

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ
РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ –
ПАЗАРДЖИК

**РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД
ЗА СЪСТОЯНИЕТО
НА ОКОЛНАТА СРЕДА**

2015 ГОДИНА

Пазарджик, 2016г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Въведение	4
II. Анализи по компоненти на околната среда	
II.1. Атмосферен въздух	9
II.2. Води	17
II.3. Земи и почви	40
II.4. Защитени територии и биоразнообразие	43
III. Анализи по фактори на въздействие	
III.1. Отпадъци	70
III.2. Шум	97
III.3. Радиационен контрол	99
III.4. Химикали и управление на риска от големи аварии	100
IV. Превантивна дейност и контрол	102
V. Проекти/ обекти с екологично предназначение	116
VI. Заключение	130

СПИСЪК НА НАЙ-ЧЕСТО ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

ГКМ	Градска канализационна мрежа
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадъчни води
ДОВОС	Доклад за оценка на въздействието върху околната среда
ДТБО	Депо за твърди битови отпадъци
ЕЕС	Експертен екологичен съвет
ЕС	Европейски съюз
ЕМП	Електромагнитни полета
ЗАНН	Закон за административните нарушения и наказания
ЗВ	Закон за водите
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗЛР	Закон за лечебните растения
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗЧАВ	Закон за чистотата на атмосферния въздух
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИСПА	Инструмент за структурни политики по присъединяването
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КЕИ	Каптиран естествен извор
КПКЗ	Комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването
МВТ	Мега вата
МЗ	Министерство на здравеопазването
МЗГ	Министерство на земеделието и горите
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МПС	Моторно превозно средство
МФ	Министерство на финансите
НСМОС	Национална система за мониторинг на околната среда
НИМХ	Национален институт по метеорология и хидрология
НП	Наказателно постановление
НПО	Неправителствена организация
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОДЗГ	Областна дирекция по земеделие и гори
ОС	Общински съвет
ПВ	Подземни води
ПДЕ	Пределно допустими емисии
ПДК	Пределно допустима концентрация
ПДН	Пределно допустима норма
ПКЦ	Парово котелна централа
ПМС	Постановление на Министерския съвет
ППП	Предварителни проектни проучвания
ФПЧ10	Фини прахови частици до 10 микрона
СГН	Средно-годишна норма
ПДК	Пределно-допустима концентрация
ПС	Помпена станция
ПС ПБВ	Помпена станция за питейно-битово водоснабдяване
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПСПВ	Пречиствателна станция – питейно водоснабдяване
ПСПОВ	Пречиствателна станция за производствени отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите за опазване на околната среда
РЕЕС	Регионален експертен екологичен съвет
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РС	Районен съд
САПАРД	Специална програма за развитие на земеделски и селски райони
СДН	Средноденонощна норма
СПККАВ	Стационарен пункт за контрол качеството на въздуха
СЧН	Средночасова норма
СОЗ	Санитарно – охранителна зона

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Целта на Регионалния доклад за състоянието на околната среда през 2015г. е да информира населението, неправителствените организации, всички заинтересовани страни за състоянието на околната среда на територията на област Пазарджик. Да се подпомогнат областните и общинските администрации при вземане на решения в областта на околната среда и за устойчиво развитие на териториалните общности чрез интегриране на политиката по околна среда в регионалните и общински политики в областта на социално-икономическото развитие.

Докладът за състоянието на околната среда на територията на Пазарджишка област е изготвен от експерти на Регионалната инспекция по околната среда и водите в гр. Пазарджик. Използвани са данни от : годишния отчет за дейността на РИОСВ; оперативната дейност на инспекцията и Басейнова дирекция – Източно-Беломорски район – гр. Пловдив; лабораторни анализи на „РЛ – Пазарджик” на ИАОС. Целите на доклада са да информира всички, които проявяват интерес, за:

- тенденции и динамика на промените в състоянието на компонентите на околната среда и степента на въздействие на факторите, които я замърсяват и увреждат;
- решените и предстоящи за решаване проблеми, както и предприетите за това действия от страна на РИОСВ – Пазарджик, насочени към подобряване качеството на живот чрез подобряване качеството на атмосферния въздух, качеството на водите, подобряване управлението на отпадъците, чрез ефективното използване на природните ресурси и енергията, чрез съхраняване на биологичното разнообразие;
- основните приоритети за РИОСВ, произтичащи от националното и европейското екологично законодателство;
- извършените основни законодателни, административни и инвестиционни мерки в областта на околната среда.

Ползването на изданието в учебните заведения ще допринесе за формиране на правилно отношение към проблемите на околната среда и развиване на екологичното възпитание. Надяваме се да привлечем вниманието на младите хора с интереси в опазване на природата и нейните ресурси.

Географско разположение на област Пазарджик в Р България

Пазарджишка област е разположена в Централна Южна България, граничейки с областите Благоевград, Пловдив, Смолян и София. Областта е разположена върху територия от 4458,0 km², което представлява около 4% от общата площ на страната. По-голямата част от нея - 57%, са горски площи, 36% са земеделски земи, урбанизираната територия е 3.3%, останалата част са водни площи, мини, кариери и транспортна инфраструктура.

Пазарджишка област обхваща части от Горнотракийската низина, южните склонове на Средна гора, Родопите и малка част от източния дял на Рила.

Административна карта на Република България

Климатът е преходно-континентален - в равнинните части на Тракийската низина и района на Средна гора, и планински – в източните склонове на Рила и по високите части на Родопите. Главна водосборна река в Пазарджишка област е Марица. Басейнът на реката заема централната и западната части на Източнороманския водосборен район. Марица е реката с най-голям водосбор на Балканския полуостров. Главните леви притоци на Марица на територията на областта са реките Тополница и Луда Яна, а главните десни - Крива, Яденица, Чепинска, Стара (Пещерска). Водосборът на левите притоци е районът на Средна гора, а на десните Рила и Родопите. Освен реките на територията на Пазарджишка област има девет значими комплексни язовира.

Пазарджишка област е богата на минерални и термални води. Със закона за водите за изключителна държавна собственост са обявени осем находища на минерални води на територията на областта: „Баня” - с. Баня, община Панагюрище, „Белово” – гр. Белово, „Брацигово” – гр. Брацигово, „Варвара” - с. Варвара, община Септември, „Каменица”, „Лъджене” и „Чепино” в гр. Велинград, и „Стрелча” – гр. Стрелча.

Пазарджишка област има 4 категории защитени територии от общо шест за страната. В границите и попада част от територията на национален парк „Рила”, четири резервата - „Купена”, „Дупката”, „Мантарица” и „Беглика”, с обща площ 5503,8 ха, 89 защитени местности и природни забележителности, и 16 защитените зони от мрежата „Натурата 2000”. Първите три резервата са включени в програмата МАБ „Човек и биосфера” на ЮНЕСКО.

В административно отношение областта е разделена на 12 общини с административен център гр. Пазарджик. Област Пазарджик включва 117 населени места, от които градовете са 13, а селата 104.

Област Пазарджик обхваща 12 общини: Батак, Белово, Брацигово, Велинград, Лесичово, Пазарджик, Панагюрище, Пещера, Ракитово, Септември, Стрелча и Сърница.

Характер на региона

Географското разположение, природните дадености, както и традициите в културата и бита на населението на Пазарджишка област са предпоставки за развитие на някои дейности, като тези дадености могат да бъдат разгледани както от благоприятната им, така и от към по-слабата им страна.

Като благоприятни страни на геостратегическото положение на областта могат да се посочат:

- Разнообразен релеф – този релеф, заедно с водните ресурси дава възможност за развитие на производството на електроенергия чрез ВЕЦ и каскади, високопланинските части дават възможност за развитие на ски-туризъм, а средно високите планински райони дават възможност за развитие на екологично земеделие и животновъдство, разнообразният и богат горски фонд позволява развитието на дърводобивната промишленост, а равнинните територии са идеални за развитие на модерно селско стопанство.
- Разнообразен климат в различните части на областта – по ниските температури и задържането на снега във високо-планинските части са предпоставка, която в съчетание с релефа позволяват да се разработи и реализира проект за високо – планински туризъм, съчетан със ски курорт. По-мекият климат в равнинните

части на областта благоприятства развитието на индустрията и селското стопанство, създава по-добри условия за развитие на пътната инфраструктура.

- Пазарджишка област се намира по трасето на Трансевропейските коридори № 8 и № 10, което от една страна дава възможност за бързо и ефикасно транспортиране на произведените в областта стоки, предвидени за износ по направление ЕС или Централна Азия, като същевременно представлява и предпоставка за развитие на услугите и създаването на малки предприятия;
- Терените на областта са богато водоснабдени, което е солидна предпоставка за развито земеделие;
- Геотермалните източници представляват благоприятна база за развитие на балнео (спа) – туризъм, който може да бъде съчетан с високопланинския туризъм и да се превърне в основен източник на средства за по-голямата част от общините;
- Наличието на традиции в населението и богатата му история са солидна предпоставка за развитието на туризма, в т. ч. и международен.
- Наличието на полезни изкопаеми дава препитание на някои от общините и представлява възможност за по-нататъшно развитие на региона;

Като неблагоприятни могат да бъдат оценени:

- Силно разчлененият релеф затруднява развитието на пътната инфраструктура, а през зимните месеци създава допълнителни затруднения в осигуряването на комуникации за населението в планинските части на областта;
- Бедният почвен фонд в планинските части на областта е предпоставка за наличието на необработваеми земи.
- Полезните рудни и нерудни изкопаеми същевременно при неподходящо използване са предпоставка за нарушаване на природното равновесие и се появява остра нужда от рехабилитиране на цели райони от областта.

Регионалната инспекция по околната среда и водите – Пазарджик е административно териториално звено, пряко подчинено на Министерството на околната среда и водите. Провежда и осъществява държавната политика по опазване на околната среда на регионално ниво. Инспекцията извършва превантивен, текущ и последващ контрол на източниците на замърсяване и мониторинг на компонентите на околната среда – въздух, води и почви, на територията на областта. Извършва охрана на защитени територии – изключителна държавна собственост и контролира правилното използване на природните ресурси и биоресурси. Работи активно с всички държавни и общински органи и партнира на неправителствени организации. Участва в екологичното възпитание и обучение на учениците, популяризира и информира за дейността си обществеността чрез медиите.

РИОСВ–Пазарджик извършва своята дейност на територията на Пазарджишка област. Служителите са 40, с висок образователен ценз, от които 25 експерти, пряко ангажирани с контролна и информационна дейност. Инспекцията се ръководи и представлява от директор. За по-доброто административно обслужване на физическите и юридически лица е въведена системата „едно гише”. Потокът от информация се обработва, класифицира и служи за вземане както на управленски решения, така и за навременно информиране на обществеността за състоянието на околната среда.

Годишният доклад е изготвен съгласно изискванията на чл.4 и чл.22, ал.3 от Закона за опазване на околната среда и водите (ЗООВ). Използвани са данни от БД ИБР- гр. Пловдив, от годишния отчет на РИОСВ-Пазарджик за 2015г., резултати от проверки, анализи, изследвания и факти от последната година.

Адрес на РИОСВ – Пазарджик

гр. Пазарджик, 4400

ул. “Гурко” N3 , ет. 3 и 4;

Телефони:

Директор :

034/ 44 19 17;

Зелен телефон :

034/ 44 18 75;

Деловодство, обслужване на едно гише :

034/ 40 19 35;

E-mail: riewpz@riewpz.org

Страница в Интернет: <http://www.riewpz.org/>

II. АНАЛИЗИ ПО КОМПОНЕНТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

II.1. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

1. Мрежа за контрол качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ-Пазарджик като част от НСМОС – подсистема “Въздух”.

Със Закона за чистотата на атмосферния въздух се уреждат условията, реда и начина за оценка и управление качеството на атмосферния въздух. По този начин се осигурява провеждане на държавната политика по оценка и управление на качеството на атмосферния въздух, в това число – подобряването му в районите с констатирано превишаване на установените норми.

Основните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух в приземния слой са суспендирани частици, фини прахови частици, серен диоксид, азотен диоксид и/или азотни оксиди, въглероден оксид, озон, олово (аерозол), бензен, полициклични ароматни въглеводороди, тежки метали – кадмий, никел и живак, арсен.

Качеството на атмосферния въздух в района, контролиран от РИОСВ-Пазарджик се следи чрез пунктове за мониторинг на въздуха, част от Националната система за мониторинг на околната среда. Информацията се събира, оценява и обобщава чрез непрекъснато наблюдение на показателите, характеризиращи КАВ. РИОСВ предоставя информация за състоянието на качеството на атмосферния въздух на територията на община Пазарджик.

С цел своевременно информирание на населението при регистрирани превишения на някои замърсители в атмосферния въздух е приета „Инструкция за информирание на населението при превишаване на установените алармени прагове на показатели”. В РИОСВ е установена процедура за информирание на населението в съответните райони чрез средствата за масова информация и др. Определени са следните алармени прагове за основните замърсители:

- Алармен праг за серен диоксид: 500 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, измерени през три последователни часа от съответните АИС;
- Алармен праг за азотен диоксид: 400 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, измерени през три последователни часа от съответните АИС;
- Праг за предупреждение на населението (ППН) за нивата на озон (средно часова стойност): 240 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, измерени през три последователни часа.

В националното законодателство по опазване чистотата на атмосферния въздух са въведени норми за нивата (концентрациите) на замърсителите с оглед избягване, предотвратяване или ограничаване на свързаните с тези замърсители вредни въздействия върху човешкото здраве и/или околната среда в нейната цялост.

Нормите за газообразните замърсители са определени като маса, съдържаща се в един кубичен метър въздух при нормални условия (температура 293°K и налягане 101,3 kPa).

- ПС на СЧН е средно часовата норма, определена за съответния замърсител;
- ПС на СДН е средноденонощната норма, определена за съответния замърсител;
- СГН е определената средногодишна норма за съответния замърсител;
- ПДК е пределно допустимата концентрация на съответния замърсител;

2. Качество на атмосферния въздух – състояние и тенденции

Качеството на атмосферния въздух ежедневно се наблюдава в цялата страна, в т.ч. в по-големите градове и в населени места, класифицирани като райони за оценка и

управление на КАВ, в които нивата на един или няколко замърсители превишават установените норми и съществува потенциален здравен риск за експонираното население. Наблюдението и контролът върху състоянието на атмосферния въздух на територията на област Пазарджик се осъществява от автоматична измервателна станция в горски екосистеми – с. Юндола, община Велинград и стационарен пункт с ръчно пробовземане и последващ анализ в гр. Пазарджик.

Пункт	Характеристики
пл. "Васил Левски"	<p>Ръчен – градски фонов пункт. Резултатите от пробовземането (автоматично) се извеждат ежедневно.</p> <p>Разположен е в централна градска част на Пазарджик в зона с предимно жилищни сгради и интензивен автомобилен трафик.</p> <p>Обслужва се от РЛ – Пазарджик (МОСВ/ ИАОС)</p>

Замърсител	ФПЧ10	Pb аер.	SO ₂	NO ₂	CO	H ₂ S	бензен	NH ₃	ПАВ	As аер.	Cd аер	Ni	ФПЧ2.5	NO	O ₃
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Общ брой пунктове – 1															
гр.Пазарджик, пл.,„В. Левски” в т. ч.:	√		√	√											
1. Пункт с концентрация над ПС на СЧН или ПДК м.е в т.ч.:	√														
2.Пункт с концентрация над СГН, в т.ч.:	√														

Анализът на данните, регистрирани през 2015г. за Агломерация Пазарджик по показатели е както следва:

ФПЧ₁₀ /фини прахови частици под 10 микрона/ - фините прахови частици се изпускат директно в атмосферата от транспорта, енергетиката, бита - първични емисии, или се формират в атмосферата от съдържащите се в нея метални оксиди, полиароматни въглеродороди, серен диоксид, азотни оксиди, амоняк и др. газове - вторични емисии.

Този атмосферен замърсител е контролиран денонощно в пункта.

През годината са регистрирани 68 превишения на средноденонощната норма за опазване на човешкото здраве (концентрации над 50µg/m³/) в ръчен пункт - гр. Пазарджик.

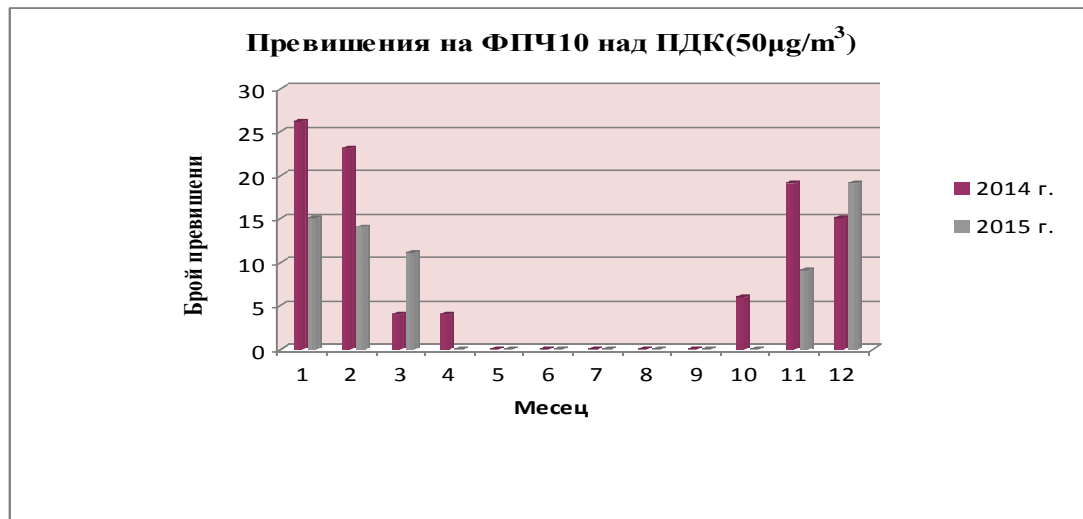
Година	Брой регистрирани данни	Брой превишения на ПС за СДН [50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Средно-месечна концентрация $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Максимална измерена средно-деноношна концентрация ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
2014г.	361	98	46,92	181,0
2015г.	360	68	36.78	168,0

Средногодишната норма за ФПЧ₁₀ от 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ не е превишена – 36.78 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ за пръв път от 2004г.

Замърсяването с ФПЧ₁₀ продължава да бъде основен проблем за качеството на атмосферния въздух за Агломерация Пазарджик. Измерените високи нива по този показател са резултат от масовото използване на твърди горива за отопление в бита през зимния период, интензивния автомобилен трафик, състоянието на пътната и прилежаща инфраструктура и относително малкия дял на промишлеността. За високите нива на ФПЧ₁₀ допринасят също и специфичните метеорологични условия в района – голям брой дни с тихо време (скорост на вятъра под 1,5 m/s, в около 40 % от дните в годината), температурни инверсии и мъгли по поречието река Марица, които водят до задържане и натрупване на замърсители.

Разпределение по месеци на измерените концентрации на ФПЧ₁₀ е онагледено на следващата графика. Данните показват обратна зависимост между измерените стойности и температурата на околната среда.

Сравнителна графика по месеци за замърсяването на въздуха с ФПЧ₁₀ ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

Фиг. 2

За периода от 01 януари до 31 декември 2015г. са извършени 360 имисионни анализа на качеството на атмосферния въздух в гр. Пазарджик, за 2014 г. – 361. Контролираните замърсители са: азотен диоксид, серен диоксид и финни прахови частици. Отчетени са 69 проби (за 2014г.– 98 проби) над пределно допустимите концентрации(ПДК) за показател финни прахови частици - РМ₁₀, съответно по месеци: януари – 15; февруари – 14; март – 11; ноември – 9 и декември – 19 (за 2014 г. съответно: януари - 26, февруари - 23, март - 4, април - 4, октомври – 6, ноември – 19 и декември – 15). Причините за завишените стойности на праха отново са лошото

състояние на пътната мрежа, непочистване и неизмиване на уличните платна и използване на твърдо гориво за отопление в битовия сектор. Превишенията са основно през отоплителния сезон, т.е. основната причина е използването на твърди горива за отопление. От графиките е видно, че през зимните месеци са регистрирани високи стойности. Измерените нива на този замърсител са в пряка връзка с увеличеното потребление на твърди горива за отопление в битовия сектор при ниски температури.

Извод: Най-неблагоприятни за замърсяване на атмосферния въздух са зимните и пролетни месеци, свързани със сравнително ниската интензивност на слънчевата радиация (средно 90 часа месечно). Попаднала върху земната повърхност през този сезон, тя обуславя отрицателен турбулентен топлинен поток и води до образуването на температурни инверсии. Максимумът на мъглите и облачността през зимата също създават условия за концентриране на атмосферни замърсители.

По отношение на действащите Програми за подобряване качеството на атмосферния въздух, по чл. 27 от Закона за чистотата на атмосферния въздух (ДВ, бр.45/1996), за РОУКАВ - Агломерация Пазарджик /общини Пазарджик, Панагюрище, Пещера и Велинград/ анализи и наблюдения от последните години сочат за основни фактори, оказващи влияние върху нивата на PM_{10} за територията на четирите общини - битовото отопление, транспорта и неподдържаната пътна и прилежаща инфраструктура, което води до т.н. вторично разпрашаване. Масовото използване на твърди горива в битовия сектор води до тревожно завишаване нивата на $FPЧ_{10}$, основно през зимните месеци.

От особено значение за нивата на прахови частици е регулирането на транспортния поток и оптимизирането на автомобилния трафик. За целта са необходими съвместни действия на различни институции. Констатациите са, че не се постига синхронизиране на усилията и ефективността от заложените мерки в програмите на четирите общини е ниска.

С голяма тежест за подобряване на КАВ по отношение нивата на PM_{10} е поддържането на пътната и прилежаща инфраструктура в добро състояние. Рехабилитацията на компрометирани пътни участъци, подмяната на тротоарни настилки, измиването и качественото почистване на пътните платна са част от полезните мерки за справяне с проблема. Наблюденията показват, че тези приоритетни за общинските администрации мерки не се реализират с необходимата ефективност и това оказва пряко влияние върху нивата на ($FPЧ_{10}$) и през летните месеци.

Извършената моделна оценка показва ограничено влияние на индустриалните източници по показател PM_{10} за територията на четирите общини. За регион Пазарджик разпределението на имисиите от промишлеността е незначително – под 1%. В голяма степен това се дължи на добрите параметри на изпускащите устройства, както и на засиления контрол от страна на РИОСВ-Пазарджик.

Не на последно място, влияние върху КАВ за Агломерация Пазарджик оказват климатичните и топографски условия. Неблагоприятните метеорологични условия рефлектират силно върху ниско емитиращите източници – транспорт (с целогодишно действие) и битово отопление (със сезонно действие).

Като цяло в района, контролиран от РИОСВ – Пазарджик се запазва тенденцията за трайно задържане на годишните концентрации на оловни аерозоли под съответната средногодишна норма и поради това този параметър вече не се контролира.

За останалите основни замърсители на атмосферния въздух в област Пазарджик като серен диоксид, азотен диоксид, въглероден оксид и озон се наблюдава трайна тенденция към регистриране на стойности под СДН.

ИЗТОЧНИЦИ НА ЕМИСИИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА РИОСВ – ПАЗАРДЖИК

Качеството на атмосферния въздух се определя от състоянието на приземния слой на атмосферата и представлява съотношение на естествените му съставки и добавените вещества от естествен и/или антропогенен произход.

Контролът на основните показатели, характеризиращи качеството на приземния слой на атмосферния въздух в региона се осъществява от РИОСВ – Пазарджик чрез непрекъснато наблюдение на тези показатели в пункта за мониторинг, който е част от Националната система за мониторинг на околната среда.

Паралелно с това, РИОСВ-Пазарджик контролира всички обекти с източници на емисии на вредни вещества в атмосферния въздух.

Големи горивни инсталации /ГГИ/ и контрол по прилагашата програма на Директива 2001/80/ЕС.

За територията на РИОСВ-Пазарджик е в експлоатация една голяма горивна инсталация - „Когенерационна централа” на Биовет АД, гр. Пещера.

Инсталациите, които попадат в обхвата на Директивата за КПКЗ, с издадени Комплексни разрешителни са 11. Съгласно утвърден годишен график за контрол те се проверяват за изпълнение на условията, поставени в комплексните разрешителни.

Големи точкови източници(ГТИ) на вредни вещества във въздуха, подлежащи на регистриране чрез попълване на регистрационни карти на територията на РИОСВ – Пазарджик няма.

РИОСВ контролира и обекти, които притежават топлоенергийни съоръжения с мощност над 0,5MW и обекти с производствени дейности, попадащи в обхвата на Наредба №1/27 юни 2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии. Контролът е за спазване на изискванията за представяне на информация за планиране на измерванията на вредни вещества и за провеждане на собствени периодични измервания на емисиите вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух съгласно изискванията на Закона за чистотата на атмосферния въздух.

Разпределение на контролираните обекти по общини:

Община Пазарджик: Обектите с неподвижни източници в атмосферата с утвърдени планове за собствен мониторинг са 8. Газификацията на гр. Пазарджик продължава. До този момент е изградена линейната инфраструктура за захранване на промишления, общественения сектор и част от домакинствата.

Община Пещера: Контролираните обекти са 2. Използваните топлоенергийни съоръжения в обектите работят на природен газ.

Община Панагюрище: Контролираните обекти са 5. Извършвани са проверки за изпълнение на нормативната уредба. Източниците са топлоенергийни съоръжения. Работят предимно сезонно, периодично, основно с твърдо гориво, мазут и нафта.

Община Велинград: Контролираните обекти са 2. Извършените собствени периодични измервания по смисъла на Наредба №6/99г. не показват превишения на нормите. От страна на операторите са предприети мерки за преустановяване използването на високосернист мазут и преминаване към използване на нискосернист

мазут или дървени трици. Операторите провеждат предвидения в Закона за чистотата на атмосферния въздух собствен мониторинг. Резултатите се предоставят на РИОСВ-Пазарджик.

Община Белово: Контролираните обекти са 3. Всички оператори са преминали към използване на природен газ. Неподвижните източници подлежат на периодичен контрол. Резултатите от провежданите измервания не показват превишения на ПДЕ от точкови източници.

Община Батак: Контролираните обекти с утвърдени планове за мониторинг са 2. Извършените измервания на вредности, изпускани в атмосферния въздух от обекти с точкови източници в района на общината, не констатираха превишения на пределно допустимите концентрации (ПДК).

Община Брацигово: Контролираните обекти са 3. В района на общината не са констатирани превишения на ПДК на емитираните замърсители от обектите с точкови източници.

Община Септември: Контролираните обекти са 6. Не са констатирани превишения на нормите за допустими емисии. Продължава реализирането на проекта за газификация на гр. Септември. Увеличава се броят на обектите - потребители на природен газ. Не са констатирани превишения на пределно допустимите концентрации (ПДК).

Община Лесичово: Контролираните обекти са 2. Не са констатирани превишения на нормите за допустими емисии.

Община Стрелча: Контролираните обекти са 4. Не са констатирани превишения на нормите за допустими емисии.

Емисионен контрол на горивни и производствени неподвижни източници

Извършено е емисионно измерване на две пробоотборни точки в две предприятия. Контролираните предприятия, съгласно утвърдения годишен график са “ЙЕХИТ” АД, гр. Пазарджик с две пробоотборни точки и „ТОРИЯ-08”ООД с една пробоотборна точка.

Представени и утвърдени са 22 доклада за извършени собствени периодични измервания. През 2015г. не са регистрирани превишения на нормите за допустими емисии.

Контрол на обекти и дейности с летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини

Общият брой проверени обекти, попадащи под контрол за изпълнение изискванията на Наредба №16 за ограничаване на емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини за 2015г. е 15. Упражнен е текущ контрол на функционирането, техническото и експлоатационно състояние на съоръженията на бензиностанциите, които обезпечават изпълнението на Етап 1 за улавяне на бензиновите пари. Операторите на всички проверени обекти са запознати с измененията и допълненията на Наредба №16, отнасящи се до изпълнение на изискванията по прилагане на Етап 2 на улавяне на бензиновите пари. Не са установени нарушения, които да водят до замърсяване на атмосферния въздух с летливи органични съединения. Към 31 декември 2015г. общият брой обекти на територията на област Пазарджик, водени на отчет в РИОСВ и отговарящи на изискванията за намаляване на емисиите на ЛОС при съхранение, товарене или разтоварване на бензини е 107. В този брой влизат 50 бензиностанции, отговарящи на изискванията на наредбата при построяване и пускане в експлоатация /т.е. въведени в експлоатация след 2000г./ и 57 бензиностанции, въведени в експлоатация преди 2000г.

В резултат на извършените проверки е установено, че 6 обекта не извършват дейност, а нова бензиностанция в гр. Сърница е въведена в експлоатация.

Контрол на обекти, осъществяващи дейности с употреба на летливи органични съединения в разтворители

За установяване задълженията на фирмите, извършващи дейности в обхвата на Наредба №7/2003 г. през 2015г. е събрана информация от 34 инсталации с употреба на органични разтворители.

Операторите, декларирали годишна консумация на разтворители за 2014г. над праговите стойности и представили планове за управление на разтворителите през 2015г. са 12. Инсталациите с консумация на разтворители над праговата стойност извършват 6 категории дейности съгласно Наредбата. Всички планове за управление на разтворителите са утвърдени с издадени решения от РИОСВ-Пазарджик. Прямо 2013г., инсталациите с консумация на разтворители над ПСКР през 2014г. за съответната категория дейност са с две повече – площадка „Готови лекарствени средства” на „Биовет”АД - гр. Пещера и производство на обувки на фирма „Гидо”ООД, гр. Пещера.

Операторите на инсталации с консумация на разтворители под праговата стойност за съответната категория дейност по Наредба 7/2003г., задължени да представят само информация за консумацията са 22.

Промяната спрямо 2014г. по отношение на информационната система за инсталациите, източници на емисии на летливи органични съединения, поддържана от ИАОС за област Пазарджик е две нововключени инсталации (площадка „Готови лекарствени средства” на „Биовет”АД в гр.Пещера и "Дуропак Тракия"АД, с. Главиница, общ. Пазарджик).

През 2015г. са извършени 9 планови и 12 извънпланови проверки на оператори с дейности в обхвата на Наредба №7/2003 г. Не са констатирани нарушения на нормативните изисквания. Дадените 3 предписания са изпълнени.

Контрол на обекти за производство, търговия или употреба на определени бои, лакове и авторепаратурни продукти, съдържащи органични разтворители

В изпълнение на Програмата за мониторинг през 2015 г. са извършени 20 проверки на търговци на дребно и едро, мебелни фирми, производител на бои, на оператор, нанасящ покритие върху влакове и на инсталации в обхвата на Наредба №7/2003 г. с използване на бои, лакове и авторепаратурни продукти.

При извършените проверки не са констатирани нарушения на етикетирването, съгласно разпоредбите на Наредбата и на съответствие с нормата за съдържание на ЛОС, по етикетната информация.

От извършената контролна дейност по отношение на летливите органични съединения през 2015 г. се установи, че част от фирмите, реално не извършват дейност, което обяснява занижената консумация и продажби на бои, лакове и разтворители.

РИОСВ-Пазарджик периодически информира операторите за задълженията им, както и при изменения в нормативните изисквания в областта на летливите органични съединения.

Контрол и управление на веществата, нарушаващи озоновия слой

Извършените проверки на обекти през 2015г., с източници на емисии в атмосферния въздух са повече от планираните. Основно това се дължи на извънредните проверки по Регламент 1005 и Регламент 517. Контролирани са обектите с инсталации, съдържащи над 3кг. флуорирани парникови газове. Общият им брой е 64, а на контролираните сервиси за хладилна и климатична техника – 12. Констатирани са 3 нарушения на чл. 17 на Закона за чистотата на атмосферния въздух и прилагашите наредби. Дадени са 5 предписания. Съставен е акт за административно нарушение на ЗЧАВ.

Контрол по изпълнение на условията в разрешителните за емисии на парникови газове(РЕПГ)

Контролираните предприятия през 2015г. са 6, като един обект(Когенерационната централа на „Биовет”АД) е временно изведен от експлоатация. Контролът се осъществява по време на комплексните проверки и по подадените в годишните доклади данни, както и в докладването в информационната система ЕРИПЗ. Всички проверени оператори изпълняват изискванията на разрешителното за емисии на парникови газове.

Контрол на вредни физични фактори – фактор „шум”

РИОСВ-Пазарджик контролира обектите, значими емитери на шум в околната среда. Приоритетни са тези, които граничат с жилищни територии или се намират в жилищни зони. В област Пазарджик, такива са: „Биовет” АД, гр. Пещера, „Еко Скарпе” ЕООД, гр.Пещера, „Феникс Агро” ЕООД, с. Ковачево, „Балкан Райс”ООД, с. Ковачево и др.

През 2015г. по Закона за шума(ЗЗШОС) са извършени 4 проверки на 3 обекта, като 2 са извънредни, по постъпила в РИОСВ жалба. Извършено е контролно измерване на шум. Дадени са 4 предписания, които са изпълнени. Утвърдени са 12 доклада за извършени собствени периодични измервания на шум, съгл. Наредба №54/2010 (ДВ, бр.13/2010) Резултатите от измерванията през 2015 г. са под пределно допустимите норми.

Извършени проверки и предприети мерки при възникнали аварийни ситуации и регистрирани жалби и сигнали за замърсяване на атмосферния въздух. Резултати.

През 2015г. в РИОСВ-Пазарджик постъпиха няколко жалби от жители на с. Капитан Димитриево за замърсяване на атмосферния въздух от експлоатацията на общинско депо - Пазарджик. Извършени са измервания на въздуха от мобилна автоматична станция (МАС) на РЛ-Стара Загора в периода 22.07.2015г. – 06.08.2015г. Отчетени са 3 превишения по показател ФПЧ₁₀, като най-високата стойност е 54,6 µg/m³. При възникнал пожар в района на сметището на 6 август 2015г. се извърши аварийно измерване на 27 химични вещества в рамките на 4 часа от възникването на пожара. В селата, граничещи със сметището, не беше установено превишение на пределно допустимите норми, определени с Наредба №13/30.12.2003г. на МЗ. В резултат на предприети мерки от РИОСВ-Пазарджик, РЗ ПАБ и оператора на депото, след тази дата не са регистрирани аварийни ситуации.

Оценка на качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ-Пазарджик

Резултат от изпълнението на голяма част от мерките, заложи в Плановите за управление качеството на атмосферния въздух в общинските програми е фактът, че **за пръв път от 2004г. средногодишната норма за ФПЧ₁₀ от 40µg/m³ не е превишена – 36.78µg/m³.**

Поради необходимостта от окончателно валидиране на данните преди докладване в Европейската агенция по околна среда са възможни минимални промени в публикуваните данни за КАВ за област Пазарджик. Окончателните данни се публикуват от ИАОС в Национален доклад за състоянието на околната среда.

II.2.ВОДИ

1. Кратко описание на основните приоритети при извършване на контролната дейност през годината

Водите на територията на страната са повърхностни, подземни, вкл. минерални води; вътрешните морски води и териториалното море; водите на р. Дунав, р. Резовска и р. Тимок в рамките на държавната граница на Република България.

Управлението на водите се осъществява на национално и басейново ниво. Районите на речните басейни се определят от естественото разположение на вододелите между водосборните области на една или няколко основни реки. Определянето на речните басейни не следват административно-териториалното деление на страната. Територията на РИОСВ-Пазарджик попада изцяло в Източнобеломорски район за управление на водите с център Пловдив.

Съгласно изискванията на Закона за водите, министърът на околната среда и водите, чрез регионалните инспекции по околната среда и водите:

- провежда мониторинг на отпадъчните води;
- контролира обектите, формиращи отпадъчни води, параметрите и изпълнението на условията и изискванията в издадените разрешителни за заустване на отпадъчни води и комплексните разрешителни, издадени по реда на ЗООС;
- контролира аварийните изпускания на отпадъчни води;
- поддържа база данни за извършения мониторинг и за контрол на отпадъчните води;
- поддържа в актуално състояние списъците на обектите, които формират емисии на приоритетни и приоритетно опасни вещества, общи и специфични замърсители.

Състоянието и оценката на повърхностните и подземните води на територията на област Пазарджик е изготвено със съдействието на БД ИБР – гр. Пловдив.

I. ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ

1. Характеристика и мониторинг на повърхностните води

1.1 Типове повърхностни води

Водните обекти на територията на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район” (БДИБР) се отнасят към две категории повърхностни води – “Река” и “Езеро”.

На територията на област Пазарджик са идентифицирани 3 типа води от категория „Река” /Таблица №1-1/:

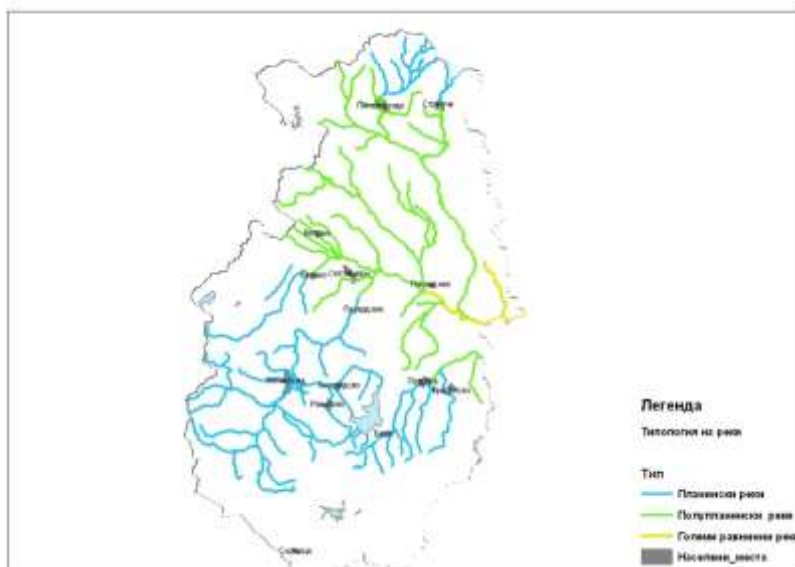
Таблица №1-1 Типология категория “РЕКА” в област Пазарджик

№	Тип	Име на типа	Водосбор
1	R3	Планински реки	Равногорска река; Стара река и притоци до град Пещера; Река Стрелчанска Луда Яна от извори до град Стрелча; Река Панагюрска Луда Яна от извори до град Панагюрище; Река Чепинска и притоци от извори до кантон Долене
2	R5	Полупланински реки	Стара река от град Пещера до устие; Река Луда Яна от Панагюрище до устие; Река Селска и притоци; Река Марица от гр.Белово до р.Тополница; Река Тополница от язовир Тополница до устие и р.Елшишка; Река Чепинска от начало на корекция до устие и р.Грохоча
3	R12	Големи равнинни реки	Река Марица от р.Тополница до вливане на р.Въча

На територията на област Пазарджик в рамките на посочените типове реки са определени 39 водни тела. Всяко водно тяло е речен участък с еднакво екологично и химично състояние, който има важна роля при управлението на водите. В публикувания през март, 2010 г. План за управление на речните басейни (ПУРБ) в Източнобеломорски район за водните тела са подготвени конкретни програми от мерки, актуализирани в проекта на втория ПУРБ, публикуван на 1.12.2015г., чрез реализацията на които трябва да се постигне добро състояние на водите.

Границите на повърхностните водни тела са актуализирани във връзка с разработването ПУРБ 2016-2021г.

Карта №1-1 Типология категория “РЕКА” в област Пазарджик

На територията на област Пазарджик са определени 2 типа езера (язовири).
 Всяко езеро (язовир) с площ > 500 ха се определя като самостоятелно водно тяло.
 В обл. Пазарджик са определени 7 самостоятелни водни тела, посочени в Таблица №1-2:

Таблица № 1-2. Типове категория “ЕЗЕРА” в област Пазарджик

№	ТИПОВЕ	Язовири	Брой водни тел
1	L13 Средни и малки полупланински язовири	яз. Тополница, яз.Кричим, яз.Въча и яз. Цанков камък	4
2	L3 Планински язовири	яз. Голям Беглик, яз. Батак и яз. Белмекен	3

Карта №1-2 Карта на водните тела от категория “ЕЗЕРА” в област Пазарджик

1.2 Пунктове за мониторинг

• Контролен мониторинг

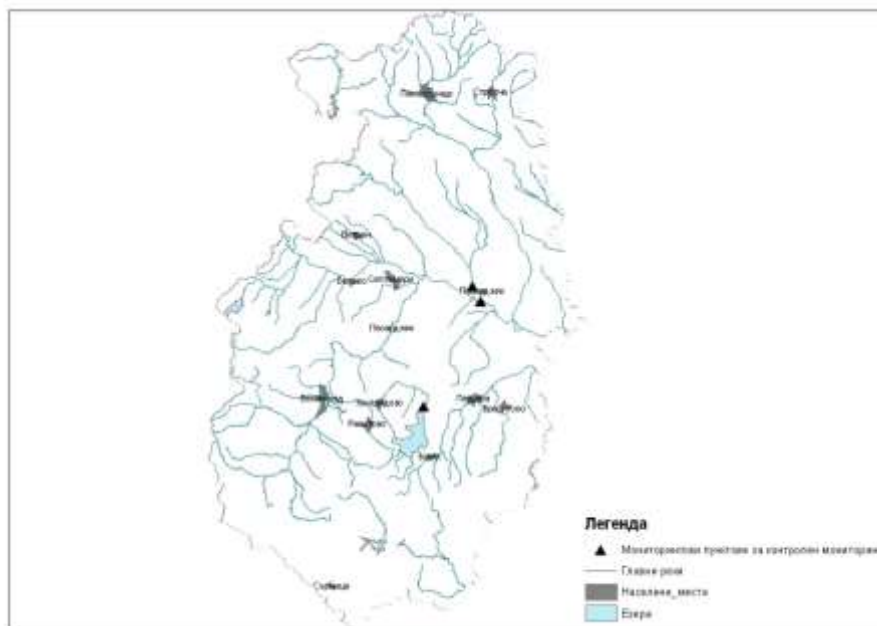
При проектиране на мрежата за контролен мониторинг на повърхностни води на територията на ИБР са избрани представителни мониторингови пунктове за съответните речни басейни и типове водни тела. Общият брой на пунктовете за контролен мониторинг на територията на РИОСВ Пазарджик през 2015г. е 3 – 2 пункта на реки и 1 пункт на язовири. От тях пред Европейската Комисия се докладват резултатите от 2 пункта (1 на реки и 1 на язовири). В тези пунктове се извършва мониторинг по биологични и физико-химични елементи за качество.

- Река Марица – гр.Пазарджик
- Река Тополница – гр. Пазарджик, преди устие
- Язовир Батак

Честотата на контролния мониторинг е съобразена с минималната честота, която се препоръчва в Приложение V на РДВ за отделните показатели:

- Биологични елементи
 - фитобентос в реки – 1 път на 3 години
 - макрофити в реки и езера/ язовири – 1 път на 3 години
 - макрозообентос в реки – 1 път годишно
 - риби в реки и езера/ язовири – 1 път на 3 години
 - фитопланктон в езера/язовири – 1 път на 3 години (4 пъти през летния период).
- Физико-химични елементи
 - основни показатели – 4 пъти годишно
 - специфични замърсители – 4 пъти годишно
 - приоритетни вещества – 12 пъти годишно

Карта № 2-1 Мрежа за контролен мониторинг на повърхностни води на територията

- **Оперативен мониторинг**

При подготовката на програмата за оперативен мониторинг на повърхностните води в ИБР е използвана информация за състоянието на определените водни тела и се прилагат критериите, посочени в т.1.3.2. на Анекс V на РДВ.

Пунктове за оперативен мониторинг се поставят в онези водни тела, които са в лошо състояние и съществува риск да не постигнат добро състояние към 2015 г. На територията на обл. Пазарджик през 2015г. са определени 24 пункта за оперативен мониторинг на реки. От тях пред Европейската Комисия се докладват резултатите от 15 пункта. В тези пунктове се извършва мониторинг по биологични и физико-химични елементи за качество.

- Река Марица – след гр.Белово
- Река Марица - с.Огняново, след р. Луда Яна
- Река Чепинска, гр.Велинград
- Река Чепинска - след гр.Велинград, преди с.Драгиново
- Река Чепинска спирка Марко Николов
- Река Чепинска с. Ковачево
- Река Мътница - гр.Велинград, преди устие
- Река Тополница с.Лесичово
- Река Тополница – с. Драгор, след вливане на р. Елшишка
- Река Елшишка с.Априлци
- Река Елшишка – устие
- Река Луда Яна преди гр.Панагюрище

- Река Луда Яна - след гр.Панагюрище
- Река Банска Луда Яна - с.Бъта
- Река Стрелчанска Луда Яна - след гр.Стрелча
- Река Луда Яна – с.Росен
- Река Луда Яна – преди устие
- Река Стара след гр.Ракитово
- Река Стара - между гр.Пещера и с.Бяга
- Река Стара- устие
- Река Селска река, приток на р.Марица
- Язовир Тополница- стена
- Язовир Тополница- средна част – срещу устие на р.Мъти вир
- Язовир Тополница- опашка

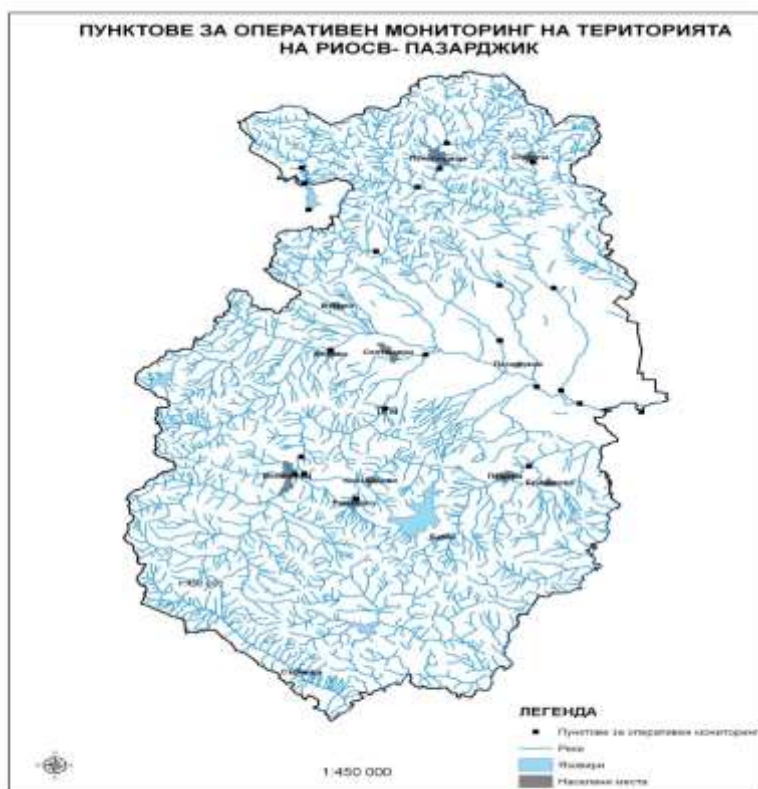
При подбора на показатели за оперативен мониторинг се използват биологичните елементи, индикативни за степента на антропогенно въздействие върху качеството на водите - макрозообентос в реки и фитопланктон в стоящи води. С оглед оперативното установяване на промените във фитопланктонните съобщества се използва показателят Хлорофил А в съчетание с други индикативни физико-химични показатели – прозрачност (SD), разтворен кислород, температура и електропроводимост.

Предвижда се мониторинг на всички физико-химични показатели, превишаващи стандартите за качество на околната среда (за приоритетни вещества) или приетите норми за добро екологично състояние на физико-химичните елементи. Предвижда се и мониторинг на други физико-химични показатели, които са свързани с тези, по които се наблюдават отклонения.

Честотата на оперативния мониторинг е съобразена с минималната честота, която се препоръчва в Приложение V на РДВ за отделните показатели:

- Биологични елементи
 - макрозообентос в реки – 1 път годишно
 - фитопланктон в язовири (заедно с прозрачност) – 1 път на 3 години
- Физико-химични елементи
 - основни показатели – 4 пъти годишно
 - специфични замърсители – 4 пъти годишно
 - приоритетни вещества – 12 пъти годишно

Карта № 2-2 Мрежа за Оперативен мониторинг на повърхностни води на територията на област Пазарджик (чл.8 на РДВ)

1.3 Показатели за мониторинг на повърхностните води

- **Биологични елементи за качество**

Хидробиологичният мониторинг се извършва за макробезгръбначни в реки по Ирландски Биотичен Индекс. Периодично в определени пунктове (през 3 г.) се извършва наблюдение и на останалите биологични елементи съгласно изискванията на РДВ – фитопланктон (язовири), фитобентос, макрофити и риби. Мониторингът и оценката на състоянието на биологичните елементи в реки се извършва по Наредба № Н-4/14.09.2012г. за характеризирание на повърхностните води.

Мониторингът на биологичните елементи в езера и язовири се извършва по методики, приложени в рамките на научна разработка за определяне на референтни условия и класификационна система за оценка на екологично състояние през 2009-2010г.

- **Физико-химични елементи за качество**

Мониторингът се извършва по основни физико-химични показатели, специфични замърсители и приоритетни вещества, свързани със замърсяване на повърхностните води с органични вещества, метали и металоиди. Анализът на планираните показатели се извършва от Регионална лаборатория Пазарджик към ИАОС.

За всеки отделен мониторингов пункт има определена схема за пробонабиране и анализиране по следните групи показатели:

- **Основни физико-химични показатели**

- **I група** – активна реакция /рН/, температура, неразтворени вещества, електропроводимост, разтворен кислород, наситеност с кислород, БПК₅, ХПК, азот амониев, азот нитратен, азот нитритен, фосфати, хлориди, сулфати.

- **II група** – азот общ, фосфор общ, обща твърдост, желязо, манган, калциево-карбонатна твърдост, общ органичен въглерод.

- **Специфични вещества**

- **I група** – **Органични вещества** – нефтопродукти, АОХ.

- II група - Тежки метали и металоиди – цинк, мед, хром-тривалентен, хром-шествалентен, арсен.

- III група – Други вещества – СПАВ анионактивни, цианиди.

- Приоритетни вещества – кадмий, хлорпирифос, олово, живак, никел.

2. Определяне на екологично и химично състояние на повърхностните води

2.1 Химично състояние

При определяне на химичното състояние на повърхностните водни тела са приложени изискванията на Директива 2008/105/ЕО, транспонирана в Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители от 2010г.

Химичното състояние на повърхностните водни тела се оценява в два класа – добро и лошо, които се изобразяват съответно със син и червен цвят. Тези водни тела, които отговарят на химичните стандарти за качество на околната среда (СКОС) са в добро състояние, а за водните тела, в които се констатира превишаване на СКОС е определено лошо състояние. Във водните тела, в които не се извършва мониторинг на приоритетни вещества поради липсата на идентифициран натиск, химичното състояние е определено като «неизвестно».

През 2015г. в определени водни тела са извършени анализи за наличие на приоритетни вещества. Резултатите от мониторинга не показват превишаване на стандартите за качество на околната среда по приоритетни вещества, което определя доброто химично състояние на водните тела (9 водни тела). За останалите водни тела е определено „неизвестно” химично състояние (37 водни тела).

Таблица № 2-1 Брой повърхностни ВТ по химично състояние на територията на обл.Пазарджик

	ВТ	Марица
Химично състояние	Добро	9
	Лошо	0
	Неизвестно	37
	общо ВТ	46

2.2 Екологично състояние

Оценката на екологичното състояние/потенциал на повърхностните водни тела се извършва по класификационна система за биологични и физико-химични елементи за качество, и стандарти за качество на околната среда за химични елементи и специфични замърсители, включени в Наредба № Н-4 от 14.09.2012г. за характеризирание на повърхностните води.

Екологичното състояние на повърхностните водни тела се оценява в пет класа: отлично, добро, умерено, лошо и много лошо, които се изобразяват с показаните в таблицата цветове.

Екологично състояние				
отлично	добро	умерено	лошо	много лошо

В Таблица № 2-2 са дадени резултатите от оценката на екологичното състояние/потенциал на повърхностните водни тела в обл.Пазарджик. Анализът на резултатите показва, че съотношението на телата в добро и лошо състояние през 2015г. е 23/23 (50% в добро състояние). При сравняване на резултатите от мониторинга през 2015г. се наблюдава тенденция за влошаване на състоянието на водните тела (през 2014г. 65% от водните тела са в добро състояние).

Две водни тела „Язовир Кричим” и „Азово дере ПБВ” са в «неизвестно» екологично състояние, тъй като за периода 2011-2015г. не е провеждан мониторинг. Основните физико-химични показатели, по които се наблюдават отклонения са свързани с органично замърсяване – БПК, амониев азот, нитратен азот, нитритен азот, общ азот, фосфати, общ фосфор.

Таблица № 2-2 Брой водни тела разпределени по екологично състояние/потенциал в обл. Пазарджик през 2015г.

	Общо ВТ	Марица
ЕКОЛОГИНО състояние/ потенциал	Отлично	3
	Добро	20
	Умерено	17
	Лошо	3
	Много лошо	1
	Неизвестно	2
	ВТ	46

Таблица 2-3 Състояние на водните тела на територията на област Пазарджик

№	Код	Водно тяло	СМ/ ИВТ	Екологично състояние/потенциал			Химично състояние
				Биологични елементи	ФХ елементи	Екологично състояние/ потенциал	
1	BG3MA500R120	Река Калаващица от извор до яз.Пясъчник*		Добро		Добро	Неизвестно
2	BG3MA500R129	Река Потока от извори до гр.Съединение*		Умерено		Умерено	Неизвестно
3	BG3MA600L132	Язовир Кричим*	СМ			Неизвестно	Неизвестно
4	BG3MA600L133	Язовир Въча*	СМ	Добро	Умерено NH4	Умерено	Неизвестно
5	BG3MA600L134	Язовир Цанков камък*	СМ	Добро	Умерено NH4, NO3	Умерено	Неизвестно
6	BG3MA600L138	Яз.Голям Беглик	СМ	Добро	Добро	Добро	Неизвестно

7	BG3MA600R136	Река Девинска от язовир Тошков чарк до устие и притоци: ляв- Бабинска		Добро		Добро	Неизвестно
8	BG3MA600R218	Река Девинска от яз. Голям Беглик до яз Тошков чарк р. Топлика	СМ		Добро	Добро	Неизвестно
9	BG3MA600R219	Река Девинска от извори до яз. Голям Беглик		Добро		Добро	Неизвестно
10	BG3MA700R143	Река Марица от р.Тополница до вливане в р.Въча и ГОК-9 и ГОК II		Умерено	Умерено NH4, Cu	Умерено	Добро
11	BG3MA700R144	Стара река от гр.Пещера до устие	СМ	Лошо	Умерено БПК, NO2, Нобщ, PO4, Робщ	Лошо	Добро
12	BG3MA700R145	Равногорска река		Добро		Добро	Неизвестно
13	BG3MA700R146	Стара река от Дериндере до гр.Пещера		Добро		Добро	Неизвестно
14	BG3MA700R147	Река Новомахленска		Добро		Добро	Неизвестно
15	BG3MA700R148	Стара река от извори до река Дериндере –ПБВ		Добро		Добро	Неизвестно
16	BG3MA700R149	Река Луда Яна от вливане на Стрелчанска Луда Яна до устие		Умерено	Умерено PO4, Робщ, Mn, Cu	Умерено	Добро
17	BG3MA700R151	Река Панова-с.Оборище, ПБВ			добро	Добро	Неизвестно
18	BG3MA700R153	Река Стрелчанска Луда Яна от извори до гр.Стрелча		Отлично		Отлично	Неизвестно
19	BG3MA700R154	Река Панагюрска Луда Яна от извори до гр. Панагюрище		Добро	Умерено Робщ	Умерено	Неизвестно
20	BG3MA700R155	Река Безименна –местност Мулей			Добро	Добро	Неизвестно
21	BG3MA700R156	Река Селска и притоци и ГОК Чакъша	СМ	Умерено	Умерено БПК, Робщ	Умерено	Неизвестно
22	BG3MA700R220	Панагюрска Луда Яна от Панагюрище до вливането на Стрелчанска Луда Яна		Лошо	Умерено БПК, NO2, Нобщ, PO4, Робщ, Cu	Лошо	Добро
23	BG3MA790R157	Река Марица от гр.Белово до р.Тополница и ГОК 13 К1 (ГК1)	СМ	Лошо	Умерено БПК, Робщ	Лошо	Неизвестно
24	BG3MA800L160	Яз. Тополница	СМ		Умерено Cu	Умерено	Добро
25	BG3MA800R224	Река Елшишка		Много лошо	Умерено рН, електропроводимост, БПК, NH4, NO3, PO4, Нобщ, Робщ, Mn, Cu, Fe	Много лошо	Неизвестно
26	BG3MA800R225	Река Тополница от яз.Тополница до устие	СМ	Умерено	Умерено Робщ, Mn, Cu	Умерено	Добро
27	BG3MA900L192	Яз.Батак	ИВТ	Добро	Добро	Добро	Неизвестно
28	BG3MA900L205	Яз.Белмекен	ИВТ		Добро	Добро	Неизвестно
29	BG3MA900R184	Река Чепинска от нач. корекция до устие и р.Грохоча		Умерено	Умерено PO4, Робщ	Умерено	Добро
30	BG3MA900R185	Река Чепинска от кантон Долене до Начало корекция		Умерено	Умерено NO3, NO2, Нобщ, PO4, Робщ	Умерено	Неизвестно

31	BG3MA900R186	Река Чепинска от вливане на р.Мътница до кантон Долене		Умерено	Умерено БПК, NH ₄ , NO ₂ , Нобщ, PO ₄ , Робщ	Умерено	Добро
32	BG3MA900R189	Стара река от ПБВ до вливане в р.Мътница		Умерено	Умерено БПК, NH ₄ , NO ₃ , NO ₂ , Нобщ, PO ₄ , Робщ	Умерено	Неизвестно
33	BG3MA900R190	Река Мътница след ПБВ до Стара река	СМ	Добро		Добро	Неизвестно
34	BG3MA900R191	Река Мътница под яз.Батак до притока и приток ПБВ	СМ	Добро	Добро	Добро	Неизвестно
35	BG3MA900R193	Тупавишко дере			Добро	Добро	Неизвестно
36	BG3MA900R194	Река Дълбоки дол до яз.Батак		Добро		Добро	Неизвестно
37	BG3MA900R195	Река Боев дол до яз.Батак		Добро		Добро	Неизвестно
38	BG3MA900R196	Река Луковица		Отлично		Отлично	Неизвестно
39	BG3MA900R197	Река Чепинска от р.Абланица до устието на р.Луковица и р.Мътница		Умерено	Умерено Нобщ, PO ₄ , Робщ	Умерено	Неизвестно
40	BG3MA900R198	Река Чепинска и притоци от извори до устие на Абланица и Хремщица		Отлично		Отлично	Неизвестно
41	BG3MA900R199	Азово дере ПБВ				Неизвестно	Неизвестно
42	BG3MA900R200	Река Яденица		Умерено		Умерено	Неизвестно
43	BG3MA900R201	Река Марица от град Долна баня до град Белово*		Умерено	Умерено БПК, PO ₄ , Робщ, Нобщ	Умерено	Добро
44	BG3MA900R202	Баш вада ПБВ			Добро	Добро	Неизвестно
45	BG3MA900R228	Река Мътница от вливане на Стара река до устие и р.Малка Мътница	СМ	Умерено	Умерено NO ₃ , NO ₂ , Нобщ, PO ₄ , Робщ	Умерено	Неизвестно
46	BG3MA900R229	Река Крива река и р. Чаирска		Добро	Добро	Добро	Неизвестно

Забележка: *на територията на РИОСВ Пазарджик попада малка част от водното тяло

Участъци с лошо състояние на водните тела:

Басейн на р.Марица:

- **Стара река от гр.Пещера до устие** – това водно тяло е в лош екологичен потенциал по биологични елементи за качество- макрозообентос. Отклонение от нормите за добро състояние се констатира и по основните физико-химични показатели: БПК, азот нитритен, N общ, ортофосфати, P общ, което се дължи на заустване на отпадъчните води на гр.Пещера и други населени места в Стара река. При сравняване на резултатите от проведения мониторинг по биологични и физико-химични елементи през 2015г. с данните от 2014г. не се наблюдава промяна на състоянието на водното тяло.

Река Стара след гр.Пещера преди с.Бяга

- **Панагюрска Луда Яна от Панагюрище до вливането на Стрелчанска Луда Яна-** водното тяло е в лошо екологично състояние по биологични и физико-химични показатели и добро химично състояние. Изместващи физико-химични показатели са: БПК5, азот нитритен, ортофосфати, азот общ и фосфор общ. В пунктовете за мониторинг на река Луда Яна след гр.Панагюрище и при с.Бъта и р.Стрелчанска Луда Яна се констатира отклонение от СКОС по показател мед. В пункта на р.Панагюрска Луда Яна след гр.Панагюрище превишенията се констатира в периода 2012-2015г., за което не е установен конкретен източник на замърсяване и е необходимо допълнително проучване.

Река Банска Луда Яна – с.Баня

- **Река Марица от гр.Белово до вливане на р.Тополница-** участъка е в лош екологичен потенциал по БЕК- макрозообентос. Отклонение от нормите за добро състояние се констатира и по основните физико-химични показатели: БПК и Робщ.
- **Река Елшишка-** водното тяло е в много лошо екологично състояние по БЕК- макрозообентос. В пункт „Река Елшишка-устие”, включен в програмата за оперативен мониторинг се констатира отклонение от СКОС по показателите: манган, мед и желязо, както и превишаване на имисионните ограничения по активна реакция рН и електропроводимост.

Река Елишишка преди устие

3.1. Състояние на питейните води

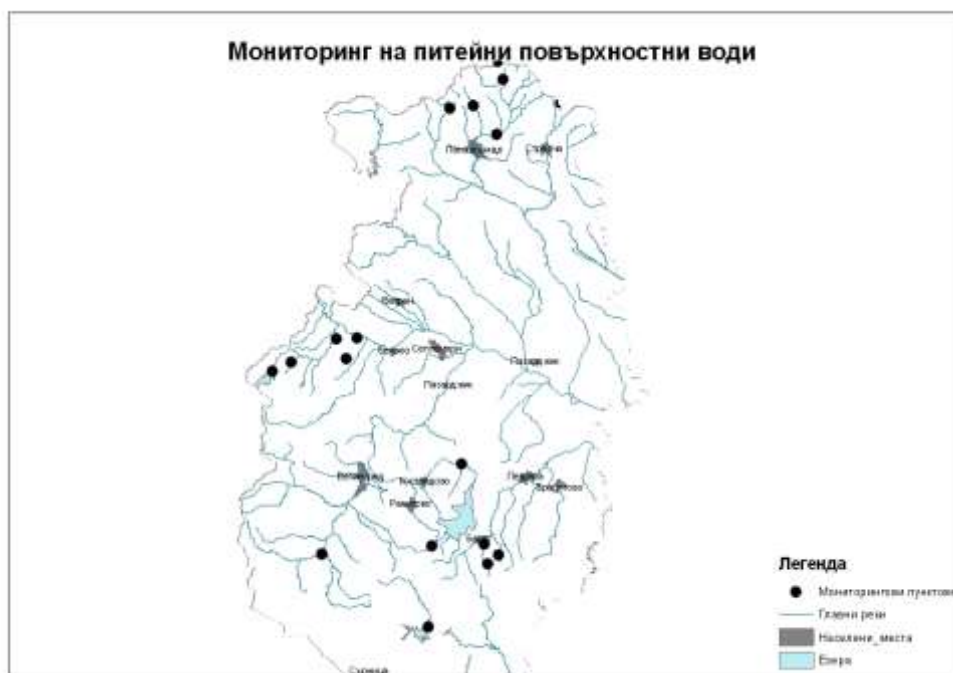
3.1.1. Подход при оценката на повърхностните питейни водни тела

Оценката на състоянието на повърхностните питейни водни тела е извършена в зависимост от категорията на водоизточниците в тях. Категорията на водоизточниците се определя на базата на резултатите от извършвания мониторинг и нормите в Приложение 1 на Наредба № 12 от 2002 г. за оценка на качеството на повърхностните води за питейно-битови цели. Съгласно тази наредба водоизточниците се класифицират в три категории в зависимост от качеството на водите – А1, А2, А3, като А1 е за най-доброто качество.

3.1.2. Резултати от определяне на състоянието на повърхностните водни тела

На територията на област Пазарджик се намират 18 водохващания за питейно-битово водоснабдяване от повърхностни води, разположени в 12 питейни водни тела.

Карта № 3-1 Водохващания за питейно-битово водоснабдяване на територията на област Пазарджик

В Таблица № 3-1 са представени резултатите от определяне категорията на водоизточниците и състоянието на повърхностните питейни водни тела по данни от мониторинга проведен през 2012г.

През 2015г. не се променя състоянието на 13 питейни водни тела (18 водоизточника) и се определят като добро (категория А2).

Таблица № 3-1 Състояние на повърхностните питейни водни тела на територията на област Пазарджик

№	Код на водното тяло	Име на водното тяло		Водоизточник	Категория водоизточник	Състояние водно тяло
1	BG3MA900R229	Река Крива и р. Чаирска	1	Дневен изравнител, с. Сестримо	A2	A2
			2	р. Хаджидейца	A2	
2	BG3MA900L205	яз. Белмекен	3	канал Джаферица-Белмекен, с. Сестримо	A2	A2
3	BG3MA900R202	Баш вада ПБВ	5	р. Башвада	A2	A2
4	BG3MA900R198	р. Чепинска и притоци от извори до устие на Абланица и Хремщица	6	Бистришка деривация №11, гр. Велинград - р. Грънчарица	A2	A2
			7	Бистришка деривация №12, гр. Велинград - р. Бистрица	A2	
5	BG3MA900R193	Тупавишко дере	8	р. Тупавишко дере	A2	A2
6	BG3MA900R191	р. Мътница под язовир Батак до притока и приток ПБВ	9	р. Мътница	A2	A2

7	BG3MA800R183	р.Златьовица ПБВ	10	р.Златьовица	A2	A2
8	BG3MA700R155	р.Безименна местност Мулей	11	р. Безименна	A2	A2
9	BG3MA700R154	р.Панагюрска Луда Яна от извори до град Панагюрище	12	р. Рогочевец	A2	A2
			13	р.Луда Яна, водохващане "Гешенка"	A2	
10	BG3MA700R151	р.Панова- с. Оборище, ПБВ	14	р. Панова	A2	A2
11	BG3MA700R148	Дерин дере ПБВ	15	р.Дерин дере	A2	A2
			16	р. Каменишко дере	A2	
			17	р.Карлъшко дере	A2	
12	BG3MA600L138	яз.Голям Беглик	18	яз.Голям Беглик	A2	A2

Яз.Голям Беглик

II. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

1. Мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води.

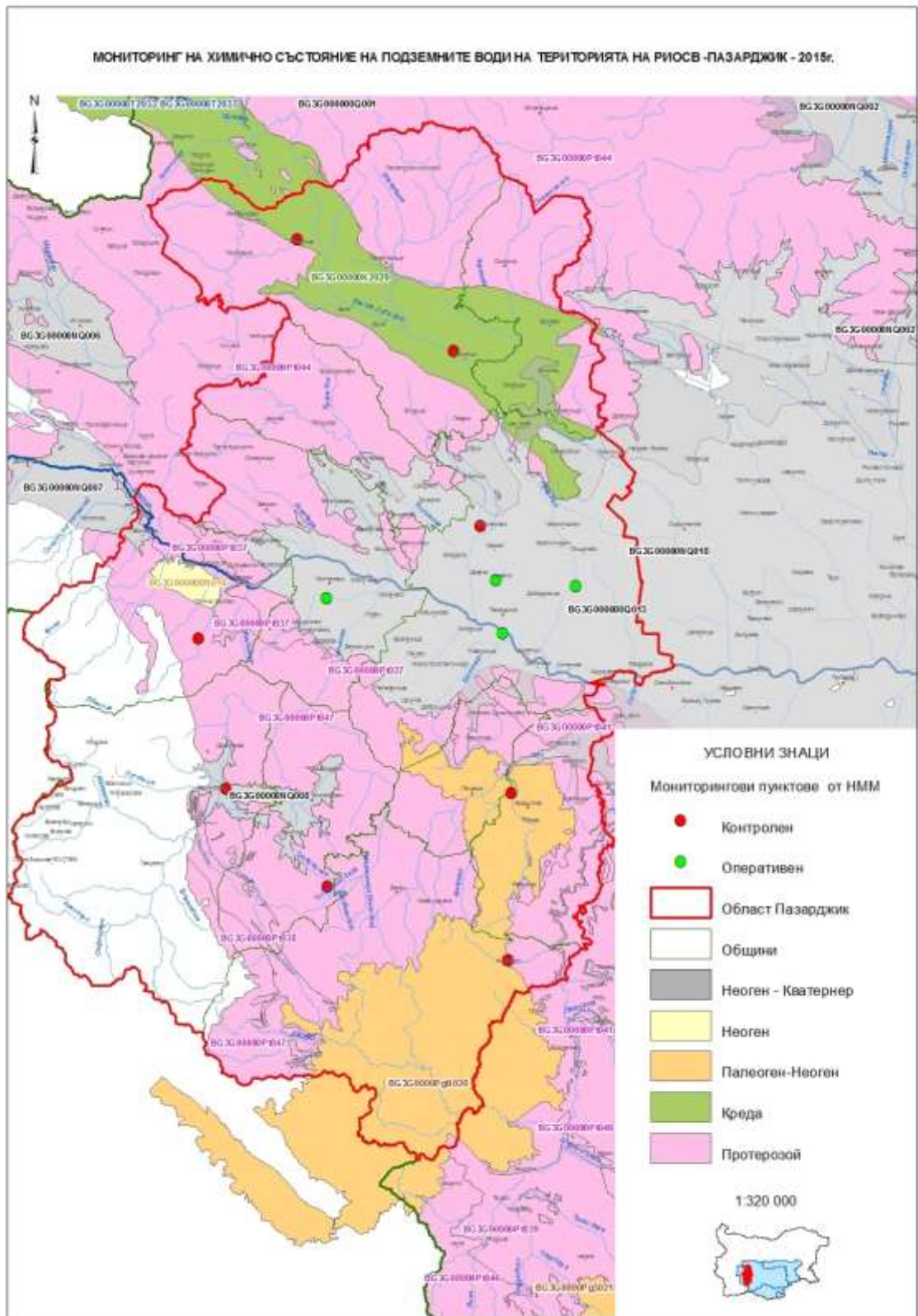
На територията на РИОСВ-Пазарджик са разположени 14 подземни водни тела (по-голяма или по-малка част от тях).

Националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води през 2015 година включва 12 хидрогеоложки пункта :

1. BG3G000000QMP018 - Сондаж, гр. Велинград, общ. Велинград (Контрален мониторинг)
2. BG3G000000QMP031 - Сондаж - Септември – гара, гр. Септември, общ. Септември (Оперативен мониторинг)
3. BG3G000000QMP037 - ПС-ПБВ "Ивайло", гр. Пазарджик, общ. Пазарджик (Оперативен мониторинг)
4. BG3G000000QMP039 – Сондаж, с. Мало Конаре, общ. Пазарджик (Оперативен мониторинг)

5. BG3G000000QMP041 - Сондаж – ЕРЦ, гр. Пазарджик, общ. Пазарджик (Оперативен мониторинг)
6. BG3G00000N2MP055 - Сондаж – ПС, с. Гелеменово, общ. Пазарджик (Контролен мониторинг)
7. BG3G00000PgMP061 - Извор "Шалварище", с. Фотиново, общ. Батак (Контролен мониторинг)
8. BG3G00000PgMP062 - Два извора - СШ, м-т "Студената вода", гр. Брацигово, общ. Брацигово (Контролен мониторинг)
9. BG3G0000K2sMP068 – Дренаж, с. Попинци, общ. Панагюрище (Контролен мониторинг)
10. BG3G00000K2MP069 - Сондаж на савоизлив, с. Оборище, общ. Панагюрище (Контролен мониторинг)
11. BG3G0000APtMP098 - Извор "Мердевен 2", с. Голямо Белово, общ. Белово (Контролен мониторинг)
12. BG3G00000PtMP116 - Извор р. Стара, лет. Цигов чарк, общ. Ракитово (Контролен мониторинг)

Карта: Мониторинг на химичното състояние на подземни води в района на РИОСВ-Пазарджик – 2015 год.

2. Оценка на състоянието и характеристика на подземните водни тела.

Подземните води се оценяват въз основа на информация, която ИАОС изпраща на Басейнова Дирекция за управление на водите в Източнoбеломорски басейн - център Пловдив. Пробите са анализирани в ИАОС - Регионална лаборатория – Пазарджик. За всеки отделен мониторингов пункт има определена схема за пробонабиране и анализиране, както следва:

1. **I група - основни физико-химични показатели** - разтворен кислород, рН, електропроводимост, нитратни йони, амониеви йони, температура, перманганатна окисляемост, обща твърдост, калций, магнезий, хлориди, натрий, калий, сулфати, хидрокарбонати, карбонати, сух остатък – анализират се всички или отделни показатели във всички пунктовете за подземни води (с изключение на един МП) сезонно (четири пъти в годината) и само в един пункт - на полугодие (два пъти годишно).

2. **II група - допълнителни физико-химични показатели** – нитритни йони, фосфати, желязо (общо), манган – анализират се отделни показатели в част от мониторинговите пунктове сезонно (четири пъти в годината) и само в един пункт - на полугодие (два пъти годишно).

3. **III група – метали и металоиди** – олово, кадмий, арсен, живак, мед, цинк, никел, хром – тривалентен, хром – шествалентен – анализират се всички или отделни показатели в част от мониторинговите пунктове веднъж годишно през трето тримесечие.

4. **IV група – органични вещества** - еднократно през годината е предвидено да се извършват анализи на пестициди (манкоцеб, циперметрин, хлорпирифос-етил, имидаклоприд, S-металахлор, диметоат, диметоморф, металаксил М, напропамид, метрибузин) - в мониторингови пунктове при гр. Септември, гр. Пазарджик (ПС-ПБВ "Ивайло") и с. Мало Конаре.

Резултатите се сравняват с прагови стойности (ПС) (определени по реда на чл. 118б от Закона за водите) на отделните показатели, а също и със стандарт съгласно Приложение № 1 към чл. 10, ал. 2, т. 1 на Наредба № 1 от 10.10.2007г. (изм. ДВ, бр. 28 от 19.03.2013г.) за проучване, ползване и опазване на подземните води.

Оценката на химичното състояние на ПВТ е извършена, като са използвани данни от изпълнения в периода 2010-2014 г. мониторинг на химичното състояние на подземните водни тела. Оценката на химичното състояние на ПВТ е дадена в две категории – добро и лошо. Подходът за оценка на химичното състояние на подземните водни тела е разработен в съответствие с изискванията на Директива 2000/60/ЕС (РДВ), Директива 2006/118/ЕО за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване, Наредба № 1 за проучване, ползване и опазване на подземните води, Ръководство № 18 за състоянието на подземните води и оценка на тенденциите, Ръководство № 17 за предотвратяване или ограничаване на преките и непреките отвеждания и Ръководството за докладване по РДВ през 2016 г.

Резултатът от извършена обща оценка на химичното състояние на ПВТ на територията на РИОСВ-Пазарджик през периода 2010-2015 г. е представен в таблица:

№ по ред	Код ПВТ	Име ПВТ	Вещества показатели замърсяване или на	Обща оценка на химичното състояние на ПВТ - Концентрации на РС (2010-2014 год.) над Стандарт и над ПС	Влошаване на качествата на подземните води, предназначени за питейно- битово водоснабдяване - Средногодишни концентрации (2010-2014 год.) над Стандарт за качество на питейни води и над ПС	Обща оценка на химичното състояние на ПВТ
1	BG3G00000NQ007	Порови води в Неоген - Кватернер - котловина Долна баня - Костенец	Фосфати (mg/l)	0,49		лошо
2	BG3G00000NQ008	Порови води в Неоген - Кватернер - Велинград				добро
3	BG3G000000Q013	Порови води в Кватернер - Горнотракийска низина	Фосфати (mg/l)	0,55	1,055	лошо
			Нитрати (mg/l)		48,1667	
			Калций (mg/l)		138,7917	
4	BG3G000000N016	Порови води в Неоген - Белово				добро
5	BG3G00000NQ018	Порови води в Неоген - Кватернер - Пазарджик - Пловдивския район	Нитрати (mg/l)		39,25 - 40,5	лошо
			Фосфати (mg/l)		0,7375	
			Калций (mg/l)		158,25	
			Твърдост (обща) (mg- eqv/l)		10,5	
			Амониеви йони (mg/l)		0,6875	
			Сулфати (mg/l)		250,5	
			Обща алфа-активност (Bq/l)		0,6785 - 1,0405	
Естествен уран (mg/l)		0,073				
6	BG3G0000PgN020	Пукнатинни води - Пещера-Доспат				добро
7	BG3G00000K2029	Пукнатинни води - Г. Малинско - Панагюрски район				добро
8	BG3G00000Pt037	Карстови води - Малко Белово				добро
9	BG3G00000Pt038	Карстови води - Велинградски басейн				добро
10	BG3G00000Pt039	Карстови води - Настан - Триградски басейн				добро
11	BG3G00000Pt041	Карстови води - Централно Родопски масив				добро
12	BG3G00000Pt044	Пукнатинни води - Западно- централнобалкански масив	Нитрати (mg/l)	68,58		лошо

13	BG3G00000P046	Пукнатинни Централно комплекс	води - Родопски				добро
14	BG3G00000P047	Пукнатинни Западно комплекс	води - Родопски	Перманганатна окисляемост (mgO ₂ /l)	5,045		лошо

3. Характеристика на подземните водните тела.

1. Подземно водно тяло BG3G00000NQ007 /Порови води в Неоген - Кватернер - котловина Долна баня - Костенец/

На територията на РИОСВ-Пазарджик се разполага една съвсем малка част от това ПВТ, няма мониторингови пунктове за наблюдение на химичното състояние на подземни води.

ПВТ е разположено в Костенецката котловина, тава е най-западната част на Източнобеломорски район. Тук е горното течение на р. Марица и нейните притоци р. Очушица и р. Стара (Костенецка). ПВТ има площ от 95,19 км². Водоносния хоризонт е изграден от пясъци, гравелити, валуни, пясъккливи глини, глини, глинести пясъци, а покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване - глини, пясъккливи глини. Посоката на подземния поток между р. Очушница и р. Марица е от северозапад на югоизток, а между р. Марица и р. Стара (Костенецка) е от югозапад на североизток, а южно от гр. Костенец посоката е от северозапад на югоизток. Подхранва и дренира, пряк обмен с повърхностните води.

Обща оценка на химичното състояние на ПВТ BG3G00000NQ007 - лошо - показател на замърсяване е фосфати.

2. Подземно водно тяло BG3G00000NQ008 / Порови води в Неоген - Кватернер - Велинград/

ПВТ е разположено в западната част на Източнобеломорски район, алувиалните и пролувиални отложения са образувани от р. Чепинска и нейните притоци – р. Мътница и р. Луковица. ПВТ има площ от 54,32 км². Водоносния хоризонт е изграден от глинести пясъци, пясъци, гравелити, конгломерати, брекчоконгломерати, пясъчници.

В мониторингов пункт при гр. Велинград (Сондаж) от извършените наблюдения върху химичното състояние през периода 2010-2014 год. не се фиксират средноаритметични стойности над ПС при наблюдаваните показатели.

Обща оценка на химичното състояние на ПВТ BG3G00000NQ008 - добро

3. Подземно водно тяло BG3G00000Q013 /Порови води в Кватернер - Горнотракийска низина/

Това е най-голямото по площ ПВТ в Източнобеломорски басейн, в разглеждания район е неговата западна част. Алувиалните (терасни и алувиални конуси) и пролувиални отложения са образувани от р. Марица, и нейните притоци Пясъчник, Стряма, Стара река, Въча, Чая. Цялото ПВТ има площ – 2817,53 кв.км. Водоносния хоризонт е изграден от пясъци, глини, гравелити, валуни. ПВТ се подхранва от реките и деретата притоци на р. Марица, от инфилтриралите се валежи и поливни води, от карстовите води на южната оградна верига, които подземно се изливат в алувия.

Това ПВТ няма мониторингови пунктове от националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води за наблюдение на територията на РИОСВ-Пазарджик.

Обща оценка на химичното състояние на ПВТ BG3G000000Q013 - лошо - показатели на замърсяване са фосфати, нитрати и калций.

4. Подземно водно тяло BG3G000000N016 /Порови води в Неоген – Белово/

ПВТ е разположено западно от гр. Белово, в западната част на Източнореломорски район, между р. Яденица и р. Крива, десни притоци на р. Марица. ПВТ има площ от 20,18 км². Водоносния хоризонт е изграден от пясъци, глини, брекчо-конгломерати. Посоката на подземния поток северозападно от с. Сестримо, общ. Белово е от югозапад на североизток, между р. Крива и р. Яденица се променя от югоизток на северозапад и от югозапад на североизток.

Района е рядко населен. От ПВТ черпенето е малко, на този етап няма мониторингови точки за наблюдение на химичното състояние на подземните води.

Обща оценка на химичното състояние на ПВТ BG3G000000N016 – добро.

5. Подземно водно тяло BG3G000000NQ018 /Порови води в Неоген - Кватернер - Пазарджик - Пловдивския район/

Разкрива се на повърхността обикновено по периферията на Пазарджик – Пловдивското поле, де факто има повсеместно разпространение, заляга под кватернерните отложения, ПВТ е разположено в източната и централна част на разглеждания район и има обща площ – 3970,76 кв.км. Водоносния хоризонт е изграден от глини, пясъкливи глини, глинести пясъци, чакъли, конгломерати, брекчи, брекчо-конгломерати, алевролити.

От извършените наблюдения върху химичното състояние през периода 2010-2014 год. се констатира:

В мониторингов пункт BG3G000000QMP037 - ПС-ПБВ "Ивайло", гр. Пазарджик, общ. Пазарджик:

а) Калций - средноаритметична стойност (медиана)– 158,25 mg/l е над стандарт (150 mg/l)

б) Нитрати - средноаритметична стойност (медиана) – 40,5 mg/l е над ПС (38,27 mg/l)

в) Твърдост (обща) – средноаритметична стойност (медиана) – 10,5 mgeqv/l е над ПС (10,32 mgeqv/l)

г) Сулфати - средноаритметична стойност (медиана) – 250,5 mg/l е над стандарт (250 mg/l)

Обща оценка на химичното състояние на ПВТ BG3G000000NQ018 - лошо - показатели на замърсяване са нитрати, фосфати, калций, твърдост (обща), амониеви йони, сулфати, обща α -активност, естествен уран.

6. Подземно водно тяло BG3G0000P_gN020 /Пукнатинни води - Пещера-Доспат/

ПВТ е разположено в югозападната част на Източнореломорски басейн. ПВТ има площ от 769,13 км². Водоносния хоризонт е изграден от риолити, игнимбрити, туфи, лавобрекчи, брекчоконгломерати, пясъчници, варовици, а покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване - на места конгломерати, пясъци, глини. Подхранване на ПВТ – от инфилтриращите се валежи.

В мониторингови пунктове при с. Фотиново (Извор "Шалварище") и гр. Брацигово (Два извора - СШ, м-т "Студената вода") от извършените наблюдения върху химичното състояние през периода 2010-2014 год. не се констатираат средноаритметични стойности над ПС при наблюдаваните показатели.

Обща оценка на химичното състояние на ПВТ BG3G0000PgN020 - добро.

7. Подземно водно тяло BG3G00000K2029 /Пукнатинни води - Г. Малинско - Панагюрски район/

ПВТ е разположено в северозападната част на Източноромански басейн. Тук са р. Буновщица, р. Луда Яна. ПВТ има площ от 579,68 км². Водоносния хоризонт е изграден от мергели и варовици-напукани. Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване - на места туфи, туфити, туфозни пясъчници.

В мониторингови пунктове при с. Оборище (Сондаж на савоизлив) и с. Попинци (Дренаж) от извършените наблюдения върху химичното състояние през периода 2010-2014 год. не се констатираат средноаритметични стойности над ПС при наблюдаваните показатели.

Обща оценка на химичното състояние на ПВТ BG3G00000K2029 - добро.

8. Подземно водно тяло BG3G00000Pt037 /Карстови води - Малко Белово/

ПВТ е разположено в западната част на Източноромански басейн, от двете страни на р. Марица. ПВТ има площ от 42,76 км². Водоносния хоризонт е изграден от мрамори, гнайси, калкошисти, амфиболити. Подхранване на ПВТ – от инфилтриралите се валежи и отчасти от речните води.

В мониторингов пункт при с. Голямо Белово (Извор "Мердевен 2") от извършените наблюдения върху химичното състояние през периода 2010-2014 год. не се констатираат средноаритметични стойности над ПС при наблюдаваните показатели.

Обща оценка на химичното състояние на ПВТ BG3G00000Pt037 - добро.

9. Подземно водно тяло BG3G00000Pt038 /Карстови води - Велинградски басейн/

ПВТ е разположено на югоизток от гр. Велинград, то е една тясна и дълга синклинална структура. ПВТ има площ от 69,12 км². Водоносния хоризонт е изграден от мрамори, гнайси, калкошисти, амфиболити. Подхранване на ПВТ – от реките и валежите, карстовия поток се движи в две посоки: ЮИ към извора "Топлика" и СЗ към извора "Клептуза".

Подземните води не са защитени от пряко замърсяване, засега те са чисти, защото липсват или са малко замърсителите.

Това ПВТ няма мониторингови пунктове от националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води за наблюдение на територията на РИОСВ-Пазарджик.

Обща оценка на химичното състояние на ПВТ BG3G00000Pt038 - добро.

10. Подземно водно тяло BG3G00000Pt039 /Карстови води - Настан - Триградски басейн/

ПВТ е разположено в югозападната част на Източноромански басейн. В мраморния комплекс са развити типични повърхностни и подземни карстови форми – пропасти, понори, пещери и др., една част от реките (р. Широколъшка) при навлизане в басейна

получават само подхранване от басейна, други (р. Буновска, р. Триградска, р. Мугленска) – губят изцяло или по-голяма част от водите си, като в самия басейн водата в коритата им неколkokратно се появява и изчезва, но при всяко ново появяване дебитът им се увеличава, р. Кричим взема началото си от карстовия басейн.

Водоносния хоризонт е изграден от мрамори. ПВТ има площ от 224,8 км². ПВТ се подхранва чрез инфилтрация на валежни води, втичащите се в него реки и дерета, частично от кондензацията на водните пари на въздуха, движещ се в зоната на аерация. Посоки и степен на обмен с повърхностни води – подхранва и дренира, пряк обмен с повърх. води, генерална посока на движение на карстовия поток е от югоизток на северозапад

Това е най-горния хоризонт, пряко изложен на повърхностно замърсяване.

На територията на РИОСВ-Пазарджик се разполага една съвсем малка част от това ПВТ, няма мониторингови пунктове за наблюдение на химичното състояние на подземни води.

Обща оценка на химичното състояние на ПВТ BG3G00000Pt039 - добро.

11. Подземно водно тяло BG3G00000Pt041 /Карстови води - Централно Родопски масив/

Това обединено ПВТ обхваща карстов масив Перущица – Огняново, Михалковски карстов басейн, Куклен-Добростански карстов басейн, карстов басейн Лъки-Хвойна, разположено е по северната периферия на Западни Родопи и част от Централни Родопи. ПВТ има площ 598,47 км². Водоносния хоризонт е изграден от мрамори, амфиболити, шисти, калкошисти, гнайси, а покриващите ПВТ пластовете в зоната на подхранване – валуни, пясъци, конгломерати, брекчоконгломерати, пясъчници, варовици, битуминозни шисти, моласови отложения, маломощни въглищни пластовете, на места - туфи и туфити. ПВТ се подхранва чрез инфилтрация на валежи там, където мраморите се разкриват на повърхността, от подземния поток в алувиалните отложения (там където алувия заляга върху мраморите).

Това ПВТ няма мониторингови пунктове от националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води за наблюдение на територията на РИОСВ-Пазарджик.

Обща оценка на химичното състояние на ПВТ BG3G00000Pt041 - добро.

12. Подземно водно тяло BG3G00000Pt044 /Пукнатинни води - Западно- и централнобалкански масив/

ПВТ е разположено в северната и северозападната част на Източнобеломорски басейн. ПВТ има площ от 5059,63 км². Водоносния хоризонт е изграден от гранитизирани биотитови и двуслюдени гнайси, мигматити, гранитогнайси, гнайси, амфиболити, силиманитови шисти.

Това ПВТ на този етап няма мониторингови пунктове от националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води за наблюдение на територията на РИОСВ-Пазарджик.

Обща оценка на химичното състояние на ПВТ BG3G00000Pt044 - лошо - показател на замърсяване е нитрати.

13. Подземно водно тяло BG3G00000Pt046 /Пукнатинни води - Централно Родопски комплекс/

ПВТ е разположено в южната част на Източнореломорски басейн, това голямо тяло обхваща части от Западните, Централни и Източни Родопи. Цялото ПВТ има площ 4163,56 км². Водоносния хоризонт е изграден от гнайсошисти, гранитизирани биотитови и двуслюдени гнайси, мигматити, шисти.

Това ПВТ няма мониторингови пунктове от националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води за наблюдение на територията на РИОСВ-Пазарджик.

Обща оценка на химичното състояние на ПВТ BG3G00000Pt046 - добро.

14. Подземно водно тяло BG3G00000Pt047 /Пукнатинни води - Западно Родопски комплекс/

ПВТ е разположено в западната част на Източнореломорски басейн, част от Западни Родопи. Това е слабо населен високопланински район. ПВТ има площ 845,22 км². Водоносния хоризонт е изграден от гнайси, лептинити, мрамори, амфиболити, кварцити.

От извършените наблюдения върху химичното състояние през периода 2010-2014 год. се констатира:

В мониторингов пункт при лет. Цигов чарк (Извор р. Стара):

а) Перманганатна окисляемост - средноаритметична стойност (медиана) – 5,045 mgO₂/l е над стандарт (5 mgO₂/l),

Обща оценка на химичното състояние на ПВТ BG3G00000Pt047 - лошо - показател на замърсяване е перманганатна окисляемост.

II.3. ЗЕМИ И ПОЧВИ

1. Обобщена информация за поземления фонд на територията на РИОСВ-Пазарджик:

От общата територия на област Пазарджик 4 456 917 дка. земеделските земи са 1 580 924 дка, от които обработваемата земя е 1 212 733 дка. Населените места и урбанизираните територии заемат 121 482 дка. Горските площи се простират на територия от 2 438 893 дка., а заетата от водни течения и водни площи земя е 114 750 дка. Площта на която се извършва добив и първична преработка на подземни богатства е 174 581 дка.

По своя характер и тип, почвите в област Пазарджик са разнообразни. Те са дълбоки в равнинните и хълмисти области, предимно върху плиоценски и квартернерни наноси. Преобладават алувиалните и алувиално-ливадните. Тези почви имат преобладаващо лек механичен състав и рохкав строеж, което ги прави подходящи за интензивно и високорентабилно земеделие. Сравнително по-слабо разпространени са ливадните, черноземните, заблатените, ливадно-канелените и др. почви.

2. Замърсяване на почвата с тежки метали и металоиди

За наблюдение и контрол качеството на почвите в област Пазарджик е създадена организация за провеждане на мониторингова дейност-почвен мониторинг I-во ниво. Пунктовете, в които се извършва пробонабирането на почвени проби са 18, определени от Изпълнителната агенция по опазване на околната среда към МОСВ. Те са разположени по цялата територия на област Пазарджик, в зависимост от източниците на замърсяване. През 2015г. Регионалната лаборатория към ИАОС в гр. Пазарджик

извърши пробонабиране от 6 пункта и съответното изпитване на пробите. Всяка проба се извършва в две дълбочини : от 0-10/10-40 см за необработваемите и 0- 20/20-40 см. за обработваемите почви. Следят се следните показатели : почвена реакция, специфична електропроводимост, биогенни елементи - общ азот, органично вещество - общ въглерод и органичен въглерод, обемна плътност, както и тежки метали - Pb (H₂O), гранулометричен състав, мед, цинк, олово, кадмий, никел, кобалт, хром, арсен, живак. След анализ на резултатите е видно, че съдържанието на тежки метали в почвата е под максимално допустимите концентрации (МДК), определени с Наредба №3 за допустимо съдържание на вредни вещества в почвата.

Поради настъпили структурни промени в икономиката и селското стопанство, се наблюдава тенденция на намаляване натоварването на почвите с тежки метали.

3. Нарушаване на земите и почвите от добивната промишленост

През 2015 год. РИОСВ-Пазарджик осъществи текущ контрол на минните обекти, на които се извършват рекултивационни дейности на нарушени терени. Не се констатираха видими нарушения на целостта на рекултивирания терени.

На територията на РИОСВ-Пазарджик са разположени две действащи хвостохранилища - „Люляковица“ и „Влайков връх“. През годината не са констатирани нарушения, свързани с правилната им експлоатация. Извършва се ежегоден мониторинг на закритите и рекултивирани хвостохранилища „Елшица“ и „Радка“.

4. Замяряване на почвите с продукти за растителна защита /пестициди/

Един от потенциалните източници за локални почвени замярявания са складовете за съхранение на негодни за употреба препарати за растителна защита.

През годината са извършени проверки на 13 склада за съхранение на ПРЗ с изтекъл срок на годност. За констатирани нарушения, свързани с правилното им съхранение, са дадени предписания на собствениците на складовете в с. Смилец, община Стрелча и в гр. Белово. Предписанията за отстраняване на нередностите в двата обекта са изпълнени.

Проверени са и всички площадки, на които са разположени „Би-Би“кубове. Не се констатира замяряване на почвите около площадките. Техническото състояние на „Б-Б“ кубовете е много добро.

През 2015г. на територията, контролирана от РИОСВ-Пазарджик не са регистрирани случаи на замярявания на площи в резултат на употреба на разрешени продукти за растителна защита (ПРЗ).

5. Замяряване на почвите с устойчиви органични замърсители, включително с нефтопродукти

За извършване на наблюдение и контрол за замяряване на почвите с устойчиви органични замърсители е изградена мониторингова мрежа към НСМОС. През 2015г.е извършено пробонабиране от :

- пункт № 118 , с. Побит камък;
- пункт № 121 в с. Сестримо;
- пункт № 123 в с. Поибрене;
- пункт № 136 в с. Дорково;
- пункт № 139 в с. Бъта;
- пункт № 153 в с. Главиница;

Данните от извършените анализи не показват отклонения от нормите. Не са констатирани разливи и замяряване на площи с нефтопродукти.

6. Ерозия на почвите - Ерозията на почвата е процес на разрушаване, пренасяне и отлагане на почвени частици чрез вятър, дъждовни и поливни води при протичане на естествени и/или антропогенни процеси. Загубата на почвен материал оказва съществено влияние върху функциите на почвата, както в мястото на проявлението на ерозията, така и върху прилежащите територии. Ерозията води до намаляване на дълбочината на коренообитаемия слой, количеството на хранителните елементи и запасите на почвена влага; изчерпване на филтриращия и буферния капацитети на почвата; намаляване на съдържанието на почвено органично вещество; загуба на биоразнообразие; деградация на почвената структура - образуване на почвена кора и разпространение и акумулация на замърсители във водните течения. Природните и стопанските условия на територията на България създават предпоставки за разпространението на водна, ветрова и иригационна ерозия. Наред с природно обусловените фактори, степента на проявление на почвената ерозия зависи и от човешката дейност. Неправилната обработка на почвата, обезлесяването и горските пожари също са съществени фактори, оказващи влияние върху този процес. Провежданите мероприятия за борба с това вредно явление са агротехнически, лесотехнически и хидротехнически.

В РИОСВ-Пазарджик няма информация за значителни ерозионни процеси, развили се през 2015г. Оценка на водната и ветрова ерозия за всяка година се изготвя чрез математически модели от ИАОС.

7. Засоляване и вкисляване на почвите

Засоляване на почви на територията на РИОСВ-Пазарджик не се наблюдава. Вкисляването на почвите е естествено протичащ процес, чийто интензитет зависи от генетична обусловеност и от антропогенни фактори и се характеризира с понижаване на рН на почвата, поява на обменна киселинност и развитие на алуминиева и/или манганова фитотоксичност, обедняване на почвата с бази, молибденов дефицит, подтисната микробиологична активност и киселинна деструкция на глинестите материали.

Една от основните причини за антропогенно вкисляване на почвите е дългогодишното минерално торене с кисели азотни торове, особено когато е самостоятелно, без съпътстващо фосфорно и калиево торене. Периодичното повърхностно преовлажняване на почвите в някои райони е предпоставка за вкисляването им. Успоредно с процеса на вкисляване се променя подвижността и достъпността на редица почвени елементи, които оказват пряко и косвено влияние върху системата почва-растение-човек.

По почвен мониторинг II-ро ниво - "Вкисляване" са определени 4 пункта за наблюдение на територията на инспекцията - периодичността е една, две, три и четири години. През 2015г. са взети почвени проби от РЛ-Пазарджик от два пункта-Панагюрище и Велинград.

Съгласно указанията на ИАОС - София от 4 точки (Т1 до Т4) са отбрани почвени проби в две дълбочини 0-20 см и от 20-40 см. Анализират се следните показатели: рН в **КСІ- вредна** киселинност, обменни йони и V%. След анализ на резултатите от изпитването не е констатирано превишаване по показатели спрямо базовите показатели за двата пункта.

8. Нерегламентирано изхвърляне на отпадъци върху почвената повърхност (строителни, битови, промишлени и селскостопански отпадъци)

Информация за налични замърсявания от нерегламентирано изхвърляне на отпадъци и предприети мерки е дадена в Раздел „Отпадъци“.

9 . Кратка обобщена оценка за състоянието на почвите на територията на РИОСВ-Пазарджик

Почвите са национално богатство, ограничен, незаменим и практически невъзстановим природен ресурс. Опазването им е приоритет и задължение на държавните и общинските органи, както и на всеки от нас. Може да се осъществи посредством прилагане на добри земеделски практики и повишаване информираността на обществото за екологичните и икономически ползи от предприетите мерки за опазване на този компонент на околната среда. Грижата за опазване на земите и почвите е обща отговорност на всички, които живеят на планетата Земя.

След разговори с еколозите на повечето общини на територията на РИОСВ-Пазарджик, същите в съответствие със своите компетенции, предприеха действия за недопускане на замърсяване с торов отпад в регулациите на населените места.

Що се касае до опазването на почвите от вредни изменения в следствие от изгарянето на стърнища, масова практика е някои собственици или ползватели на земеделски земи да не спазват забраните, разписани в няколко закона. Изгарянето на стърнища и растителни остатъци води до вредни изменения на почвата. Унищожават се органичните съставки на повърхностния почвен слой, както и микроорганизмите, които подпомагат естественото почвообразуване, представители на защитени и други биологични видове, техни местообитания и места за размножаване. При изгарянето на стърнища в атмосферата се отделя голямо количество вредни газове, които засилват парниковия ефект и водят до промяна на климата.

РИОСВ-Пазарджик извършва проверки по компетентност съгласно ЗООС, но би следвало да се засили контрола и от страна на кметовете на общините, които също имат задължения да упражняват контрол, съгласно разпоредбите на Закона за опазване на земеделските земи и Закона за почвите. Само с общи усилия и действия на всички компетентни органи ще се постигнат положителни резултати, т.е. трайно намаляване и/или предотвратяване на дейностите и процесите, водещи до вредни изменения на почвата.

Участието на експерти на РИОСВ в заседанията на комисиите по чл. 17, ал.1 т.1 от Закона за опазване на земеделските земи (ЗОЗЗ) способства да бъдат превантивно обхванати обектите, за които се налага промяна предназначение на земеделски земи и за които има издадени решения за преценяване необходимостта от ОВОС, ДОВОС или ЕО.

II.4. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ

1. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

РЕЗЕРВАТИ

РЕЗЕРВАТ "КУПЕНА" – обявен е за резерват със Заповед № 2969/24.11.1961 г. на ГУГ при МС и разширен в следствие със Заповеди № 503/1979 г. на КОПС при МС и

№ 530/1992 г. на МОСВ. Общата площ на резервата, чиято територия се контролира от РИОСВ – Пазарджик днес е 1761,1 ха. Разположен в землището на гр. Пещера, община Пещера и гр. Брацигово, с. Розово общ. Брацигово, област Пазарджик, "Купена" е обявен за резерват с цел да се опази ландшафта, красивите пейзажи и интересна и ценна флора, фауна и биоценози. Резерватът съхранява вековни смърчово - белоборови, белоборови и букови гори.

От досегашните проучвания на дървесните видове са установени следните видове: Бял бор (*Pinus sylvestris* L.), Черен бор (*Pinus nigra*), Обикновена ела (*Abies alba*), Червена хвойна (*Juniperus communis*), Бук (*Fagus sylvatica*), Зимния дъб (*Quercus sessiliflora*), Едрolistна липа (*Tilia grandifolia*), Клен (*Acer campestre*), Шестил (*Acer platanoides*), Явор (*Acer pseudoplatanus*), Мъждрян (*Fraxinus ornus*), Обикновен габър (*Carpinus betulus*), Келяв габър (*Carpinus orientalis*), Дива череша (*Prunus avium*), Бреза (*Betula alba*), Трепетлика (*Populus tremula*), Бряст (*Ulmus foliacea*), и др.

От интересните животински видове известни за резервата на първо място трябва да се спомене Дивата коза (*Rupicapra rupicapra*), една от причините за обявяване на резервата. Числеността ѝ и през 80 – те години на миналия век е достигала около 100 индивида, но поради браконьерския лов в началото на 90 – те години е изчезнала. Във високите части навлиза и мечка (*Ursus arctos*). Гнездят различни грабливи птици.

През 1977 г. е включен в списъка на биосферните резервати по програмата "Човек и биосфера" на ЮНЕСКО.

Резерватът е изключителна държавна собственост и се охранява от Регионална инспекция по околната среда и водите – Пазарджик.

На територията на резервата са забранени всякакви дейности, с изключение на преминаването на хора по маркираните пътеки.

РЕЗЕРВАТ "МАНТАРИЦА" - обявен е за резерват със Заповед № 960/08.06.1968 г. на Министерство на горите и горската промишленост (ДВ, бр. 77/1968 г.) с площ от 301.3 ха. Разширен е със заповеди № 3812/ 06.09.1975 г. на Министерство на горите и опазване на околната среда (ДВ, бр. 79/1975 г.) и № 529/07.07.1992 г. на Министерство на околната среда и водите. Приет е план за управление за резерват „Мантарица” със Заповед № 798/02.12.2015 г. на Министерство на околната среда и водите. Целта е да се запазят биотопите на глухаря. В Мантарица се срещат и вековни девствени иглолистни гори с дървета над 40 г. Резерватът се намира в Западните Родопи, в землището на гр. Ракитово. Основното местообитание в резервата са вековни смърчови (*Picea abies*) гори.

В резервата се срещат глухар (Tetrao urugalis), благороден Елен (*Cervus elephas*), Сърна (*Capreolus capreolus*), Дива свиня (*Sus scropha*) и защитения вид кафява мечка (*Ursus arctos*).

Резерват “Мантарица” е биосферен резерват – обявен по програмата “Човек и биосфера” на ЮНЕСКО.

Резерватът е изключителна държавна собственост и се охранява от Регионална инспекция по околната среда и водите – Пазарджик.

На територията на резервата са забранени всякакви дейности, с изключение на преминаването на хора по маркираните пътеки.

РЕЗЕРВАТ „ДУПКАТА” - Обявен е за резерват с Постановление на Министерски съвет със Заповед № 14827/29.06.1951 г., като заповед № 2245/30.12.1956 г. променя режима на дейностите в границата на резервата. По-късно се намалява територията му със заповед № 1700/17.07.1961 г., след това е разширен със заповед № 3899/15.09.1975

г. на Министерство на горите и опазване на околната среда, и отново намален със заповеди № 702/14.07.1982 г. и 587/08.06.1983 г. на Комитет за опазване на природната среда при Министерския съвет. Приет е план за управление за резерват „Дупката” със Заповед № 798/02.12.2015 г. на Министерство на околната среда и водите. Заема площ от 1210.8 ха. Предназначението му – да запази неповторимата девствена природа.

Разположен е в землищата на село Фотиново и на град Батак по югоизточните склонове на Родопите. 83% от територията на резервата е заета от вековни иглолистни гори. Най-разпространени са обширните гори от бял бор, които често са на възраст над 200 години. Срещат се също смесени гори от бял бор и обикновен смърч. В по-ниските части на резервата, в широколистния пояс преобладават видовете бук, клен, дъб, елша, върба и др. Храстовата растителност е представена основно от дрян, къпина и малина, а тревната от червена и черна боровинка. Резерватът дава убежище на голям брой горски бозайници - благороден елен, сърна, кафява мечка, дива котка, лисица, златка, белка, язовец и др. Една от основните цели със създаването на резервата е опазването на благородния елен. През 1961 година „Дупката” е обявен за биосферен резерват.

Резерватът е изключителна държавна собственост и се охранява от Регионална инспекция по околната среда и водите – Пазарджик.

На територията на резервата са забранени всякакви дейности, с изключение на преминаването на хора по маркираните пътеки.

РЕЗЕРВАТ „БЕГЛИКА” - Обявен е за резерват със Заповед № 751/11.05.1960 г. на Управление на горското стопанство. По-късно е разширен със заповед № 482/23.06.1992 г. на Министерство на околната среда (ДВ, бр. 54/1992 г.) и със заповед № РД-138 от 19.02.2013 г. (ДВ, бр.33/05.04.2013 г.) е актуализирана площта му. Приет е план за управление за резерват „Беглика” със Заповед № 798/02.12.2015 г. на Министерство на околната среда и водите. Разположен е в гр. Батак с площ 1461,34 ха. Територията му е изключителна държавна собственост и обхваща територии с надморската височина между 1600 и 1900 м. Резерватът е покрит от иглолистни гори. Преобладава смърчът (*Picea abies*) „Беглика” се явява едно от най- южно разположените съобщества на смърча в целия му ареал. Средната възраст на гората се оценява на 130 години. На територията му са установени редки и ендемични растения. Тук е установено единственото находище в България на алпийско сграбиче, известно и като централноалпийски клин (*Astragalus alopercurus*) - красиво защитено растение превърнало се в емблема на резервата, други редки и защитени растения, установени в резервата са: срещашите се само в България родопска теменуга (*Viola rhodopeia*), български рожец (*Cerastium bulgaricum*); срещашите се само на Балканския полуостров родопско крайснежно звъниче (*Soldanella rhodopaea*), Родопско омайниче (*Geum rhodopaeum*), Родопско великденче (*Veronica rhodopaea*), защитеният вид черно френско грозде (*Ribes nigrum*) и др.

Резерватът е изключителна държавна собственост и се охранява от Регионална инспекция по околната среда и водите – Пазарджик.

На територията на резервата са забранени всякакви дейности, с изключение на преминаването на хора по маркираните пътеки.

През 2015 год. РИОСВ – Пазарджик в качеството му на бенефициент по Оперативна програма „Околна среда 2007-2013 г.” приключи изпълнението на проект „Изпълнение на дейности по устойчиво управление на резервати „Купена”, „Мантарица”, „Беглика” и „Дупката“. Постигнати резултати:

- разработени са четири плана за осигуряване на устойчиво и дългосрочно управление на резерватите;

- благоустрояване и обезопасяване на пътеките за посетители: поставяне на мостчета, парапети, стъпала, попълване на дупки по трасето, разчистване на пътеките от паднали стволове и др. препятствия (възстановяване на нормалната проходимост на пътеките);
- монтаж на указателни табели, по утвърдени пътеки за посетители от МОСВ в четирите резервата;
- създаден е специализиран сайт, изготвени са информационни материали за популяризиране на защитените територии в област Пазарджик <http://rezervati.riewpz.org>.

ЗАЩИТЕНИ МЕСТНОСТИ

1. ЗМ „Атолука”

Защитена местност „Атолука” е обявена със заповед № 1900/05.08.1969 г. на МГТП и разширена със заповед № 10/09.01.1985 г. на КОПС. Площта на ЗМ е 318.2 ха. Цел на обявяване: опазване на вековна иглолистна гора от бял бор и смърч. Намира се в землището на с. Равногор, община Брацигово. Стопанисва се и се охранява от ДГС „Пещера” под контрола на РИОСВ – Пазарджик.

2. ЗМ „Арамлиец”

Защитена местност „Арамлиец” е обявена за историческо място със заповед № 2419/26.09.1969 г. на МГТП и прекатегоризирана в защитена местност със заповед № РД-411/03.04.2003 г. на МОСВ. Площта е 140.8 ха. Цел на обявяване: опазване на характерен ландшафт. Намира се в с. Поибрене, община Панагюрище, област Пазарджик. Другата и част попада в област София. Контрол върху режима на ЗМ упражнява РИОСВ – Пазарджик.

3. ЗМ „Арап чал”

Местността е обявена със Заповед №196/19.03.1981 г. на КОПС. Площта на ЗМ е 220.8 ха. Цел на обявяване: опазване на застрашени видове - глухар и лещарка. Намира се в землището на с. Света Петка, община Велинград. Стопанисва се и се охранява от ДЛС „Алабак” под контрола на РИОСВ – Пазарджик.

4. ЗМ „Баташки снежник”

Защитената територия е обявена със Заповед № 3700/29.12.1972 г. на МГОПС. Площта е 1063,0 ха. Цел на обявяване: опазване на характерен ландшафт. Намира се в землището на гр. Батак, община Батак. ЗМ се стопанисва и охранява от ДГС „Батак” под контрола на РИОСВ – Пазарджик.

5. ЗМ „Батлъбоаз”

Защитената местност е обявяване със заповед № 449/25.04.1984 г. на КОПС при МС и план за управление заповед № РД-157/06.03.2009 г. на МОСВ. Площта е 154.0 ха. Цел на обявяване: опазване на красива местност. Намира се в гр. Батак, общ. Батак, обл. Пазарджик.

6. ЗМ „Бильов рът”

Защитената местност „Бильов рът” е обявена със заповед № 913/8.04.1972 г. на МГОПС и прекатегоризирана в защитена местност със заповед № РД-406/ 03.04.2003 г. на МОСВ. Площта е 89.7 ха. Цел на обявяване: опазване на характерен ландшафт.

Намира се в землището на с. Церово, община Лесичово. Контрол върху режима на ЗМ упражнява РИОСВ – Пазарджик.

7. ЗМ „Бич”

Местността е обявена със заповед № 2194/12.12.1968 г. на МГГП и прекатегоризирана в защитена местност със заповед № РД-416/03.04.2003 г. на МОСВ, като площта на ЗМ е 1.8 ха. Цел на обявяване: опазване на характерен ландшафт. Намира се в землището на гр. Панагюрище, община Панагюрище. Контрол върху режима на ЗМ упражнява РИОСВ – Пазарджик.

8. ЗМ „Бялата скала”

ЗМ „Бялата скала” е обявена със Заповед № 2194/12.12.1968 г. на МГГП и прекатегоризирана със Заповед № РД-412/03.04.2003 г. на МОСВ. Площта на местността е 86,6 ха. Намира се в землището на гр. Велинград, община Велинград. Цел на обявяване: опазване на характерен ландшафт. Контрол върху режима на ЗМ упражнява РИОСВ – Пазарджик.

9. ЗМ „Валявиците”

Местността е обявена със Заповед № 760/10.08.1986 г. на КОПС при МС. Площта на ЗМ е 73.0 ха. Цел на обявяване: запазване на естествени съобщества на ела и смърч. Намира се в землището на с. Пашови, община Велинград. ЗМ се стопанисва и охранява от ДГС „Белово” под контрола на РИОСВ – Пазарджик.

10. ЗМ „Венеца”

ЗМ „Венеца” е обявена със Заповед № 183/06.02.1968 г. на МГГП и прекатегоризирана със Заповед № РД-419/03.04.2003 г. на МОСВ, с обща площ 100.5 ха. Цел на обявяване: опазване на характерен ландшафт. Намира се в землището на гр. Панагюрище, община Панагюрище. ЗМ се стопанисва и охранява от ДГС „Панагюрище” под контрола на РИОСВ – Пазарджик.

10. ЗМ „Винище”

Обявена за защитена територия със Заповед № 357/09.02.1973 г. на МГОПС и прекатегоризирана със Заповед № РД-394 /03.04.2003 г. на МОСВ, с обща площ от 148.1 ха. Цел на обявяване: опазване на характерен ландшафт. Намира се в землището на с. Равногор, община Брацигово. Контрол върху режима на ЗМ упражнява РИОСВ – Пазарджик.

12. ЗМ „Воденичарска кория”

Обявена със Заповед № 913 / 08.04.1972 г. на МГОПС и прекатегоризирана със Заповед № РД-407/03.04.2003 г. на МОСВ. Площта е 2.2 ха. Цел на обявяване: опазване на характерен ландшафт и местообитание на защитени видове птици. Намира се в землището на с. Сбор, община Пазарджик. Контрол върху режима на ЗМ упражнява РИОСВ – Пазарджик.

13. ЗМ „Друма”

ЗМ „Друма” е обявена със Заповед № 2122/21.01.1964 г. на КГГП при МС, и разширена със заповед № 776/29.03.1972 г. на МГОПС, прекатегоризирана в защитена местност със заповед № РД-424/03.04.2003 г. на МОСВ, с площ от 8.0 ха. Цел на

обявяване: опазване на характерен ландшафт. Намира се в землището на гр. Батак, община Батак. Контрол върху режима на ЗМ упражнява РИОСВ – Пазарджик.

14. ЗМ „Душков пчелин”

Защитената територия е обявена със Заповед № 183/06.02.1968 г. на МГТП и прекатегоризирана със Заповед № РД-418/03.04.2003 г. на МОСВ, с площ от 7.4 ха. Цел на обявяване: опазване на характерен ландшафт и местообитания на защитени видове птици. Намира се в землището на гр. Панагюрище, община Панагюрище. ЗМ се стопанисва и охранява от ДГС „Панагюрище” под контрола на РИОСВ – Пазарджик.

15. ЗМ „Дъбравата”

Обявена за защитена местност със Заповед № 3962/20.12.1973 г. на МГОПС и прекатегоризирана със Заповед № РД-391/03.04.2003 г. на МОСВ, с площ от 12.0 ха. Цел на обявяване: опазване на характерен ландшафт. Намира се в землището на с. Лесичово, община Лесичово. ЗМ се стопанисва и охранява от ДГС „Пазарджик” под контрола на РИОСВ – Пазарджик.

16. ЗМ „Езерото”

ЗМ „Езерото” е обявена със Заповед № 913 /08.04.1972 г. на МГОПС за историческо място и прекатегоризирана със Заповед № РД-403/ 03.04.2003 г. на МОСВ, с площ от 5.8 ха и попада в землищата на с. Семчиново и с. Симеоновец, община Септември. Цел на обявяване: опазване на характерен ландшафт. Контрол върху режима на ЗМ упражнява РИОСВ – Пазарджик.

17. ЗМ „Златин дол”

ЗМ е обявена със заповед № 913/8.04.1972 г. на МГОПС и прекатегоризирана в защитена местност със заповед № РД 409/03.04.2003 г. на МОСВ с площ от 8.3 ха. Цел на обявяване: опазване на характерен ландшафт. Намира се в землището на с. Семчиново, община Септември. Контрол върху режима на ЗМ упражнява РИОСВ – Пазарджик.

18. ЗМ „Йорданови поляни”

Защитената територия е обявена със Заповед № 913/ 08.04.1972 г. на МГОПС и прекатегоризирана със Заповед № РД-405/ 03.04.2003 г. на МОСВ, с площ от 71.9 ха. Цел на обявяване: опазване на характерен ландшафт. Намира се в землищата на с. Боримечково и с. Лесичово, община Лесичово. Контрол върху режима на ЗМ упражнява РИОСВ – Пазарджик.

19. ЗМ „Кавал тепе”

Обявена със заповед № 449/25.04.1984 г. на КОПС при МС и план за управление със заповед № РД-165-09.03.2009 г. на МОСВ. Площта на местността е 83.0 ха. Цел: опазване на красива местност за отдих и туризъм. Попада в землището на гр. Батак, община Батак. ЗМ се стопанисва и охранява от ДЛС „Широка поляна” под контрола на РИОСВ – Пазарджик.

20. ЗМ „Калпазанов гроб”

ЗМ е обявена със Заповед № 2194/12.12.1968 г. на МГТП и прекатегоризирана със Заповед № РД-413/03.04.2003 г. на МОСВ. Общата площ е 16.2 ха и се намира в землището на гр. Велинград, община Велинград. Контрол върху режима на ЗМ упражнява РИОСВ – Пазарджик.

21.ЗМ „ Балабанлии”

Местността е обявена със Заповед № 3962/20.12.1973 г. на МГОПС и прекатегоризирана със Заповед № РД-391 /03.04.2003 г. на МОСВ. Площта е 123.5 ха. Попада в землището на с. Фотиново, общ. Батак. Цел на обявяване: опазване на характерен ландшафт. ЗМ се стопанисва и охранява от ДЛС „Борово” под контрола на РИОСВ – Пазарджик.

22.ЗМ „Кемера”

Обявена със Заповед № 3899/15.09.1975 г. на МГОПС и разширена със заповед № РД-587/08.06.1983 г. на КОПС с площ 102.9 ха. Цел: опазване на характерен ландшафт. Попада в землищата на с. Фотиново и гр. Батак общ.Батак. ЗМ се стопанисва и охранява от ДЛС „Борово” под контрола на РИОСВ – Пазарджик.

23. ЗМ „Клептуза”

Защитената територия е обявена със Заповед № 407/09.02.1966 г. на МГП, с цел: опазване на характерен ландшафт. Има площ от 412.0 ха. ЗМ се стопанисва и охранява от ДЛС „Ракитово” под контрола на РИОСВ – Пазарджик.

24. ЗМ „Конското дере”

Обявена със Заповед № 2194/12.12.1968 г. на МГП за историческо място и прекатегоризирана със Заповед № РД-415/03.04.2003 г. на МОСВ. ЗМ има площ от 8.8 ха и се намира в землището на гр. Панагюрище. Цел на обявяване: опазване на характерен ландшафт. Контрол върху режима на ЗМ упражнява РИОСВ – Пазарджик.

25. ЗМ „Коритата”

ЗМ „Коритата” е обявена със Заповед № 913/08.04.1972 г. на МГОПС и прекатегоризирана със Заповед № РД-410 / 03.04.2003 г. на МОСВ. Площта е 10.9 ха и се намира в землището на с. Варвара, община Септември. Цел на обявяване: опазване на характерен ландшафт. Контрол върху режима на ЗМ упражнява РИОСВ – Пазарджик.

26. ЗМ”Корията ”

Обявена със заповед № 2122/21.01.1964 г.на КГП при МС и разширена със заповед № 776/29.03.1972 г. на МГОПС , прекатегоризирана в защитена местност със заповед № .РД-430/03.04.2003 г. на МОСВ. Цел: опазване на характерен ландшафт.Намира се в землището на гр.Батак, община Батак, с обща площ от 8.0 ха. Контрол върху режима на ЗМ упражнява РИОСВ – Пазарджик.

27. ЗМ”Корията ”

Защитената територия е обявена със Заповед № 357/09.02.1973 г. на МГОПС и прекатегоризирана със Заповед № РД-393 /03.04.2003 г. на МОСВ. Целта на обявяването и е опазване на характерен ландшафт. Намира се в землището на с. Равногор, община Брацигово, с обща площ от 27.4ха. Контрол върху режима на ЗМ упражнява РИОСВ – Пазарджик.

28. ЗМ „Кървав чучур”

ЗМ е обявена със Заповед № 913/ 08.04.1972 г. на МГОПС и прекатегоризирана със Заповед № РД-398 /03.04.2003 г. на МОСВ. Цел на обявяването е опазване на

характерен ландшафт. Намира се в землището на гр. Батак, община Батак, обща площ от 3.0 ха. Контрол върху режима на ЗМ упражнява РИОСВ – Пазарджик.

29. ЗМ”Лонгурлии”

Обявена със Заповед № 3718/28.08.1975 г. на МГОПС и прекатегоризирана със Заповед № РД – 379/03.04.2003 г. на МОСВ. Площта от 4.1 ха. Целта на обявяването и е опазване на характерен ландшафт. Намира се в землището на гр. Батак, община Батак. ЗМ се стопанисва и охранява от ДЛС „Широка поляна”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

30. ЗМ”Манзул”

Защитената територия е обявен със Заповед № .РД-1120/02.07.1968 г. на МГГП и прекатегоризирана в защитена местност със заповед № РД-382/03.04.2003 г. на МОСВ. Целта е за опазване на вековна букова гора и характерен ландшафт. Площта на ЗМ е 36.6 ха. Намира се в землището на гр. Панагюрище, община Панагюрище. ЗМ се стопанисва и охранява от ДГС „Панагюрище. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

31. ЗМ „, Марина”

Обявена за опазване на вековни дървета от зимен дъб и характерен ландшафт със Заповед № 425/18.05.1987 г. на КОПС при МС и прекатегоризирана в защитена местност със заповед № РД-342/31.03.2003 г. на МОСВ. Има площ от 1.5 ха и се намира в землището на с. Варвара, община Септември. ЗМ се стопанисва и охранява от ДГС „Пазарджик”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

32. ЗМ „, Маришко подрумче”

Обявена със заповед № РД-141/19.02.2013 г. на МОСВ, с обща площ 46.47 ха. Намира се в с. Дъбравите, общ. Белово. Целта на обявяването и е опазване на критично застрашения вид и неговото местообитание.

33. ЗМ”Меандри на р. Рибна”

ЗМ е обявена със Заповед № 420 /14.11.1995 г. на МОСВ за опазване на естествения ландшафт и уникалните местообитания в местността Кара тепе. Има площ от 24.5 ха и се намира в землището на с. Кръстава, община Велинград. ЗМ се стопанисва и охранява от ДГС „Чехльово”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

34. ЗМ „, Милеви скали”

Обявена със Заповед № 913/08.04.1972 г. на МГОПС за историческо място и прекатегоризирана със Заповед № РД-404 /03.04.2003 г. на МОСВ. Целта на обявяването е за опазване на характерен ландшафт. Има площ от 115.1 ха и се намира в землищата на с. Драгиново, община Велинград и с. Семчиново и с. Симеоновец, община Септември. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

35. ЗМ „, Мирчовица”

Защитената местност е обявена със заповед № 2122/21.01.1964 г. на КГГП при МС и разширена със заповед № 776/29.03.1972 г. на МГОПС , прекатегоризирана в защитена местност със заповед № РД-420/03.04.2003 г. на МОСВ. Цел опазване на характерен ландшафт. Има площ от 10.0 ха и се намира в землището на гр. Батак, община Батак. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

36. ЗМ „Находище на атинска мерендера”

Обявена със заповед № РД-936/20.12.2011 г. на МОСВ, с площ 37.48 ха. Намира се в с.Исперихово, общ.Брацигово. Целта е опазване на растителен вид атинска мерендера (*Merendera attica*) и неговото местообитание.

37. ЗМ „Находище на стояново лютиче”

Обявена със заповед №.РД-935/20.12.2011 г. на МОСВ, с площ 11.84 ха. Намира се в с. Равногор, общ.Брацигово. Целта е опазване на растителен вид стояново лютиче (*Ranunculus stojanovii*) и неговото местообитание.

38. ЗМ „Немска Жълтуга”

Обявена със заповед №.РД-183/06.03.2014 г. на МОСВ, с площ 1.67 ха. Намира се в гр. Батак, общ.Батак. Целта е опазване на растителен вид – Немска жълтуга (*Genista germanica*), и неговото местообитание.

39. ЗМ „Несторови поляни”

Обявена със Заповед № 913/ 08.04.1972 г. на МГОПС и прекатегоризирана със Заповед № РД-401 /03.04.2003 г. на МОСВ с цел: опазване на характерен ландшафт. Намира се в землището на гр.Батак, община Батак и има площ от 5.0 ха. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

40. ЗМ ”Новаковец и Бенковска поляна”

ЗМ е обявена със Заповед № 913 /08.04.1972 г. на МГОПС и прекатегоризирана със Заповед № РД-421/03.04.2003 г. на МОСВ с цел: опазване на характерен ландшафт. Намира се в землището на с.Церово, община Лесичово и има площ от 29.8 ха. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

41. ЗМ ”Оборище”

Обявена с постановление № 1171/24.09.1951 г. на Министерски съвет и разширяване със заповед № 256/25.02.1969 г. на МГГП ,прекатегоризирана в защитена местност със заповед № РД-422/03.04.2003 г на МОСВ. Цел: опазване на характерен ландшафт. Намира се в землището на с.Оборище, община Панагюрище и има площ от 203.8 ха. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

42. ЗМ ”Огняново – Синитевски рид”

Обявена със заповед № РД—374/05.05.1982 г. на КОПС при МС и прекатегоризирана в защитена местност със заповед № РД-384/03.04.2003 г. на МОСВ ,промяна в режима на дейностите със заповед №.РД-408/07.07.2008 г. На МОСВ , промяна в площта - актуализация със заповед № РД-408/07.07.2008 г. на МОСВ. Площта е 140 ха. Намира се в землищата на с.Синитово и с.Огняново, община Пазарджик. Обявена със следната цел:

- опазване на полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) и псевдостепа с житни и едногодишни растения от клас *Thero-Brachypodietea*;

- опазване на защитени, редки и застрашени растителни видове, като: текирска мишорка (*Gypsophila tekirae*), игликоцветна айважива (*Alkanna primuliflora*), стрибърнова айважива (*Alkanna stribrnyi*), борзеанов игловръх (*Alyssum borzaeanum*) и др.

- опазване на защитени, редки и застрашени животински видове : жаба дървесница (*Hyla arborea*), турска боа (*Eryx jaculus*), малък ястреб (*Accipiter nisus*), голям ястреб

(*Accipiter gentiles*), орел-змияр (*Circaetus gallicus*), малък орел (*Hieraaetus pennatus*), и др. Контрол върху режима на ЗМ упражнява РИОСВ – Пазарджик.

43. ЗМ „Патъова кория”

Обявена със заповед № РД-1120/02.07.1968 г. на МГГП и прекатегоризирана в защитена местност със заповед № РД-383/03.04.2003 г. на МОСВ. Цел опазване на вековна дъбова гора и характерен ландшафт. Общата площ на местността е 81.2 ха и се намира в землището на с. Оборище, община Панагюрище. ЗМ се стопанисва и охранява от ДГС „Панагюрище”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

44. ЗМ „Пашино бърдо”

Обявена със заповед № 357/09.02.1973 г. на МГОПС и прекатегоризирана в защитена местност със заповед № РД-392/03.04.2003 г. на МОСВ. Площта на местността е 7.0 ха, намира се в общ. Ракитово. Цел е опазване на средновековната крепост.

45. ЗМ „Петрово бърдо”

Обявена със заповед № 913/8.04.1972 г. на МГОПС и прекатегоризирана в защитена местност със заповед № РД-396/03.04.2003 г. на МОСВ. Площта е 93.5 ха, намира се в общ. Батак. Целта е опазване на характерен ландшафт.

46. ЗМ ”Порт Артур”

ЗМ е обявена със Заповед № 3813/12.12.1974 г. на МГОПС и прекатегоризирана със Заповед № РД-378/03.04.2003 г. на МОСВ. Има площ от 15.3 ха, намира се в землището на община Велинград. Обявена е с цел: опазване на характерен ландшафт. ЗМ се стопанисва и охранява от ДГС „Чехльово”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

47. ЗМ ”Пясъка”

Обявена със Заповед № 3962/20.12.1973 г. на МГОПС и прекатегоризирана със Заповед № РД-388 /03.04.2003 г. на МОСВ с цел – опазване на характерен ландшафт. Има площ от 4.8 ха и се намира в землището на с.Фотиново, община Батак. ЗМ се стопанисва и охранява от ДЛС „Борово”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

48.ЗМ”Ровно”

Защитената територия е обявена със Заповед № 357 /09.02.1973г. на МГОПС и прекатегоризирана със Заповед № РД-395/03.04.2003 г. на МОСВ с цел – опазване на характерен ландшафт. Има площ от 47.7 ха и се намира в землището на гр.Батак, община Батак. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

49. ЗМ ”Рогачица”

Обявена с цел опазване на елово-смърчова гора съгласно Заповед № 21/ 08.01.1981 г. на КОПС при МС. Има площ от 126.9 ха и се намира в землището на община Велинград. ЗМ се стопанисва и охранява от ДЛС „Алабак”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

50. ЗМ ”Самодивска поляна”

Обявена със заповед № 449/ 25.04.1984 г. на КОПС при МС и план за управление заповед № РД-157-06.03.2009 г. на МОСВ. ЗМ има площ от 132.6 ха и се намира в землището на гр.Батак, община Батак. Цел - опазване на красива местност за отдих и

туризъм. ЗМ се стопанисва и охранява от ДЛС „Беглика”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

51. ЗМ ”Сачан дере”

Защитената територия е обявена със Заповед № 3962/20.12.1973 г. на МГОПС и прекатегоризирана със Заповед № РД-389/03.04.2003 г. на МОСВ с цел – опазване на характерен ландшафт. Има площ от 14.2 ха и се намира в землището на с.Фотиново, община Батак. ЗМ се стопанисва и охранява от ДЛС „Борово”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

52. ЗМ ”Свети Георги”

Обявена с цел опазване на естествено находище на блатно кокиче, съгласно Заповед № 202 /11.03.1987 г. на КОПС при МС. Има площ от 5.7 ха и се намира в землището на с.Варвара, община Септември. ЗМ се стопанисва и охранява от ДГС „Пазарджик”. Контрола върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

53. ЗМ ”Сивата грамада”

Защитената територия е обявена със Заповед № 183/06.02.1968 г. на МГПП и прекатегоризирана със Заповед № РД-417/03.04.2003 г. на МОСВ, с цел – опазване на характерен ландшафт. С площ от 16.5 ха., намира се в землището на гр.Панагюрище, община Панагюрище. ЗМ се стопанисва и охранява от ДГС „Панагюрще”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

54. ЗМ ”Слънчева поляна”

Обявена за опазване на красива местност за отдих и туризъм съгласно заповед № 449/25.04.1984 г. на КОПС при МС и план за управление заповед № РД-165-09.03.2009 г. на МОСВ. Има площ от 69.3 ха, намира се в землището гр.Батак, община Батак. ЗМ се стопанисва и охранява от ДЛС „Широка поляна”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

55. ЗМ ”Студената чучурка”

Обявена за опазване на красива местност за отдих и туризъм, съгласно Заповед № 449 /25.04.1984 г. на КОПС при МС и план за управление със Заповед № - 165/09.03.2009 г. на МОСВ. Има площ от 73.1 ха и се намира в землището гр.Батак, община Батак. ЗМ се стопанисва и охранява от ДЛС „Широка поляна”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

56. ЗМ ”Суватя”

Защитената територия е обявена със Заповед № 913/08.04.1972 г. на МГОПС и прекатегоризирана със Заповед № РД-400 /03.04.2003 г. на МОСВ с цел – опазване на характерен ландшафт. Има площ от 5.0 ха., намира се в землището на гр.Батак, община Батак. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

57. ЗМ ”Суха лъка”

Защитената територия е обявена със Заповед №3813/12.12.1974г. на МГОПС и прекатегоризирана със Заповед № РД-377/ 03.04.2003 г. на МОСВ с цел – опазване на характерен ландшафт. Има площ от 5.8 ха и се намира в землището на Велинград, община Велинград. ЗМ се стопанисва и охранява от ДЛС „Чехльово”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

58. ЗМ "Суша лъка (Клетва бивак)"

Защитената територия е обявена с цел – опазване на характерен ландшафт, съгласно заповед № РД-1187/19.04.1976 г. на МГОПС и прекатегоризирана в защитена местност със заповед № РД-385/03.04.2003 г. на МОСВ. Има площ от 3.2 ха и се намира в землището на Велинград, община Велинград. ЗМ се стопанисва и охранява от ДЛС „Чехльово”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

59. ЗМ "Годин гроб"

Защитената територия е обявена със Заповед №913/08.04.1972 г. на МГОПС и прекатегоризирана със Заповед № РД-402/03.04.2003 г. на МОСВ с цел – опазване на характерен ландшафт. Има площ от 5.0 ха и се намира в землището на гр.Батак, община Батак. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

60. ЗМ "Тошков чарк"

Обявена за опазване на красива местност за отдих и туризъм съгласно Заповед № 449 /25.04.1984 г. на КОПС при МС. Има площ от 57.4 ха и се намира в землището гр.Батак, община Батак. ЗМ се стопанисва и охранява от ДЛС „Родопи”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

61. ЗМ "Тъмра"

Защитената територия е обявена със Заповед № 3751/30.11.1973 г. на МГОПС и намаляване на защитената местност със заповед № 530/ 07.07.1992 г. на КОПС при МС за разширяване на р.Купена. Площта е 604.1 ха. Обявена е с цел - опазване на характерен ландшафт, скални образувания, стари римски пътища, мостове и развалини от крепостни стени. Попада в землището на с.Розово, община Брацигово. ЗМ се стопанисва и охранява от ДЛС „Пещера”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

62. ЗМ "Търновица"

Обявена с цел опазване на характерен ландшафт, съгласно заповед № 776/29.03.1972 г. на КГГП при МС и разширяване със заповед №776/29.03.1972 г. на МГОПС,прекатегоризирана в защитена местност със заповед № РД-423/03.04.2003 г. на МОСВ. Площта на ЗМ е 10.0 ха и се намира в землището на землището гр.Батак, община Батак. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

63. ЗМ "Филибилийска поляна"

Обявена за опазване на рядък растителен вид планински божур, съгласно заповед № 16/8.01.1981 г. на КОПС при МС и прекатегоризирана в защитена местност със заповед № РД-408/03.04.2003 г. на МОСВ. Има площ от 1.2 ха и се намира в землището на община Велинград. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

64. ЗМ "Фотинска река"

Защитената територия е обявена със Заповед № 3962/20.12.1973 г. на МГОПС и прекатегоризирана със Заповед № РД-386/03.04.2003 г. на МОСВ с цел - опазване на характерен ландшафт. Намира се в землището на с.Фотиново, община Батак. Има площ от 314.3 ха. ЗМ се стопанисва и охранява от ДЛС „Борово”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

65. ЗМ "Хаджийски чарк"

Защитената територия е обявена със Заповед № 3962/20.12.1973 г. на МГОПС и прекатегоризирана със Заповед № РД-387 /03.04.2003 г. на МОСВ с цел - опазване на характерен ландшафт. Намира се в землището на с.Фотиново, община Батак, площта е 12.5 ха. ЗМ се стопанисва и охранява от ДЛС „Борово”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

66. ЗМ ”Хайдушка скала”

Защитената територия е обявена със Заповед № 913/08.04.1972 г. на МГОПС и прекатегоризирана със Заповед № РД-397/ 03.04.2003 г. на МОСВ с цел - опазване на характерен ландшафт. Намира се в землището на гр.Батак, община Батак с площ от 3.0 ха. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

67. ЗМ ”Хайдушки кладенец ”

Защитената територия е обявена със Заповед № 22/08.01.1981 г. на КОПС при МС и прекатегоризирана със Заповед № РД-380 /03.04.2003 г. на МОСВ с цел - опазване на характерен ландшафт. Намира се в землището на гр.Велинград, община Велинград с обща площ от 10.2 ха. ЗМ се стопанисва и охранява от ДЛС „Алабак”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

68. ЗМ ”Хайдушки кладенец ”

Обявена със Заповед № 2194 /12.12.1968 г. на МГП и прекатегоризирана със Заповед № РД-414 /03.04.2003 г. на МОСВ с цел - опазване на характерен ландшафт. Намира се в землището на гр.Панагюрище, община Панагюрище с площ от 65.4 ха. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

69. ЗМ ”Хамбарите”

Защитената местност е обявена със Заповед № 913/08.04.1972 г. на МГОПС и прекатегоризирана със Заповед № РД-399/03.04.2003 г. на МОСВ с цел - опазване на характерен ландшафт. Намира се в землището на гр.Батак, община Батак. Има площ от 5.0 ха. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

70. ЗМ ”Цигов чарк”

Обявена за опазване на характерния ландшафт съгласно Заповед № 781/19.10.1979 г. на МГОПС при МС. Намира се в землището на гр. Ракитово, община Ракитово, с площ от 3.0 ха. ЗМ се стопанисва и охранява от ДЛС „Ракитово”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

71. ЗМ ”Чатъма”

Обявена за опазване на красива местност за отдих и туризъм, съгласно заповед № РД-449/25.04.1984 г. на КОПС при МС, план за управление със заповед № РД-157/06.03.2009 г. на МОСВ. Има площ от 27.3 ха и се намира в землището гр.Батак, община Батак. ЗМ се стопанисва и охранява от ДЛС „Беглика”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

72. ЗМ ”Чибуците”

Обявена за опазване на единственото у нас находище на върболистен тъжник със Заповед № 25/09.01.1989 г. на КОПС при МС.Има площ от 4.8 ха и се намира в

землището на Велинград, община Велинград. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

73. ЗМ ”Широка поляна”

Обявена за опазване на красива местност за отдих и туризъм, съгласно Заповед № 449/25.04.1984 г. на КОПС при МС. Има площ от 100.2 ха и се намира в землището гр.Батак, община Батак. ЗМ се стопанисва и охранява от ДЛС „Беглика”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

ПРИРОДНИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ

1.ПЗ „Арабушка поляна”

Обявена за опазване на скални образувания в землището на гр.Стрелча, община Стрелча. Има площ от 42.0 ха. Обявена със Заповед № 1799 /30.06.1972 г. на МГОПС

2. ПЗ „Габровица”

Обявена за опазване на скални образувания в землището на гр.Стрелча, община Стрелча. Има площ от 42.0 ха. Обявена със Заповед № 1799 /30.06.1972 г. на МГОПС

3.ПЗ ”Гарванов камък”

Обявена за опазване на скални образувания в землището на гр.Стрелча, община Стрелча. Има площ от 18.0 ха. Обявена със Заповед № 1799 /30.06.1972 г. на МГОПС

4. ПЗ ”Герекински гьол”

Намира се в землището на гр. Стрелча, община Стрелча. Има площ от 23.9 ха. Обявена със Заповед № 1799 /30.06.1972 г. на МГОПС

5. ПЗ „Гораница”

Обявена за опазване на скални образувания в землището на гр.Стрелча, община Стрелча. Има площ от 46.7 ха. Обявена със Заповед № 1799 /30.06.1972 г. на МГОПС

6. ПЗ „Жабата”

Обявена за опазване на скално образувание в землището на с.Медени поляни, община Велинград. Има площ от 0.2 ха. Обявена със Заповед № 448 /25.04.1984 г. на КОПС при МС. ПЗ се стопанисва и охранява от ДГС „Селище”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

7. ПЗ „Киселица”

Обявена за опазване на скални образувания в землището на гр. Стрелча, община Стрелча. Има площ от 60.5 ха. Обявена със Заповед № 1799 /30.06.1972 г. на МГОПС. ПЗ се стопанисва и охранява от ДГС „Панагюрище”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

8. ПЗ „Палеонтологично находище с.Дорково”

Обявена за опазване на уникално палеонтологично находище на кости от плиоценски гръбначни животни в землището на с. Дорково, община Ракитово. Има площ от 1.0 ха. Обявена със Заповед № 90/31.01.1990 г. на Държавен комитет за опазване на околната среда.

9. ПЗ „Пашови скали”

Обявена за опазване на скален масив със Заповед № 16/08.01.1981 г. на КОПС при МС. Намира се в землището на с.Света Петка, община Велинград. Има площ от 2.1 ха. ПЗ се стопанисва и охранява от ДГС „Белово”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

10. ПЗ „Пещера Снежанка”

ПЗ е обявена с цел опазване на пещера със заповед № 512/14.03.1961 г. на ГУГ и увеличаване на площта със заповед № РД-2419/25.12.1967 г. на МГГП , разширяване със заповед 504/11.07.1979 г. на КОПС при МС, като площта и към момента е 122.5 ха. Намира се в землището на гр.Пещера, община Пещера. ПЗ се стопанисва и охранява от ДГС „Пещера”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

11. ПЗ ”Побит камък”

Обявена за опазване на скално образувание в землището на с.Побит камък, община Велинград. Има площ от 0.5 ха. Обявена със Заповед № 295/ 07.02.1962 г.

12. ПЗ ”Лепеница”

ПЗ е обявена с цел опазване на пещера със Заповед № 2810 /10.10.1962 г. на ГУГ при МС, като със Заповед № РД-132 /11.02.2010 г. е направена промяна в режима на дейностите от МОСВ. Намира се в землището на гр.Ракитово, община Ракитово и има площ от 5.0 ха. ПЗ се стопанисва и охранява от ДЛС „Селище”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

13. ПЗ „Турчанов камък”

Обявена за опазване на скални образувания в землището на гр. Стрелча, община Стрелча. Има площ от 16.8 ха. Обявена със Заповед № 1799 /30.06.1972 г. на МГОПС. ПЗ се стопанисва и охранява от ДГС „Панагюрище”. Контрол върху режима упражнява РИОСВ – Пазарджик.

14. ПЗ „Фотински водопад”

Обявена за опазване на водопад съгласно Заповед № 656 /13.09.1979 г. на КОПС при МС. Намира се в землището на с.Фотиново, община Батак и има площ от 12.1 ха.

През 2015 год. са извършени 101 проверки в защитените територии. За засилване охраната на резерват „Купена“ и предотвратяване на незаконна сеч, бяха проведени шест съвместни акции със специализирани полицейски сили. Възстановени са две увредени указателни табели и поставени две нови на различни, подходящи за целта места в резерватите.

С цел изпълнение изискванията на чл. 67 на ЗЗТ, за опазване на защитените територии - изключителна държавна собственост (четирите резервата) от пожари са изготвени противопожарни планове, утвърдени от регионалните служби по противопожарна и аварийна безопасност. През 2015г. не са възниквали пожари.

При проверките на защитените територии не са установени нарушения.

По искане на община Брацигово, през месец септември е проведена комисия по реда на чл. 38, ал. 1 и ал. 2 от *Закона за защитените територии*, за намаляване площта на ЗМ „Атолука“ чрез изключване на летовище „Васил Петлешков“ от територията ѝ.

Приложение № 1

№	Наименование	Категория	Собственост и стопанисване	Площ ха	Община	План за управление /да-не/
1.	Купена	резерват	изключително държавна	1761.1	Пещера Брацигово	да
2.	Мантарица	резерват	изключително държавна	1069.2	Ракитово Брацигово	да
3.	Дупката	резерват	изключително държавна	1210.8	Батак	да
4.	Беглика	резерват	изключително държавна	1461.34	Батак	да
5.	Атолука	защитена местност	държавна	318.2	Брацигово	не
6.	Арамлиец	защитена местност	държавна	140.8	Панагюрище	не
7.	Арап чал	защитена местност	държавна	220.8	Велинград	не
8.	Баташки снежник	защитена местност	държавна	1063.0	Батак	не
9.	Батлъбоаз	защитена местност	държавна	154.0	Батак	да
10	Бильов рът	защитена местност	държавна	89.7	Лесичово	не
11	Бич	защитена местност	държавна	1.8	Панагюрище	не
12	Бялата скала	защитена местност	държавна	86.6	Велинград	не
13	Валявиците	защитена местност	държавна	73.0	Велинград	не
14	Венеца	защитена местност	държавна	100.5	Панагюрище	не
15	Винище	защитена местност	държавна	148.1	Брацигово	не
16	Воденичарска кория	защитена местност	държавна	2.2	Пазарджик	не
17	Друма	защитена местност	държавна	8.0	Батак	не
18	Душков пчелин	защитена местност	държавна	7.4	Панагюрище	не
19	Дъбравата	защитена местност	държавна	12.0	Лесичово	не
20	Езерото	защитена местност	държавна	5.8	Септември	не
21	Златин дол	защитена местност	държавна	8.3	Септември	не
22	Йорданови поляни	защитена местност	държавна	71.9	Лесичово	не
23	Кавал тепе	защитена местност	държавна	83.0	Батак	да
24	Калпазанов гроб	защитена местност	държавна	16.2	Велинград	не
25	Балабанлии	защитена местност	държавна	123.5	Батак	не

26	Кемера	защитена местност	държавна	102.9	Батак	не
27	Клептуза	защитена местност	държавна	412.0	Велинград	не
28	Конско дере	защитена местност	държавна	8.8	Септември	не
29	Коритата	защитена местност	държавна	10.9	Септември	не
30	Корията	защитена местност	държавна	8.0	Батак	не
31	Корията	защитена местност	държавна	27.5	Брацигово	не
32	Кървав чучур	защитена местност	държавна	3.0	Батак	не
33	Лунгурлии	защитена местност	държавна	4.1	Батак	не
34	Манзул	защитена местност	държавна	36.6	Панагюрище	не
35	Марина	защитена местност	държавна	1.5	Септември	не
36	Маришко подрумиче	защитена местност	Общинска публична	46.47	Белово	не
37	Меандри на р.Рибна	защитена местност	държавна	24.5	Велинград	не
38	Милеви скали	защитена местност	държавна	115.1	Велинград	не
39	Мирчовица	защитена местност	държавна	10.0	Батак	не
40	Находище на атинска мерендера – село Исперихово	защитена местност	Общинска публична	37.4829	Брацигово	не
41	Находище на стояново лютиче – село Равногор	защитена местност	Общинска публична	11.8354	Брацигово	не
42	Немска жълтуга	Защитена местност	Общинска публична	1.67	Батак	не
43	Несторови поляни	защитена местност	държавна	5.0	Батак	не
44	Новаковец и Бенковска поляна	защитена местност	държавна	29.8	Лесичово	не
45	Оборище	защитена местност	държавна	203.8	Панагюрище	не
46	Огняново – Синитевски рид	защитена местност	държавна	140.0	Пазарджик	не
47	Патьова кория	защитена местност	държавна	81.2	Панагюрище	не
48	Пашино бърдо	защитена местност	държавна	7.0	Ракитово	не

49	Петрово бърдо	защитена местност	държавна	93.5	Батак	не
50	Порт Артур	защитена местност	държавна	15.3	Велинград	не
51	Пясъка	защитена местност	държавна	4.8	Батак	не
52	Ровно	защитена местност	държавна	47.7	Батак	не
53	Рогачица	защитена местност	държавна	126.9	Велинград	не
54	Самодивска поляна	защитена местност	държавна	132.6	Батак	да
55	Сачан дере	защитена местност	държавна	14.2	Батак	не
56	Свети Георги	защитена местност	държавна	5.7	Септември	не
57	Сивата грамада	защитена местност	държавна	16.5	Панагюрище	не
58	Слънчева поляна	защитена местност	държавна	69.3	Батак	да
59	Студената чучурка	защитена местност	държавна	73.1	Батак	да
60	Суватя	защитена местност	държавна	5.0	Брацигово	не
61	Суха Лъка	защитена местност	държавна	5.8	Велинград	не
62	Суха Лъка (Клетва бивак)	защитена местност	държавна	3.2	Велинград	не
63	Годин гроб	защитена местност	държавна	5.0	Велинград	не
64	Тошков чарк	защитена местност	държавна	57.4	Брацигово	не
65	Тъмра	защитена местност	държавна	604.1	Брацигово	не
66	Търнавица	защитена местност	държавна	10.0	Батак	не
67	Филибилийска поляна	защитена местност	държавна	1.2	Велинград	не
68	Фотинска река	защитена местност	държавна	314.3	Батак	не
69	Хаджийски чарк	защитена местност	държавна	12.5	Батак	не
70	Хайдушка скала	защитена местност	държавна	3.0	Батак	не
71	Хайдушки кладенец	защитена местност	държавна	10.2	Велинград	не
72	Хайдушки кладенец I	защитена местност	държавна	65.4	Панагюрище	не
73	Хамбарите	защитена местност	държавна	5.0	Батак	не
74	Цигов чарк	защитена местност	държавна	3.0	Ракитово	не
75	Чатъма	защитена	държавна	27.3	Батак	да

		местност				
76	Чибуците	защитена местност	държавна	4.8	Велинград	не
77	Широка поляна	защитена местност	държавна	100.2	Батак	да
78	Арабушка поляна	природна забележите лност	-	42.0	Стрелча	не
79	Габровица	природна забележите лност	-	42.0	Стрелча	не
80	Гарванов камък	природна забележите лност	-	18.0	Стрелча	не
81	Герикински гьол	природна забележите лност	-	23.9	Стрелча	не
82	Гораница	природна забележите лност	-	46.7	Стрелча	не
83	Жабата	природна забележите лност	-	0.2	Велинград	не
84	Киселицата	природна забележите лност	-	60.5	Стрелча	не
85	Палеонт. находище	природна забележите лност	-	1.0	Ракитово	не
86	Пашови скали	природна забележите лност	-	2.1	Велинград	не
87	Снежанка	пещера	-	122.5	Пещера	не
88	Побит камък	природна забележите лност	-	0.5	Велинград	не
89	Лепеница	пещера	-	5.0	Ракитово	не
90	Турчанов камък	природна забележите лност	-	16.8	Стрелча	не
91	Фотински водопад	природна забележите лност	-	12.1	Батак	не

ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ ПО НАТУРА 2000

Местата, попадащи в екологичната мрежа се определят в съответствие с две основни за опазването на околната среда Директиви на Европейския съюз – [Директива 92/43/ЕИО](#) за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (наричана накратко Директива за местообитанията) и [Директива 2009/147/ЕО](#) относно опазването на дивите птици (наричана накратко Директива за птиците).

Процесът по създаване на екологичната мрежа Натура 2000 в България започва през 2002 г. с приемането на [Закона за биологичното разнообразие \(ЗБР\)](#), който въвежда нормите на двете европейски директиви.

Съгласно него в страната се обявяват защитени зони като част от Националната екологична мрежа. Това са места от територията и акваторията на страната, които отговарят на изискванията за наличие на важни за биологичното разнообразие растителни и животински видове, и типове природни местообитания, включени в Приложенията на Директивата за местообитанията и Директивата за птиците. Списъците с природните местообитания и видовете, вкл. птици, за чиито местообитания се обявяват защитени зони са изброени в приложения 1 и 2 на ЗБР.

За територията, контролирана от РИОСВ – Пазарджик са одобрени и обнародвани 6 зони за дивите птици и 10 зони по местообитанията.

Защитени зони по Натура 2000 за опазване на дивите птици в Пазарджишка област

1. Защитена зона [BG0002057 „Бесапарски ридове”](#)

Защитена зона „Бесапарски ридове” с код BG0002057 е обявена със Заповед № РД-786/29.10.2008 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ бр. 106/2008 г.) и актуализирана със Заповед № РД-78/28.01.2013 г. (ДВ, бр.10/2013г.). Предмета и целите на защитената зона са:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания, видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни, местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона. на защитена зона BG0002057 „Бесапарски ридове“.

В Бесапарските ридове са установени 86 гнездящи видове птици, от които 15 са включени в Червената книга на България (1985). От срещаните се видове 43 са от европейско природозащитно значение (SPEC) (BirdLife International, 2004). Като световно застрашени в категория SPEC1 са включени 2 вида, а като застрашени в Европа съответно в категория SPEC2 - 12 вида, в SPEC3 - 29 вида. Мястото осигурява подходящи местообитания за 25 вида, включени в приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие, за които се изискват специални мерки за защита. От тях 22 са вписани в приложение I на Директива 79/409 на ЕС. Бесапарските ридове са от световно значение за опазването на застрашения от изчезване на планетата царски орел /*Aquila heliaca*/ и е едно от най-важните места в България от значение за Европейския съюз за гнездящите тук полска бърбрия /*Anthus campestris*/, белоопашат мишелов /*Buteo rufinus*/, ловен сокол /*Falco cherrug*/ и дебелоклюна чучулига /*Melanocorypha calandra*/. Тъй като мястото предоставя богата хранителна база, то поддържа значителни гнездови популации и на други видове грабливи птици като малкия креслив орел /*Aquila pomarina*/, орела змияр /*Circus gallicus*/, скалния орел /*Aquila chrysaetos*/, сокола скитник /*Falco peregrinus*/ и др. Видове, характерни за откритите тревни местообитания, като совокия дъждосвирец /*Burhinus oedicnemus*/, къопръстата

чучулига /*Calandrella brachydactyla*/ и други също гнездят в района в значителна численост.

2. защитена зона [BG0002069 „Рибарници Звъничево”](#)

Защитена зона „Рибарници Звъничево” с код BG0002069 е обявена със Заповед № РД-803 от 4 ноември 2008 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ бр.106 от 12.12.2008 г.). Предмета и целите на защитената зона са:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания, видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни, местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона. на защитена зона BG0002069 „Рибарници Звъничево“.

В рибарници Звъничево са установени 96 вида птици, от които 24 са включени в Червената книга на България (1985). От срещаните се видове 34 са от европейско природозащитно значение (SPEC) (BirdLife International, 2004). Като световно застрашени в категория SPEC1 са включени 3 вида, като застрашени в Европа - категория SPEC2 - 10 вида, а в SPEC3 - 21 вида. Мястото осигурява подходящи местообитания за 27 вида, включени в приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие, за които се изискват специални мерки за защита. От тях 22 са вписани също в приложение I на Директива 79/409 на ЕС. Рибарници Звъничево са единственото място в Тракийската низина, където гнезди белобузата рибарка /*Chlidonias hybridus*/ и едно от най-важните места в страната от значение за Европейския съюз за този вид и за световно застрашената белоока потапница /*Aythya nyropha*/, гнездящи тук в значителна численост. Комплексът има голямо значение по време на прелет и зимуване за много водоплаващи и водолюбиви птици. Той е със световно значение за опазването на голямата бяла чапла /*Egretta alba*/, която се струпва тук в количества надвишаващи 1% от биогеографската ѝ популация. Застрашеният от изчезване в света малък корморан /*Phalacrocorax pygmaeus*/ редовно използва територията като място за хранене през зимата. Сивият жерав /*Grus grus*/ също е наблюдаван в рибарниците.

3. Защитена зона [BG0002063 „Западни Родопи”](#)

Защитена зона „Западни Родопи” с код BG0002063 е обявена със Заповед № РД-835 от 17 ноември 2008 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ бр.108 от 19.12.2008 г.) и актуализирана със Заповед № РД-890/26 ноември 2013 г. (ДВ бр. 107 от 13 февруари 2013 г.). Предмета и целите на защитената зона са:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона,

включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.

- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитена зона BG0002063 „Западни Родопи“.

Защитената зона се създава с цел опазване и поддържане на местообитанията на описаните по-долу застрашени видове птици съгласно чл. 6, ал.1, т.3 от Закона за биологичното разнообразие, по време на гнездене и миграция за постигане на техния благоприятен природозащитен статус: Черен щъркел */Ciconia nigra/*, Бял щъркел */Ciconia ciconia/*, Осояд */Pernis apivorus/*, Малък креслив орел */Aquila pomarina/*, Лещарка */Bonasa bonasia/*, Бухал */Bubo bubo/* и др.

4. Защитена зона [BG0002087 „Марица-Пловдив“](#)

Защитена зона „Марица Пловдив“ с код BG0002087 е обявена със Заповед №РД-836/17.11.2008 година на МОСВ (ДВ бр. 108/2008 г.). Зоната обхваща землището на с. Говедаре, община Пазарджик, област Пазарджик. Представява важно местообитание за редица водоплаващи и водолюбивы птици.

5. Защитена зона [BG0000495 „Рила“](#)

Защитена зона „Рила“ с код BG0000495 е обявена със Заповед №РД-764 от 28 октомври 2008 г. (ДВ бр. 100 от 21 Ноември 2008 год.). Зоната обхваща землищата на гр. Белово, с. Габровица и с. Сестримо, община Белово, област Пазарджик. Предмет на опазване в защитената зона са следните видове птици: голям ястреб, малък ястреб, обикновен мишелов, черношипа ветрушка (керкenez), сокол орко, речен дъждосвирец, късокрил кюкавец, черен щъркел, осояд, орел змияр, скален орел, далматински сокол, сокол скитник, ловен сокол, лещарка, глухар, планински кеклик, ливаден дърдавец, бухал, врабчова кукумявка, пернатонога кукумявка, козодой и др.

6. Защитена зона [BG0002054 „Средна гора“](#)

Защитената зона е обявена със Заповед № РД-5273/30.03.2012 година на МОСВ (ДВ бр. 32/2012 г.).

Защитената зона се създава с цел опазване и поддържане на местообитанията на описаните по-долу застрашени видове птици съгласно чл. 6, ал.1, т.3 от Закона за биологичното разнообразие, по време на гнездене и миграция за постигане на техния благоприятен природозащитен статус:

Черен щъркел */Ciconia nigra/*, Бял щъркел */Ciconia ciconia/*, Осояд */Pernis apivorus/*, Орел змияр */Circaetus gallicus/*, Късопръст ястреб */Accipiter brevipes/*, Белоопашат мишелов */Buteo rufinus/*, Малък креслив орел */Aquila pomarina/*, Царски орел */Aquila heliaca/*, Скален орел */Aquila chrysaetos/*, Малък орел */Hieraetus pennatus/*, Белошипа ветрушка */Falco naumanni/*, Сокол скитник */Falco peregrinus/*, Лещарка */Bonasa bonasia/*, Ливаден дърдавец */Crex crex/*, Бухал */Bubo bubo/*, Уралска улулица */Strix uralensis/*, Козодой */Caprimulgus europaeus/*, Земеродно рибарче */Alcedo atthis/*, Синявица */Coracias garrulus/*, Сив кълвач */Picus canus/*, Черен кълвач */Dryocopus martius/*, Сирийски пъстър кълвач */Dendrocopos syriacus/*, Среден пъстър кълвач */Dendrocopos medius/*, Белогърб кълвач */Dendrocopos leucotos/*, Дебелоклюна чучулига */Melanocorypha calandra/*,

Късопръста чучулига /*Calandrella brachydactyla*/, Горска чучулига /*Lullula arborea*/, Полска бърбрия /*Anthus campestris*/, Ястребогушо коприварче /*Sylvia nisoria*/, Червеногуша мухоловка /*Ficedula parva*/, Полубеловрата мухоловка /*Ficedula semitorquata*/, Червеногърба сврачка /*Lanius collurio*/, Черночела сврачка /*Lanius minor*/, Градинска овесарка /*Emberiza hortulana*/.

7. Защитена зона [BG0000254 „Бесапарски възвишения”](#)

Защитената зона е включена в списъка от защитени зони, приет от Министерски съвет с Решение № 122 /2007 г. (ДВ, бр.21 /2007 г.). Целите на зоната, съгласно чл. 8, ал. 1, т. 2 от ЗБР са:

- запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания, видов състав, характерни видове и условия на средата.
- възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни, местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване са местообитания 6110*, 6210*, 62A0, 91AA, 91M0 и 91Z0, както и 11 вида бозайници (широкоух прилеп, видра, европейски вълк, дългокрил прилеп, дългопръст нощник, средиземноморски подковонос, южен подковонос, малък подковонос, подковонос на Мехели, лалугер, пъстър пор), 6 вида земноводни и влечуги (червенокоремна бумка, ивичест смок, обикновена блатна костенурка, шипобедрена костенурка, шипоопашата костенурка, голям гребенест тритон), 1 вид риби (маришка мряна) и 8 вида безгръбначни животни (ручечен рак, бесарна мида, лицена, обикновен сечко, бръмбар рогащ, беков сечко и олпийска розалия), растения (обикновена пърчовка).

8. Защитена зона [BG0000578 „Река Марица”](#)

Защитена зона „Река Марица“ с код BG 0000578 включена в списъка от защитени зони, приет от Министерски съвет с Решение № 122 /2007 г. (ДВ, бр.21 /2007 г.) и обхваща поречието на р. Марица в участъка ѝ от областите Пазарджик, Пловдив, Стара Загора и Хасково. Общата площ на защитената зона е 14 693,10 ха. Зоната е важен биокоридор свързващ зоните в цяла южна България.

Зоната е определена по Директивата за хабитатите. Предмет на опазване в защитената зона са: природните местообитания – алувиални гори от черна елша (*Alnus glutinosa*) и планински ясен (*Fraxinus excelsbi*) крайречни смесени гори от летен дъб (*Quercus robur*), бял бряст (*Ulmus laevis*), планински и полски ясен (*Fraxinus excelsior*, *F. angustifolia*), крайречни галерии от бяла върба (*Salix alba*) и бяла топола (*Populus alba*) и др. Зоната представлява местообитание на редица редки и защитени животински видове, поради което предмет на опазване в нея от бозайниците са лалугер (*Spermophilus citellus*), видра (*Lutra lutra*), мишевиден сънливек (*Myomimus roachi*), от земноводните и влечугите червенокоремна бумка (*Bombina bombina*), обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), южна блатна костенурка (*Mauremys caspica*), шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), а от рибите распер (*Aspius aspius*), маришка мряна (*Barbus plebejus*), обикновен щипок (*Cobitis taenia*), балкански щипок (*Sabanejewia aurata*), горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*).

Защитената зона представлява местообитание и място за гнездене и размножаване на редица редки и защитени видове птици, включени в Приложение I на Директива 79/409/ЕЕС – тръстикова блатар (*Circus aeruginosus*), ливаден блатар (*Circus pygargus*), малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), осояд (*Pernis apivorus*), ръждива чапла (*Ardea purpurea*), земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), нощна чапла (*Nycticorax nycticorax*) голяма бяла чапла (*Egretta alba*), бял щъркел (*Ciconia ciconia*), черен щъркел (*Ciconia nigra*), малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), гривеста чапла (*Ardeola galloides*), ливаден дърдавец (*Crex crex*), малък креслив орел (*Aquila rapax*), орел змияр (*Circus gallicus*) и др.

9. Защитена зона [BG0000304 „Голак”](#)

Защитена зона „Голак“ с код BG 0000304 е включена в списъка от защитени зони, приет от Министерски съвет с Решение № 122 /2007 г. (ДВ, бр.21 /2007 г.). Зоната е определена по Директивата за хабитатите. Предмет на опазване в защитената зона са: природните местообитания – храсталаци с *Juniperus* spp., низинни сенокосни ливади, букови гори от типа *Luzulo-Fagetum*, термоилни букови гори, мизийски букови гори, мизийски гори от сребролистна липа и др.

Зоната представлява местообитание на редица редки и защитени животински видове, поради което предмет на опазване в нея от бозайниците са: видра (*Lutra lutra*), кафява мечка, пъстър пор, от земноводните и влечугите: жълтокоремна бумка, обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), южна блатна костенурка (*Mauremys caspica*), шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), а от рибите: маришка мряна (*Barbus plebejus*).

10. Защитена зона [BG0000365 „Овчи хълмове”](#)

Защитена зона „Овчи хълмове“ с код BG 0000365 е включена в списъка от защитени зони, приет от Министерски съвет с Решение № 122 /2007 г. (ДВ, бр.21 /2007 г.). Зоната е определена по Директивата за хабитатите. Предмет на опазване в защитената зона са: природните местообитания – отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso*, псевдостепа с житни и едногодишни растения от клас *Thero-Brachypodietea*, източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества, източни гори от космат дъб и балкано-панонски церово-горунови гори.

Зоната представлява местообитание на редица редки и защитени животински видове, поради което предмет на опазване в нея от бозайниците са: пъстър пор, лалугер, от земноводните и влечугите: червенкоремна бумка, обикновена блатна костенурка, шипобедрена и шипоопашата костенурка, голям гребенест тритон, от безгръбначните: обикновен сечко, бръмбар рогащ, буков сечко и олпийска розалия.

11. Защитена зона [BG0000426 „Река Луда Яна”](#)

Защитена зона „Река Луда Яна“ с код BG 0000426 е включена в списъка от защитени зони, приет от Министерски съвет с Решение № 122 /2007 г. (ДВ, бр.21 /2007 г.). Зоната е определена по Директивата за хабитатите.

Предмет на опазване в защитената зона са: природните местообитания – Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (*Alno-Pandion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) Alluvial forests with *Alnus glutinosa* and *Fraxinus excelsior*; Храсталаци с *Juniperus* spp., Крайречни смесени гори от *Quercus robur*, *Ulmus laevis* и *Fraxinus excelsior* или *Fraxinus*

angustifolia покрай големи реки (Ulmenion minoris), Балкано-панонски церово-горунови гори.

Зоната представлява местообитание на редица редки и защитени животински видове, поради което предмет на опазване в нея от бозайниците са: европейски вълк, лалугер, пъстър пор, от земноводните и влечугите: червенокоремна бумка, обикновена блатна костенурка, шипобедрена и шипоопашата костенурка, голям гребенест тритон и др.

12. защитена зона [BG0001030 „Родопи-Западни”](#)

Защитена зона BG0001030 „Родопи-Западни” за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна е включена в списъка от защитени зони, приет от Министерски съвет с Решение № 661 /2007 г. (ДВ, бр.85 /2007 г.). Зоната е определена по Директивата за хабитатите.

13. защитена зона [BG0000495 „Рила”](#)

Защитена зона BG0000495 „Рила” за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, включена в списъка от защитени зони, приет от Министерски съвет с Решение № 122/2007 г. (ДВ, бр.21 /2007 г.). Зоната е определена по Директивата за хабитатите.

14. защитена зона [BG0001389 „Средна гора”](#)

Защитена зона BG0001389 „Средна гора” за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна е включена в списъка от защитени зони, приет от Министерски съвет с Решение № 661 /2007 г. (ДВ, бр.85 /2007 г.). Зоната е определена по Директивата за хабитатите.

15. защитена зона [BG0001039 „Попинци”](#)

Защитена зона BG0001039 „Попинци” за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна е включена в списъка от защитени зони, приет от Министерски съвет с Решение № 661 /2007 г. (ДВ, бр.85 /2007 г.). Зоната е определена по Директивата за хабитатите.

16. защитена зона [BG0001386 “Яденица”](#)

Защитена зона BG0001386 „Яденица” за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна е включена в списъка от защитени зони, приет от Министерски съвет с Решение № 661 /2007 г. (ДВ, бр.85 /2007 г.). Зоната е определена по Директивата за хабитатите.

Приложение № 2

Защитени зони приети по Директивата за птиците

№	Защитени зони	Решение за приемане на зоната от Министерски съвет №	Заповед за обявяване на министъра на ОСВ №
1	BG0002057 „Бесепарски ридове”	122 от 2 март 2007 г. (ДВ. бр.21 от 9 Март 2007 г.)	РД-786 от 29 октомври 2008 г. (ДВ бр.106 от 12.12.2008 г.)
2	BG0002069 „Рибарници Звъничево”	122 от 2 март 2007 г. (ДВ. бр.21 от 9 Март 2007 г.)	РД 803 от 4 ноември 2008 г. (ДВ бр.106 от 12.12.2008 г.)
3	BG0002063	122 от 2 март 2007 г.	№ РД-835 от 17 ноември 2008

№	Защитени зони	Решение за приемане на зоната от Министерски съвет №	Заповед за обявяване на министъра на ОСВ №
	„Западни Родопи”	(ДВ. бр.21 от 9 Март 2007 г.)	г. (ДВ бр. 108 от 19.12.2008 г.)
4	BG0002087 „Марица-Пловдив”	122 от 2 март 2007 г. (ДВ. бр.21 от 9 Март 2007 г.)	РД-836 от 17 ноември 2008 г. (ДВ бр. 108 от 19 Декември 2008 год.)
5	BG0000495 „Рила”	122 от 2 март 2007 г. (ДВ. бр.21 от 9 Март 2007 г.)	РД-764 от 28 октомври 2008 г. (ДВ бр. 100 от 21 Ноември 2008 год.)
6	BG0002054 „Средна гора”	802 от 4 декември 2007 г. (ДВ. бр.107 от 18.12.2007г.)	РД-273 от 30 март 2012 г. (ДВ бр. 32 от 24.04.2012 г.)

Защитени зони приети по Директивата за местообитанията

№	Защитени зони	Решение за приемане на зоната от Министерски съвет №	Заповед за обявяване на министъра на ОСВ №
1	BG0000254 „Бесапарски възвишения”	122 от 2 март 2007 г. (ДВ. бр.21 от 9 Март 2007 г.)	Няма
2	BG0000578 „Река Марица”	122 от 2 март 2007 г. (ДВ. бр.21 от 9 Март 2007 г.)	Няма
3	BG0000304 „Голак”	122 от 2 март 2007 г. (ДВ. бр.21 от 9 Март 2007 г.)	Няма
4	BG0000365 „Овчи хълмове”	122 от 2 март 2007 г. (ДВ. бр. 21 от 9 Март 2007 г.)	Няма
5	BG0000426 „Река Луда Яна”	122 от 2 март 2007 г. (ДВ. бр. 21 от 9 Март 2007 г.)	Няма
6	BG0001030 „Родопи-Западни”	661 от 16 октомври 2007 г. (ДВ. бр. 85 от 23 Октомври 2007 г.)	Няма
7	BG0000495 „Рила”	122 от 2 март 2007 г. (ДВ. бр. 21 от 9 Март 2007 г.)	Няма
8	BG0001389 „Средна гора”	661 от 16 октомври 2007 г. (ДВ. бр. 85 от 23 Октомври 2007 г.)	Няма
9	BG0001039 „Попинци”	661 от 16 октомври 2007 г. (ДВ. бр. 85 от 23 Октомври 2007 г.)	Няма
10	BG0001386 „Яденица”	661 от 16 октомври 2007 г. (ДВ. бр. 85 от 23 Октомври 2007 г.)	Няма

През 2015г., извършените планови проверки на дейности в защитени зони не констатираха нарушения. На основание постъпили сигнали и след извършени проверки на място, бяха констатирани две нарушения - реализация на инвестиционни намерения, без да бъдат подложени на оценка за съвместимостта им с предмета и целите за опазване на съответната защитена зона .

През 2015г. направление БРЗТЗ издаде 59 решения по процедурата оценка за съвместимост на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони реда на гл.ІІ от Наредбата за ОС; 490 писма

по реда на чл. 2, ал. 2 от Наредбата за ОС; 69 становища по оценка за съвместимост на плановете, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони по реда на гл. III от Наредбата за ОС.

БИОРАЗНООБРАЗИЕ

Основна задача през 2015г. беше упражняване на контрол върху дейността на физически, юридически лица и институции (ДГС и ДЛС) при ползване на биологични ресурси. Проверени бяха общински пазари, цветарски магазини, изкупвателни пунктове на животински видове под режим, зоомагазини, вековни дървета, общини, държавни горски и ловни стопанства, колекции и зоологическа градина.

Проверено е състоянието на 6 вековни дървета от видовете бук, бял бор и секвоя. Защитените обекти са в добро физиологично състояние, обозначени са с табели, без заболявания и увреждания.

Извършени са две проверки на зоологическата градина в парк – остров „Свобода” в град Пазарджик с цел осигуряване на по-добри условия и обогатяване на средата за отглеждане на животните.

Извършените проверки на зоомагазините в област Пазарджик не са установиха нарушения на българското и европейското законодателство.

През 2015г. са издадени две регистрационни карти за екземпляри от видове по чл. 70 от ЗБР.

Упражнен е контрол върху условията и са заверени 10 разрешителни, издадени по реда на Наредба № 8 за изключенията от забраните, регламентирани в ЗБР.

През годината в РИОСВ-Пазарджик постъпиха 21 сигнала за защитени видове в безпомощно състояние. След проверки на място, 80 % от екземплярите са изпратени за лечение и възстановяване в спасителен център, а други 20% са върнати в подходяща природна среда.

През 2015 г. МОСВ предостави на РИОСВ – Пазарджик електропастири за безвъзмездно ползване от собственици на пчелини с цел опазването им от нападения на кафява мечка. Комисия разгледа постъпилите заявления и поиска допълнителна документация от заявителите. Работата на комисията ще продължи и през 2016г. На отговарящите на изискванията пчелари ще бъдат предоставени шест електрически огради.

Второто издание на Червената книга на Република България беше предоставено на заинтересовани институции - регионалната библиотека и зоологическата градина в гр. Пазарджик, природонаучния музей в Панагюрище, на училища, посетителски център и др.

През 2015г. експертите на РИОСВ взеха участие в три мониторингови дейности - среднозимно преброяване, обследване на популацията на кафява мечка и преброяване на белия щъркел.

Среднозимното преброяване се извърши от екипи на РИОСВ–Пазарджик, БЗДП и Зелени Балкани и обхвана всички водоеми на територията на областта.

Проведено е обследване на популацията на кафява мечка с обхождане на маршрути на територията на ДГС „Пещера” и ДГС ”Батак”. Експертите участваха в VII – то преброяване на белия щъркел. Бяха обходени всички населени места в областта. За всяко идентифицирано гнездо са снети GPS координати и снимков материал. Събраните данни са нанесени в унифицирани формуляри, въведени в регионалната база на информационната система BIOMON и изпратени на ИАОС.

През 2015г. беше проведена процедура по реда на чл.10 от Закон за лечебните растения и Заповед № РД-РД-88/2001г. на министъра на околната среда и водите за разпределени максимално допустимите количества за събиране от естествени находища на определени видове лечебни растения. Квотите бяха разпределени между двама билкозаготвители от областта. Извършените проверки на дейността им не установиха нарушения.

Извършените през 2015г. планови проверки /12/ върху дейността на собственици и ползватели в билкозаготвителни пунктове не констатираха нарушения на Закона за лечебните растения.

ГМО

През 2015г. по утвърдена годишна програма от Изпълнителния Директор на ИАОС са извършени две проверки с пробонабиране за наличие на ГМО от опитни полета с насаждения на тютюн, царевица и домати. Растителните проби са изпитани в акредитирана лаборатория към ИАОС за наличие на генетично модифицирана ДНК. Резултатите от изпитванията са отрицателни. През 2015г. в РИОСВ-Пазарджик не са постъпвали сигнали или жалби за нарушения на ЗГМО.

III. АНАЛИЗИ ПО ФАКТОРИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

III.1.ОТПАДЪЦИ

1.Кратка информация и анализ за разработването, приемането от общинските съвети, актуализирането на общинските програми за управление на отпадъците и общинските наредби.

Дейностите на регионално ниво по разработване на нормативни актове, регионални планове, програми и стратегии в областта на околната среда са в синхрон с общите и специфични цели на Националната стратегия за околна среда 2009 – 2018г.”Към по-добро качество на живот и устойчива околна среда”.

Основен проблем в област Пазарджик е изпълнението на регионалната мярка за управление на отпадъците и изграждане на регионалното депо - Пазарджик, EUROPEAID 117409/D/SV/BG, в която са включени общините Пазарджик, Белово, Брацигово, Батак, Велинград, Ракитово, Лесичово, Септември и Пещера. Забавянето в процедурите по реализиране на мярката идва от община Пазарджик. Регистрирано е сдружение на общините в региона по реда на Закона за управление на отпадъците. Има положително решение по ОВОС, изготвена Регионална програма за управление на отпадъците и издадено разрешение за строеж № РзС-24/25.07.2014г., но строителството все още не е започнало.

За регионалната мярка за управление на отпадъците и изграждане на регионалното депо - Панагюрище, обхващащо общините Панагюрище и Стрелча има положително решение по ОВОС, КР и се работи с добри темпове. Двете общини са разработили общински програми за управление на отпадъците (част от общинската програма за опазване на околната среда) и имат направена преценка за ЕО, по реда на ЗООС. В процес на изготвяне е Регионалната програма за управление на отпадъците.

Издадено е разрешение за строеж на регионалното съоръжение по реда на Закона за устройство на територията и през годината започна изграждане на депото.

Справка 9.1. Информация относно изпълнение на чл. 79 от Закона за опазване на околната среда (разработена програма за опазване на околната среда)

Община	Разработена (година)	Период на действие (от-до)	Статус на изпълнение на мерките по плановете и програмите	Не е разработена
1	2	3	4	5
Батак	Общинска програма за управление на дейностите с отпадъци - разработена 2009г.	2009 г. - 2013 г.	33 изпълнени мерки	
Белово	Общинска програма за опазване на околната среда - разработена - 2012г.	2012 г. - 2016 г.	в процес на изпълнение	
Брацигово	Общинска програма за опазване на околната среда-разработена - 2009г.	2009 г. - 2013 г.	9 изпълнени мерки	предстои актуализация
Велинград	Общинска програма за опазване на околната среда			не е разработена
Лесичово	Общинска програма за опазване на околната среда			в процес на разработване
Пазарджик	Регионална ПУО	2014 г. - 2020 г.	17 изпълнени мерки	
	ПКАВ	2012 г. - 2015 г.	16 изпълнени мерки	
Панагюрище	Общинска програма за опазване на околната среда на община Панагюрище-разработена 2011г.	2011 г. - 2015 г.		Регионална ПУО - в процес на изготвяне
Пещера	Общинска програма за опазване на околната среда на община Пещера-разработена 2009г.	2009 г. - 2013 г.	17 изпълнени мерки	
Ракифово	Общинска програма за опазване на околната среда -разработена 2009г.	2009 г. - 2013 г.	3 изпълнени мерки	

	Общинска програма за управление на дейностите с отпадъци - разработена 2008г.	2008 г. - 2013 г.	1 изпълнена мярка	
	Общинска наредба дза управление на дейностите с отпадъци-разработена - 2011г.	2009 г. - 2013 г.	1 изпълнена мярка	
Септември	Общинска програма за опазване на околната среда - разработена - 2013г.	2013 г. - 2018 г.	14 изпълнени мерки	
Стрелча	Общински план за развитие	2014 г. - 2020 г.	5 изпълнени мерки	
11	14			4

Основните предизвикателства за постигане на устойчива околна среда в страната са: намаляване и предотвратяване на последиците от изменението на климата, както и адаптирането на страната към тях, достатъчно по количество и по-добро качество на водите, ограничаване на загубата на биоразнообразие, осигуряване на по-здравословна околна среда, по-устойчиво производство и потребление, промяна на нагласите, отношението и поведението на обществото към околната среда и устойчивото развитие, по-качествен мониторинг и информация за околната среда.

За да отговорят на тях през 2015г. общинските администрации, подпомогнати методически и от РИОСВ разработиха тематични нормативни актове, планове и програми, чието изпълнение ще доведе до постигане на целите на Националната стратегия за околна среда. Целта на тези планове и програми е започване на процес на развитие на нисковъглеродна и енергийно ефективна икономика, което ще допринесе за намаляване на натиска върху околната среда и по-добро адаптиране на страната към промените в климата. В тази връзка можем да посочим като принос разработените през 2015 г. от общините Брацигово, Ракитово, Панагюрище, Стрелча и Лесичово програми за насърчаване използването на енергия от ВЕИ и биогорива и планове за енергийна ефективност (План за газификация на Стрелча) и стратегии за изпълнението им.

От 12-те общински центрове само два имат одобрени общи устройствени планове – гр. Пазарджик и гр. Велинград. Останалите са в процедура.

За насърчаване на устойчивото потребление и производство, с цел намаляване на екологичния им отпечатък са разработени и приети общински програми за опазване на околната среда. С изключение на община Велинград всички общини в териториалния обхват на РИОСВ имат разработени такива.

Общините Пазарджик, Панагюрище, Пещера и Велинград имат приети от Общинските съвети програми за опазване чистотата на атмосферния въздух. Залегналите мерки и мероприятия в тях са насочени към подобряване на качеството му. През 2015г. община Пазарджик отчита 16 изпълнени мерки, община Велинград – 11, а на общините Пещера и Панагюрище през 2015г. предстои да актуализират мерките в плановете си за действие. Изпълнените от общините мерки, заложи в общинските програми за околна среда през 2015 г. общо са над 430.

Общинските програми по направление „Води” са насочени към ускоряване на процеса на подобряването на инфраструктурата на населените места и кандидатстване като бенефициенти за осигуряване на достатъчно като количество и с по-добро качество вода за населението с цел осигуряване на живота и здравето му, както и

задоволяване нуждите на икономиката при осигуряване на условия за възпроизводството и развитие на водните екосистеми.

С цел осигуряване на по-здравословна околна среда за по-добро качество на живот, общините Панагюрище, Брацигово и Стрелча разработиха и приеха Общински планове за развитие с времеви хоризонт 2014-2020г. В тях са залегнали мерки за опазване и съхранение на природните ресурси и постигане на стабилен растеж и качество на живот чрез : подобряване на електроснабдяването, подмяна на твърдото с биогориво в общинските сгради, подобряване състоянието и материално-техническата база в здравната и социалната сфери, на спортните съоръжения и т. н.

За ограничаване и спиране загубата на биологично разнообразие и с цел съхраняването му в дългосрочен план и ползване на екосистемните услуги по начин, който позволява запазване и повишаване на екологичните, икономическите и социалните функции на природата през 2015г. общините Батак и Пазарджик разработиха и прилагат Наредба за изграждане, управление и опазване на зелената система, Батак, Панагюрище и Пазарджик - Програма за опазване на лечебните растения на територията си, а Стрелча и Панагюрище – Горскостопански планове с цел осъществяване на ефективна политика за устойчива околна среда.

Справка 9.2. Информация относно стратегии, планове и програми, които се изпълняват в областта на опазване на околната среда

Община	Наименование на документа	Приет (година)	Период на действие (от-до)	Статус на изпълнение на мерките по плановете и програмите
1	2	3	4	5
Батак	Общинска програма за управление на дейностите с отпадъци	2009 г.	2009 - 2013 г.	33 изпълнени мерки
	Наредба за управление на отпадъците	2011 г.	2011 - 2014 г.	54 изпълнени мерки
	Наредба за изграждане и опазване на зелената система в община Батак	2012 г.		90 изпълнени мерки
	Програма "Лечебни растения"	2007 г.		21 изпълнени мерки
Белово	Общинска програма за управление на дейностите с отпадъци	2007 г.	2007 - 2013 г.	
Брацигово	Общинска програма за опазване на околната среда	2009 г.	2009 - 2013 г.	9 изпълнени мерки
	Програма за насърчаване използването на енергия от ВЕИ и биогорива	2014 г.	.	2 изпълнени мерки

	План за енергийна ефективност на община Брацигово	2014 г.		
	Регионална програма за управление на отпадъците на регион Пазарджик	2014 г.		3 изпълнени мерки
Брацигово	Общински план за развитие	2014 г.	2014 - 2020 г.	Мерки.: Подобряване на електроснабдяването - Подмяна на твърдото с биогориво във всички общински сгради , подобряване на състоянието и МТБ на здравната и социалната сфера и на спортните съоръжения
Велинград	"Програма за управление на отпадъците на община Велинград"	2010 г.	2010 - 2015 г.	30 изпълнени мерки
	"Програма за управление качеството на атмосферния въздух"	2011 г.	2011 - 2014 г.	11 изпълнени мерки
Лесичово	Общинска програма за управление на дейностите по отпадъците	2009 г.	2008 - 2013г.	Предстои изготвяне на ОПУО в съответствие с НПУО 2015-2020 г. и РПУО
	Програма за действие по енергийна ефективност	2008 г.	2008 - 2016 г.	5 изпълнени мерки
	Дългосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива	2012 г.	2012 - 2021 г.	5 изпълнени мерки
Пазарджик	Регионална ПУО	2014 г.	2014 - 2020 г.	17 изпълнени мерки
	ПКАВ	2012 г.	2012 - 2015 г.	16 изпълнени мерки
	Наредба за изграждане, управление и опазване на зелената система в община Пазарджик	2014 г.	действаща	

Пазарджик	Наредба за определяне условията и реда за изхвърлянето, събирането/включително разделното/, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови, биоразградими, строителни и масово разпространени отпадъци на територията на община Пазарджик	2014 г.	действаща	
Панагюрище	Актуализирана Програма за управление на дейностите с отпадъци	2011 г.	2011 - 2015 г.	Регионална ПУО - в процес на изготвяне
	Наредба по чл. 22 от ЗУО	Приета с Решение №262 от 28.12.2005 г.	Действаща до приемане на нова Наредба по ЗУО/2012 г.	В процес на изготвяне на нова програма съгласно чл. 22 от ЗУО/2012г.
	Наредба за управление на строителните отпадъци	.		В процес на изготвяне
	Актуализирана програма за управление на качеството на атмосферния въздух	2011 г.	2011 - 2014 г.	В процес на нова актуализация
	Наредба за отглаждане на домашни любимци и Програма към Наредбата			В процес на изготвяне
	План и програма за енергийна ефективност на община Панагюрище	2011 г.	2012 - 2016 г.	В процес на изпълнение
	Горскостопански план	2011 г.	2012 - 2022 г.	В процес на изпълнение
Панагюрище	Програма "Лечебни растения"	2008 г.		
	Общински план за развитие на община Панагюрище	2014 г.	2014 - 2020 г.	Сектори "Води" и "Отпадъци", Приоритет 3- "Опазване и съхранение на природните ресурси", Сектор "Земеползване, промяна в земеползването и горско стопанство", Приоритет 1- "Постигане на стабилен растеж и качество на живот"

Пещера	Актуализация на Програма за управление качеството на атмосферния въздух	2011 г.	2011 - 2014 г.	Предстои актуализация на мерките в плана за действие
	Програма за управление на утайките от пречистване на отпадъчни води от ПСОВ - град Пещера и село Капитан Димитриево	2009 г.	2010 - 2015 г.	Предстои въвеждане в експлоатация на ПСОВ в с.Капитан Димитриево, ПСОВ в гр.Пещера е в процес на сторителство
	Регионална програма за управление на отпадъците на регион Пазарджик	2014 г.	2015 - 2020 г.	15 изпълнени мерки
Ракитово	Общинска програма за опазване на околната среда	2009 г.	2009 - 2013 г.	3 изпълнени мерки
	Общинска програма за управление на дейностите с отпадъци	2008 г.	2008 - 2013 г.	1 изпълнена мярка
	Програма за насърчаване използването на енергия от ВЕИ и биогорива	2014 г.	2014 - 2014 г.	
Ракитово	План за енергийна ефективност на община Ракитово и стратегия за изпълнението му	2011 г.	2011 - 2013 г.	
Септември	Регионална ПУО - община Септември	2014 г.	2014 - 2020 г.	16 изпълнени мерки
	Наредба за управление на отпадъците на територията на община Септември	2014 г.		
Стрелча	Общински план за развитие	2014 г.	2014 - 2020 г.	5 изпълнени мерки
	План за газификация на гр.Стрелча	2014 г.	2014 - 2044 г.	Процес на съгласуване на техническата документация
	Горскостопански план	2013 г.	2014 - 2024 г.	В процес на изпълнение
11	40			

Битови отпадъци

Основна цел на провежданата национална политика по управление на отпадъците е да се постигне интегрирана рамка за управлението им, която да доведе до намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от генерираните отпадъци, подобряване на ефективността на използване на ресурсите, увеличаване отговорностите на замърсителите, стимулиране на инвестициите в управление на отпадъците.

Интегрираната система за управление на отпадъците има за цел да се предотврати, намали и ограничи вредното въздействие на отпадъците върху човешкото здраве и околната среда. Въвеждането на йерархия при управлението им определя като основен приоритет предотвратяване образуването на отпадъци при източника им, а при невъзможност, осигуряване на тяхното рециклиране или оползотворяване. Депонирането на отпадъците или изгарянето им без използване на енергията се разглежда като последен и най-нежелан изход.

На територията, контролирана от РИОСВ - Пазарджик всички 12 общини изпълниха условията на чл.19, ал.2 от ЗУО да осигурят условия, всеки притежател на битови отпадъци да се обслужва от лица, на които е предоставено право да извършват дейностите по събиране, транспортиране, оползотворяване или обезвреждане на тези отпадъци. Населението в областта е обхванато на 100%. Общинските системи за управление на отпадъците обхващат 116 населени места с общо 281 238 жители. Увеличаването на броя на специализираните съдове за битови отпадъци и точките на разполагане е залегнало като задача в общинските програми за управление на отпадъците с необходимите финансови средства за целта. Успешното реализиране на мярката ще доведе до оптимизиране на организираното сметосъбиране и предотвратяване на замърсяванията с отпадъци.

Справка 4.2. Събиране и транспортиране на битови отпадъци (БО)

№	Община	Брой жители	Брой населени места в общината	Брой населени места с въведена система за събиране и транспортиране на БО	Населени места в които не е въведена система за събиране и транспортиране на БО (изписват се поименно)	% население, обхванато в организирана система за събиране и транспортиране на БО	Брой на обслужваното население
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Батак	6 144	3+2 вилни зони	3+2 вилни зони	-	100	6 144
2	Белово	8 891	8+2 вилни зони	вилни зони	-	100	8 891
3	Брацигово	9 648	7+2 вилни зони	7+2 вилни зони	-	100	9 648
4	Велинград	40 707	24+4 вилни зони	24+4 вилни зони	-	100	40 707
5	Лесичово	5 408	7	7	-	100	5 408
6	Пазарджик	114 817	32	32	-	100	114 817
7	Панагюрище	25 263	9	9	-	100	25 263
8	Пещера	18 899	3+1 вилни зони	3+1 вилни зони	-	100	18 899
9	Ракитово	15 802	3+2 вилни зони	3+2 вилни зони	-	100	15 802
10	Септември	25 794	15	15	-	100	25 794
11	Стрелча	4 913	5	5	-	100	4 913
12	Сърница	4 952	3	3	-	100	4 952
Общо		281238	116 + 13 вилни зони	116 + 13 вилни зони		100	281238

Забележка: 1. В справката не е включен броят на летуващите във вилните зони .

2. За гр.Велинград брой нощувки на почиващи в хотелите за 2014 год. - 365 329 (1015 екв.жители)

След въвеждане на разделното събиране на отпадъци от опаковки във всички общини на територията на РИОСВ-Пазарджик се извършва контрол на точките с разположени контейнери за разделно събиране на отпадъци от опаковки, но поради все още непромененото съзнание на населението, разделното събиране се осъществява трудно, има изгорени и липсващи контейнери. В повечето общини системата за разделно събиране на отпадъците действа само в по-големите населени места. През 2015 г. повече общини предприеха мерки за разделно събиране и на други масово разпространени отпадъци: негодни за употреба батерии и акумулатори, излезли от употреба моторни превозни средства, електрическо и електронно оборудване и отработени масла.

На територията на РИОСВ-Пазарджик, в повечето общини системата за разделно събиране на отпадъците действа само в по-големите населени места. През 2015г. всички общини въведоха системи за разделно събиране и на други масово разпространени отпадъци : негодни за употреба батерии и акумулатори, електрическо и електронно оборудване.

Справка 4.3 Масово разпространени отпадъци (МРО)

Община	Въведени системи за разделно събиране на МРО, в.т. ч.:	% населени е, обхванато от системите за разделно събиране	Брой на обслужваното население	Брой на пунктовете за разделно събиране на различните видове МРО
1	2	3	4	5
Община Батак	Отпадъци от опаковки *	100	3 353 - гр.Батак; 3 000 - 4 000 летиращи в к.к. „Цигов Чарк”	13 точки по 3 бр.пластмасови контейнери (10 точки за гр.Батак и 3 точки за местност ”Цигов чарк”) Останалите необхванати 2 населени места са с население под 5 000 жители (- с.Нова Махала - 2 087 жители; - с.Фотиново - 704 жители)
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	100	6 144	договор с "Екобатери"АД - 7 точки, вкл. и селата
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи	100	6 144	договор с "Елтехресурс"АД - 1 точка, вкл и селата

	живак			
Община Белово	Отпадъци от опаковки *	100	9 813	Общо 39 точки гр.Белово 39т.; кв. Малко Белово 3т.; с.Момина Клисуря 1т.; с.Голямо Белово 1т.; с.Дъбравите 1т.; с.Сестримо 1т.; с.Габровица 1т.; с.Мененково 1т.; с.Аканджиево 1т. Населените места са с население под 5 000 жители; 41 бр. контейнери тип бобър - 1 100л, 56 бр.контейнери тип кофа -120л и 26 бр. контейнери тип „иглу”- 1 400л
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	100	9 813	договор с организация по оползотворяване на НУБА -"Нуба Рециклиране" АД -11 точки: 4т. - гр.Белово; 1т. -кметство с.Голямо Белово; 1т. - кметство с.Дъбравите; 1т. - кметство с.Момина клисура; 1т. - кметство с.Сестримо; 1т. - кметство с.Габровица; 1т. - кметство с.Аканджиево; 1 т. - кметство с.Мененково
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	100	9 813	договор за събиране на ИУЕЕО "Сити Компютър - Алекс" ЕООД за всички населени места на територията на общината кампанийно 2 пъти годишно
Община Брацигово	Отпадъци от опаковки *	100	4 308 за гр.Брацигово	17 точки (13бр. сини, 17бр. жълти и 19 бр. зелени) само за гр.Брацигово с население - 4 308 жители; Останалите 6 населени места са с население под 5 000 жители всяко едно поотделно. Общо 5 743 жители са останалите населени места

	Негодни за употреба батерии и акумулатори	100	10 051	13 точки по 1бр. - 50л.контейнер (от които-8 точки за гр.Брацигово и по 1 точка за 5 населени места - кметство Исперихово; кметство Козарско; кметство Розово; кметство Равногор; кметство Бяга, без с.Жребичко-75 жители) договор с организация по оползотворяване на НУБА - "Екобатери"АД
Община Брацигово	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентн и лампи и други лампи, съдържащи живак	100	10 051	договор с лице, притежаващо документ по чл.35 от ЗУО за събиране на ИУЕЕО от всички населени места на територията на общината
Община Велинград	Отпадъци от опаковки *	100	40 146	102 точки за гр.Велинград - 26 587 жители (140 бр. контейнери тип бобър по 1100 л, 6 бр кофи по 360 л, 9 бр. кофи по 240 л и 72 бр. контейнери тип „иглу” по 1400л); Всички останали места са с население под 5 000 жители:- в с.Грашево - 2 бр кофи по 360 л, и 1 бр. контейнери тип „иглу” по 1 400 ; - в с.Драгиново - 6 бр кофи по 360 л, 14 бр. кофи по 240 л и 5 бр. контейнери тип „иглу” по 1 400 л; - в с.Кръстава - 7 бр кофи о 360 л и 2 бр. контейнери тип „иглу” по 1 400 л; - в с.Пашови - 4 бр кофи по 360 л и 1 бр. контейнери тип „иглу” по 1 400 л; - в с.Света Петка - 11 бр кофи по 360 л и 4 бр. контейнери тип „иглу” по 1 400 л; - в с.Юндола - 5 бр кофи по 360 л и 2 бр. контейнери тип „иглу” по 1 400 л; - в с.Биркова - 2 бр кофи по 360 л и 1 бр. контейнери тип „иглу” по 1 400 л;

				В с.Албаница, с.Бозьова, с.Бутрева, с.Враненци, с.Горна Дъбева, с.Рохлева, с.Цветино и с.Чолакова са разставени по 1 бр кофи по 360 л и 1 бр. контейнери тип „иглу” по 1 400 л; разположени контейнери с общ обем от 324 500 л
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	100	40 146	договор с "Екобатери"АД
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентн и лампи и други лампи, съдържащи живак	100		договор с "Елтехресурс"АД
Община Лесичово	Отпадъци от опаковки *	100	5 600	18 точки (20 контейнери тип бобър по 660л. и 22 контейнери тип „иглу” по 1 100 л.) (обхванати са всички населени места – с.Лесичово - 5 точки; с.Церово -3 точки; с.Динката -3 точки, с.Калугерово - 3 точки, с.Щърково - 1 точка; с.Памидово - 2 точки; с.Боримечково - 1 точка
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	100	5 600	договор с "Екобулбатери"АД - 7 точки, вкл. и селата
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентн и лампи и други лампи, съдържащи живак	100	5 600	договор с "Екобултех"АД - събирането ще се извършва кампанийно-определена 1 точка

Община Пазарджик	Отпадъци от опаковки *	100	114 817	204 бр. тип „бобър“-жълти и 82 бр. тип „иглу“-зелени, - общо 286 бр. контейнери, разположени на територията на гр.Пазарджик, с.Мокрище и с.Главиница, собственост на „Екобулпак" АД; В останалите 28 бр. населени места с население под 5 000 жители са разположени още общо 53 контейнера (бобър 1 100 л) и 53 контейнери тип ”иглу” от 1 400 л), собственост на „Екобулпак” АД – общ бр. по селата - 106 бр. -общо 392 бр. съдове - 38 точки (фирми), на които са предоставени: 65 жълти бобри-1100 л., 11 жълти кофи-360л и 2 бр. зелени тип „иглу“-1 400л., собственост на „Екобулпак” АД; - 87 точки с трицветни контейнери, собственост на „Екопак- България” АД (87 бр. жълти, 87 бр. зелени и 87 бр. сини контейнери), разположени на територията на гр.Пазарджик и с.Ивайло - общ брой съдове - 261 бр.
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	100	114 817	договор с "Норд Елрециклинг"ЕАД - 15 точки с общ брой: 15 съдове за портативни батерии ; 1 точка за автомобилни батерии (тук не влизат обекти, които предлагат автомобилни батерии, в които също има разположени контейнери)
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентн и лампи и други лампи, съдържащи живак	100	114 817	договор с "Норд Елрециклинг"ЕАД - събирането ще се извършва кампанийно - 2-пъти годишно

Община Панагюрище	Отпадъци от опаковки *	100	19 601- за гр.Панагюрище с.Панагюрски колони; с. Баня	общо 58 точки 53 точки - гр.Панагюрище с население- 19 601 жители; 2 точки - с.Панагюрски колони; 2 точки-с Баня (общо 172 бр.контейнери- от тях 57бр. сини, 57бр. жълти и 58бр. зелени) Останалите 9 населени места, в т. ч. и с.Баня и с.Панагюрски колони са с население под 5 000 жители всяко едно поотделно - общо 7 900 жители
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	100	27 501	договор с организация по оползотворяване на НУБА-"Нуба Рециклиране"АД -13 т. (18 бр. контейнери) -8т. за останалите 8 населени места (по 1т. с 1бр. контейнер, в с. Попинци и с. Оборище с по 2бр. контейнера)
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентн и лампи и други лампи, съдържащи живак	100	27 501	договор с "ИУЕЕО рециклиране"АД, гр. София - кампанийно - 2-пъти годишно
Община Пещера	Отпадъци от опаковки *	100	24 068	договор с "Екопак-България"АД 65 точки (66 сини контейнера, 65 жълти контейнера и 63 зелени контейнера) - от тях 55 т. за гр. Пещера, 4 т. за с.Радилово, 5 т. за с. Капитан Димитриево и 1 т. за летовище "Св.Констатин"- общо 198 контейнера.
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	100	24 068	договор с "Екобатери"АД - 20 точки (14 за гр. Пещера, 3 за с. Капитан Димитриево и 3 за с. Радилово)
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч.	100	24 068	договор с "Елтехресурс"АД - площадка върху общински имот - събирането ще се извършва кампанийно- определена 1 точка

	луминесцентни и лампи и други лампи, съдържащи живак			
Община Ракитово	Отпадъци от опаковки *	100	16 463	47 точки- от тях 32т. за гр. Ракитово, 10т. за гр.Костандово и 5т. за с.Дорково - общ бр. контейнери- 141бр.
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	100	16 463	договор с "Екобатери"АД - 7 точки (3 за гр. Ракитово, 3 за гр. Костандово и 1 за с. Дорково)
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни и лампи и други лампи, съдържащи живак	100	16 463	договор с "Елтехресурс"АД - събирането ще се извършва кампанийно
Община Септември	Отпадъци от опаковки *	100	28387 - общината 9176 - гр.Септември	договор с "Екобулпак"АД - 50 точки (30бр.жълти-660л., 60бр.жълти-360л. и 50бр. иглу-1100л.)- гр.Септември; 15т.- гр.Ветрен; 12т. - с.Варвара; 9т. - с.Ветрен дол; 6т.-с.Симеоновец; 13т.-с.Семчиново; 10т.- с.Виноградец; 10т.-с.Карабунар; 5т.-с.Бошуля; 3т.-с.Злокучене; 13т.-с.Ковачево; 7т.-с.Лозен. Всички населени места, с изключение на гр.Септември са под 5 000 жители разположени контейнери с общ обем - 83 720л За гр.Септември с население - 9176 жители са разположени контейнери с общ обем – 96 400 л. Общ получен обем: 180 120л

	Негодни за употреба батерии и акумулатори	100	24 387	договор с организация по оползотворяване на НУБА -"Нуба Рециклиране"АД 7т. -гр.Септември; 4т. -гр.Ветрен; 2т. -с.Варвара; 2т.-с.Ветрен дол; 2т .-с.Симеоновец; 2т. -с.Семчиново; 2т. -с.Виноградец; 2т. - с.Карабунар; 2т.-с.Бошуля; 1т. - с.Злокучене; 2т. -с.Ковачево; 2т. - с.Лозен.
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	100	24 387	договор с организация по оползотворяване на ИУЕЕО- "ИУЕЕО Рециклиране"АД точки за събиране на дребно електронно оборудване: 7т- гр.Септември; 4т.- гр.Ветрен; 2т. - с.Варвара; 2т.-с.Ветрен дол; 2т.- с.Симеоновец; 2т.-с.Семчиново; 2т.-с.Виноградец; 2т.-с.Карабунар; 2т.-с.Бошуля; 1т.-с.Злокучене; 2т.- с.Ковачево; 2т.-с.Лозен.
Община Стрелча	Отпадъци от опаковки *	100	4 443 - за гр.Стрелча	договор с "Екопак -България"АД 13 точки по 3 бр. пластмасови контейнери (39 бр.) само за гр.Стрелча с население - 4 443 жители; Останалите 4 населени места са с население под 5 000 жители всяко едно поотделно. Общо 1 034 жители са останалите населени места
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	88	4 808	договор с организация по оползотворяване на НУБА-"Нуба Рециклиране"АД , гр. София общо 5 точки - 4 точки на територията на гр.Стрелча и 1 точка в с.Смилец
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	100	5 490	договор с "ИУЕЕО рециклиране"АД, гр. София - кампанийно 2-пъти годишно

Община Сърница	Отпадъци от опаковки *	100	5 258	договор с "Екобулпак"АД - в гр.Сърница - 16 бр. жълти контейнери тип бобър по 1 100 л, 30 бр. жълти кофи по 360 л, и 18 бр. зелени контейнери тип „иглу” по 1 400л; - в с.Медени поляни - 1 бр. жълта кофа - 360 л и 1 бр. зелен контейнер тип „иглу” по 1 400 л; - в с.Побит камък - 1 бр. жълта кофа - 360 л и 1 бр. зелен контейнер тип „иглу” по 1 400 л
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	100	5 176	договор с "Екобатери"АД - събирането ще се извършва 1 път годишно бр. съдове в гр. Сърница - 3 бр. съдове в с. Побит камък - 1 бр. съдове в с. Медени поляни - 1
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентн и лампи и други лампи, съдържащи живак	100	5 176	договор с "Елтехресурс"АД - събирането ще се извършва 1 път годишно бр. съдове в гр.Сърница - 3 бр. съдове в с.Побит камък - 1 бр. съдове в с. Медени поляни - 1

До този момент са закрити 101 от депата за неопасни отпадъци, които не отговарят на изискванията на Наредба № 6/2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и нямат утвърдени планове за привеждане в съответствие с тази наредба. 7 от селските депа за битови отпадъци са със спряна експлоатация, но не е приключила процедурата по закриването им. След падане на мост над р. Яденица, до едно от депата – това, в с. Голямо Белово, община Белово няма достъп и закриването му към настоящия момент е отложено. В общините Пещера, Панагюрище, Стрелча, Септември, Батак и Ракитово са закрити всички селски депа.

**Общински депа за неопасни отпадъци, които са в експлоатация на територията на
РИОСВ-Пазарджик**

№	Общинско депо, община	Местност, землище	Вид на отпадъци те	Налич ие на проект за рекулт ива- ция/ стойно ст	Площ /дка/	Срок за прекратяване на експлоатацията	Наличие на Заповед на Директора на РИОСВ за спиране на експлоатацията на депото
---	-----------------------------	----------------------	--------------------------	--	---------------	---	---

1	2	3	4	5	6	7	8
1	Батак	“Ралева къшла”, гр.Батак	битови	Не	8,6	§4, ал.2 от ПЗР на <i>Наредба №6 / 2013 год . за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци</i>	Заповед № 053/09.03.2004 г
2	Белово	“Савови ниви”, с.Дъбравите	Битови, производствени неопасни от „Завод за хартия- Белово“ АД	Не	10,71	§4, ал.2 от ПЗР на <i>Наредба №6 / 2013 год</i>	Заповед № 053/09.03.2004 г
3	Брацигово	„Клисурата”, гр.Брацигово	битови	Не	5,0	§4, ал.2 от ПЗР на <i>Наредба №6 / 2013 год</i>	Заповед № 053/09.03.2004 г
4	Брацигово	„Ботвица”,с.Равногор	битови	Не	4,0	§4, ал.2 от ПЗР на <i>Наредба №6 / 2013 год</i>	Заповед № 053/09.03.2004 г
5	Велинград	“Дълбокото дере”, гр.Велинград	битови	Не	39,8	§4, ал.2 от ПЗР на <i>Наредба №6 / 2013 год</i>	Заповед № 053/09.03.2004 г
6	Лесичово	“Дупките”,с.Лесичово	битови	Не	3,0	§4, ал.2 от ПЗР на <i>Наредба №6 / 2013 год</i>	Заповед № 053/09.03.2004 г
7	Пазарджик	“Башикаровски баир”- с.Ал.Константиново	Битови, производствени (неопасни) от „Дуропак Тракия” АД	Не	123,0	§4, ал.2 от ПЗР на <i>Наредба №6 / 2013 год</i>	Заповед № 053/09.03.2004 г
8	Пещера	“Грамадите”, гр.Пещера	Битови	Не	21,4	§4, ал.2 от ПЗР на <i>Наредба №6 / 2013 год</i>	Заповед № 053/09.03.2004 г
9	Ракитово	“Кацата”	Битови	Не	10,0	§4, ал.2 от ПЗР на <i>Наредба №6 / 2013 год</i>	Заповед № 053/09.03.2004 г
10	Септември	“Торни батали”- гр.с.Ветрен	Битови	Не	30,27	§4, ал.2 от ПЗР на <i>Наредба №6 / 2013 год</i>	Заповед № 053/09.03.2004 г
11	Стрелча	“Окопана”,гр.Стрелча	битови	Не	5,0	§4, ал.2 от ПЗР на <i>Наредба №6 / 2013 год</i>	Заповед № 053/09.03.2004 г

С реализацията на проекта по ОП „Околна среда“ – DIR – 5112122 – 4 -70 „ Изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Панагюрище“ през 2015 год. е изградено и пуснато в експлоатация регионалното депо - Панагюрище, обхващащо общините Панагюрище и Стрелча.

С изпълнението на проект „Регионално депо за неопасни отпадъци за регион Пазарджик, Клетка 1 и съпътстваща инфраструктура“, финансирано от ПУДООС, стартира изграждането на второто за областта регионално депо с бенефициенти общините: Пазарджик, Батак, Белово, Брацигово, Пещера, Ракитово, Велинград, Лесичово и Септември.

През 2015г. са извършени 14 проверки на общинските депа за битови отпадъци, които имат утвърдени планове за привеждане в съответствие с нормативната уредба. Основна задача при тези проверки е изпълнението на мерките, залегнали в плановете. Констатираните нарушения са основно допускане на разпиляване на леки фракции в съседни на депата терени, приемане на отпадъци, които не са охарактеризирани и/или предварително третирани, както пропуски при воденето на отчетност на приетите за обезвреждане отпадъци. Дадените предписания за отстраняване на тези нарушения са изпълнени в определения от РИОСВ-Пазарджик срок.

Проверени са 10 закрити депа за битови отпадъци по отношение на изпълнението на условията в решенията за закриване. Не са констатирани нарушения на дадените от компетентния орган условия. Постигнати са добри резултати при възстановяване на терените и недопускане изхвърлянето на отпадъци в района на закритите депа. През отчетния период са закрити 2 депа за неопасни отпадъци - депо със спряна експлоатация в с. Сарая, община Пазарджик и общинско депо – Панагюрище. Същото е рекултивирано в рамките на проекта по ОП „Околна среда“ – DIR – 5112122 – 4 -70 „ Изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Панагюрище“. Предстои произнасяне на компетентния орган по реда на чл.42, ал.2 от *Наредба № 6/2013 год. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.*

От края на 2015 год. е преустановена експлоатацията на общинско депо за неопасни отпадъци – Стрелча и предстои закриването му по реда на *Наредба № 6 от 27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци* (обн., ДВ, бр. 80/2013

Почистени са 49 локални сметища, при което са възстановени качествата на общо 48 дка земеделски земи и почистени крайпътни участъци във входно-изходни зони на населените места в общините Пазарджик, Септември, Ракитово, Лесичово, Пещера, Велинград, Брацигово, Батак и Стрелча. Това само с 1 повече от 2014 г. и се запазва тенденцията за увеличаване на замърсените площи, както и занижаване на контрола от страна на някои общини.

Във връзка с изпълнение на изискванията на Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци, всички общини, като собственици на действащи депа за неопасни отпадъци ежесечно правят справки за депонираните количества отпадъци по общини, както и преведените суми по чл.60 и чл.64 от ЗУО. За 2015 г. само общините Панагюрище и Лесичово са предоставили обезпечението за закриване и следексплоатационни грижи за функциониращите общински депа, както и направили отчисленията, които ще се изразходват за нови съоръжения за третиране на битови и строителни отпадъци. Останалите общини - Пазарджик, Пещера, Велинград, Батак, Белово, Септември, Стрелча, Ракитово и Брацигово не изпълниха своите задължения в пълен размер. Във връзка с изискванията на чл. 64, ал.8 от ЗУО през отчетния период са издадени 7 АУПДВ по реда на чл.166 от ДОПК.

В таблица 2 е систематизирана информацията за постъпилите суми по чл.60 и чл.64 от Закона за управление на отпадъците за периода 01.01.2011 г. – 31.12.2015 г. по общини.

Анализът показва, че въведените общински системи за разделно събиране на отпадъците нямат добра ефективност. Това е една от причините размерът на отчисленията и обезпеченията да бъде голям. Целта на разделното събиране е именно

намаляване на количествата отпадъци, отиващи на депата, а оттам и на дължимите отчисления

Таблица 2

№	Община	Постъпили по чл. 60	Постъпили по чл. 64	Общо
1	БАТАК	16 655.20 лв.	11 720.00 лв.	28 375.20 лв.
2	БЕЛОВО	19 162.36 лв.	132 061.47 лв.	151 223.83 лв.
3	БРАЦИГОВО	32 000.00 лв.	61 790.64 лв.	93 790.64 лв.
4	ВЕЛИНГРАД	161 835.89 лв.	30 462.00 лв.	192 297.89 лв.
5	ЛЕСИЧОВО	25 220.97 лв.	122 077.88 лв.	147 298.85 лв.
6	ПАЗАРДЖИК	31 622.62 лв.	576 758.87 лв.	608 381.49 лв.
7	ПАНАГЮРИЩЕ	135 467.25 лв.	638 501.00 лв.	773 968.25 лв.
8	ПЕЩЕРА	52 365.32 лв.	667 821.72 лв.	720 187.04 лв.
9	РАКИТОВО	26 227.49 лв.	84 708.00 лв.	110 935.49 лв.
10	СЕПТЕМВРИ	107 886.15 лв.	14 695.00 лв.	122 581.15 лв.
11	СТРЕЛЧА	19 900.61 лв.	67 536.48 лв.	87 437.09 лв.
	ОБЩО	628 343.86 лв.	2 408 133.06 лв.	3 036 476.92 лв.

Основен проблем в региона е забавяне в изпълнението на регионалната мярка за управление на отпадъците и изграждане на регионалното депо - Пазарджик, EUROPEAID 117409/D/SV/BG, в която са включени общините Пазарджик, Белово, Брацигово, Батак, Велинград, Ракитово, Лесичово, Септември и Пещера. Забавянето в процедурите по реализиране на мярката отлага във времето преустановяване на експлоатацията на старите депа по общините, които не отговарят на съвременните изисквания.

Строителни отпадъци

На територията на област Пазарджик няма действащи депа за строителни отпадъци. Единственото такова, намиращо се в община Панагюрище е закрито през 2012г. Извършена е проверка за изпълнение на условията, поставени в решението за закриване. Не са констатирани нарушения. Дадени са предписания за отстраняване и предотвратяване на замърсяване със строителни отпадъци.

От извършените проверки по общини се установи, че е масова практика откриването на строителните площадки за обекти, получили разрешение за строеж да става без да се изисква документ по чл.35 от ЗУО за третиране и транспортиране на строителни отпадъци, вкл. изкопни земни маси. Това наложи да подготвим и изпратим предупредителни писма да всички общини с напомнянето, че при управлението на строителните отпадъци е задължително спазването на приоритетния ред (йерархията), посочена в чл.6 от ЗУО. Въпреки, че плановете за управление на строителните

отпадъци се изискват от юли 2014 г., общините нямат готовност и капацитет за прилагане на изискванията.

Масово разпространени отпадъци (МРО)

Решени и нерешени проблеми с МРО и ОЧЦМ на територията на РИОСВ-Пазарджик - комплексното планиране за 2015г. и извършване на проверките по различните компоненти и фактори на обектите с издадено разрешение за дейности по третиране на отпадъци от ИУЕЕО, ИУМПС, НУБА, отработени масла и ОЧЦМ доведе до по-добри резултати по отношение на специфичните изисквания, регламентирани в Наредбите.

Все по-малко се допускат пропуски и нарушения, свързани с правилното и безопасно съхраняване на отпадъците. Наблюдава се по-голяма заинтересованост от страна на фирмите за спазване на законовите разпоредби и инвестиране в привеждането на площадките според изискванията на Закона за управление на отпадъците. Не се допуска смесване на отпадъците от черни и цветни метали, образувани от разкомплектоването на ИУМПС и/или от предварителната обработка на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване с другите ОЧЦМ с битов, производствен и строителен характер. Не се допуска приемане на ОЧЦМ без декларация, съответно сертификата за произход.

Пропуските на операторите са свързани основно с неправилно документиране на отпадъците в отчетните книги и с неправилно въвеждане на информацията в компютърната информационна система, в повечето случаи, от незнание.

Пропуски и несъответствия се констатираха в изградените и експлоатирани съоръжения за третиране на води, вкл. дъждовни, на площадките за третиране на излезли от употреба моторни превозни средства. В резултат на комплексните проверки, пропуските и несъответствията бяха отстранени след дадени предписания по компонент води.

Като слаба страна, но с по-добри резултати от 2014г. остава проблема с нерегламентираното разкомплектоване на стари автомобили и извършване на дейности с отпадъци от черни и цветни метали, най-вече в домове на лица от ромски произход в малки населени места. Проблем остава и изхвърлянето на отпадъци от разкомплектоването на неразрешени за това места. С цел отстраняване на тези нередности, през 2015г. бяха извършени масирани проверки в населените места с цел идентифициране на лицата, които извършват нерегламентирано разкомплектоване на ИУМПС и продажба на авточасти втора употреба, но не притежават разрешение за дейности по третиране на такива отпадъци. Регулярното извършване на проверки с цел идентифициране на нарушители, предотвратява извършването на нерегламентирани дейности и води до добри резултати. Все по-рядко се регистрират обекти, на които се извършва незаконосъобразна дейност, а установените такива привеждат дейността си съгласно изискванията на ЗУО.

Финансов контрол на такси за масово разпространени отпадъци

РИОСВ-Пазарджик извършва контрол на лицата, пускащи на пазара продукти след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци във връзка с отчетността и заплащането на продуктови такси. Тези лица могат да изпълняват задълженията си по реда на чл.14 от Закона за управление на отпадъците индивидуално, или чрез колективни системи, представлявани от организации по оползотворяване на масово разпространени отпадъци. На територията на РИОСВ-

Пазарджик няма фирми, които да изпълняват индивидуално задълженията си. През 2015г. се наблюдава тенденцията все по-голям брой лица - производители, вносители и извършващи вътрешнообщностно придобиване, които заплащат лицензионна такса като членове на колективна система, и за все по-малко лица, които заплащат продуктова такса в ПУДООС.

С измененията на Наредбата за продуктова такса е въведена такава за полимерни торбички с дръжки, които са под определените размери и дебелина (размери 39/49 см и дебелина 25 микрона). Задължени лица са всички производители, вносители и лица, които въвеждат полимерни торбички на територията на Р България.

Извършени през 2015г. проверки на търговски обекти, които предлагат на своите клиенти полимерни торбички установиха, че въведената продуктова такса за тези торбички е довела до намаление на потреблението им. Използват се предимно полимерни пликосе без дръжки.

На територията на РИОСВ-Пазарджик, в повечето общини системата за разделно събиране на отпадъците действа само в по-големите населени места. През 2015г. всички общини въведоха системи за разделно събиране и на други масово разпространени отпадъци : негодни за употреба батерии и акумулатори, електрическо и електронно оборудване.

4. Производствени и опасни отпадъци

През 2015г. беше извършен контрол на обекти, които генерират опасни и производствени отпадъци на база на определения риск от въздействие върху компонентите и факторите на околната среда. Определянето на риска се извърши въз основа на обобщен анализ на следните индикатори на въздействие:

- **Сложност на инсталациите** - инсталации за предварително третиране и рециклиране на отпадъци от хартия, пластмаса и стъкло, вкл. опаковки, инсталации за рециклиране на опаковки от дървесни материали, инсталации за оползотворяване на дървесни отпадъци с цел производство на пелети, инсталации за изгаряне на дървесни и неопасни отпадъци, инсталации за обезвреждане на болнични отпадъци, инсталация за физико-химично третиране на гума и гумирани тъкани (линия за производство на каучуков регенерат и мленки), инсталации за рециклиране на строителни отпадъци и отпадъци от стъкло и стъклени опаковки.

- **Генериране на отпадъци;**

- **Ниво на съответствие;**

Акцент в контролната дейност през 2015 г. бяха основно инсталации за предварително третиране и рециклиране на отпадъци от хартия, пластмаса и стъкло, включително опаковки, инсталации за рециклиране на опаковки от дървесни материали. Извършени са проверки на инсталации за оползотворяване на дървесни отпадъци с цел производство на пелети, инсталации за изгаряне на дървесни и неопасни отпадъци, инсталации за обезвреждане на болнични отпадъци, инсталация за физико-химично третиране на гума и гумирани тъкани (линия за производство на каучуков регенерат и мленки), инсталации за рециклиране на строителни отпадъци и отпадъци от стъкло и стъклени опаковки.

Извършени са проверки на предприятия от различни сектори на промишлеността: металообработване, дървообработване и производство на мебели, шивашка, обувна, хранително-вкусова промишленост, ВиК дружества, печатница и автосервиси.

Особено внимание при проверките е отделено на начина на съхранение на образуваните производствени и опасни отпадъци, както и воденето на отчетност, с цел проследяване движението на отпадъците от мястото на образуването им до тяхното оползотворяване и/или обезвреждане. Изискани са договори за приемане и предаване на отпадъците съгласно разпоредбите на чл. 8, ал. 1 на ЗУО с цел предотвратяване на нерегламентираното им третиране, водещо до замърсяване на компонентите на околната среда и застрашаване здравето на населението.

По време на проверките са констатирани пропуски относно водене на отчетност на отпадъците съгласно изискванията на Наредба №1/2014 г., неклассифицирани отпадъци, образувани в резултат от дейността на дружествата по реда на Наредба №2/2014г. за класификация на отпадъците, наличие на договори за приемане и предаване на отпадъци, несъдържащи необходимите атрибути съгласно чл. 8, ал. 1 от ЗУО.

Основен проблем при работата на инсталациите и съоръженията за третиране на отпадъци е управлението на отпадъците, които се генерират от дейността и последващото им предаване на фирми с цел оползотворяване/обезвреждане. Все още фирмите срещат затруднения при прилагане на йерархията при управление на отпадъците съгласно чл.6, ал.1 от ЗУО, а именно: предотвратяване на образуването им, подготовка за повторна употреба, рециклиране, друго оползотворяване, например за получаване на енергия и на последно място - обезвреждане.

Анализът от извършената дейност показва значително увеличение на броя на фирмите, които са привели дейността си съгласно изискванията на ЗУО и подзаконовите нормативни актове, а именно: извършили са класификация на генерираните отпадъци, обособили са зони за разделно събиране на отпадъците, сключили са договори за приемането и предаването им, въвели са отчетни книги. В резултат на консултиране и издадени предписания дружествата получиха необходимите разрешителни и регистрационни документи за извършване на дейностите по третиране на отпадъци.

5. Болнични отпадъци

През 2015г. приоритетно са проверявани обекти, които генерират отпадъци от хуманната медицина. Извършени са 9 проверки на лечебни заведения на територията на областта. Проследено е наличието на изградена система за разделно събиране на опасните болнични отпадъци и помещения за предварителното им съхранение, договорите за предаване на отпадъците и водената отчетност.

<i>Отпадъци от хуманната медицина</i>								
№	Община	Брой лечебни заведения на територията на общината	Наименование на лечебното заведение	Наличие на изградена система за разделно събиране на отпадъци	Наличие на изградено помещение за предварително съхраняване на ОО	Наличие на договор с транспортна фирма и фирмата, извършваща обезвреждане на отпадъците		Метод на третиране
				да/не	да/не	Наименование на транспортната фирма		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Пазарджик	11	„МБАЛ-Пазарджик" АД	да	да	да	„МЛ-България" АД	D9 физико – химично третиране, непосочено на друго място в настоящото приложение, водещо до образуване на крайни съединения или смеси, които се обезвреждат чрез някоя от дейностите с кодове D1 - D12 (например, изпарение, сушене, калциране и др.) D15 съхраняване до извършването на някоя от дейностите с кодове D1 - D14, с изключение на временното съхраняване на отпадъците на площадката на образуване до събирането им
2			МБАЛ "Ескулап" ООД	да	да	да	„МЛ-България" АД	D9, D15
3			МБАЛ "Хигия" ООД	да	да	да	„МЛ-България" АД	D9, D15
4			„Групова практика по първична дентална помощ-Пазарджик" ООД	да	да	да	"Джи ем кей"	D9, D15
5	Пазарджик	11	МБАЛ „Здраве" ООД	да	да	да	„МЛ-България" АД	D9, D15
6			МБАЛ "Света Екатерина" ООД	да	да	да	„МЛ-България" АД	D9, D15

7			ДКЦ- Пазарджик	да	да	да	„МЛ- България" АД	D9, D15
8			ФСМП- гр.Пазарджик- община Пазарджик	да	да	да	„МЛ- България" АД	D9, D15
9			ДКЦ „Ескулап- цитомед" ООД	да	да	да	„МЛ- България" АД	D9, D15
10			Индивидуални практики - дентална медицина	да	да	да	"Джи ем кей"	D9, D15
11			Индивидуални практики - хуманна медицина	да	да	да	Джи ем кей	D9, D15
12			ФСМП- гр.Пазарджик- община Панагюрище	да	да	да	„МЛ- България" АД	D9, D15
13			МБАЛ „Събо Николов"ЕООД	да	да	да	„МЛ- България" АД	D9, D15
14			МЦ " Асарел Медет"	да	да	да	„МЛ- България" АД	D9, D15
15			ДКЦ I – „Панагюрище" ЕООД	да	да	да	„МЛ- България" АД	D9, D15
	Панагю рище	4						

16	Пещера	3	„ДКЦ - Хипократ" ЕООД	да	да	да	„МЛ- България" АД	D9, D15
17			"МБАЛ- проф.Димитър Ранев" ЕООД	да	да	да	„МЛ- България" АД	D9, D15
18	Пещера		ФСМП- гр.Пазарджик- община Пещера	да	да	да	„МЛ- България" АД	D9, D15
19	Брациго во	1	ФСМП- гр.Пазарджик- община Брацигово	да	да	да	„МЛ- България" АД	D9, D15
20	Велин град	9	„МБАЛ- Велинград" ЕООД	да	да	да	„МЛ- България" АД	D9, D15
21			СБПФЗ „Св.Петка Българска" ЕООД	да	да	да	„МЛ- България" АД	D9, D15
22			МЦ „Хигия"	да	да	да	„МЛ- България" АД	D9, D15
23			„ДКЦ I - Велинград"	да	да	да	„МЛ- България" АД	D9, D15

24	Велинград		МБДПЛР „Вита“ ЕООД	да	да	да	„МЛ-България“ АД	D9, D15
25			„МБАЛ Здраве-Велинград“ ЕООД	да	да	да	„МЛ-България“ АД	D9, D15
26			„СБР-НК“ ЕАД, филиал Велинград	да	да	да	„МЛ-България“ АД	D9, D15
27			"Джи -Пи Медикс-АПИМП-ГП" ООД	да	да	да	„МЛ-България“ АД	D9, D15
28			ФСМП-гр.Пазарджик-община Велинград				„МЛ-България“ АД	D9, D15
29	Батак	1	ФСМП-гр.Пазарджик-община Батак	да	да	да	„МЛ-България“ АД	D9, D15
30	Септември	2	„Медицински център I“ ЕООД	да	да	да	„МЛ-България“ АД	D9, D15
31			ФСМП-гр.Пазарджик-община Септември	да	да	да	„МЛ-България“ АД	D9, D15

32	Белово	2	"Медицински център I" - ЕООД	да	да	да	„МЛ-България" АД	D9, D15
33			ФСМП-гр.Пазарджик-община Белово	да	да	да	„МЛ-България" АД	D9, D15
34	Ракитово	1	ФСМП-гр.Пазарджик-община Ракитово	да	да	да	„МЛ-България" АД	D9, D15
35	Стрелча	2	ЕТ „Иван Трифонов-ИППМП"	да	да	да	„МЛ-България" АД	D9, D15
36			ЕТ „Хипократ 2004 - д-р Златка Бояджиева-ИППМП"	да	да	да	„МЛ-България" АД	D9, D15
Общо	10	36	36					

III.2.ШУМ

Шумовият фактор има най-силно въздействие в урбанизираните райони. Той засяга хората както физически, така и психически, смущавайки основни дейности като съня, почивката, ученето и общуването. В допълнение, въздействията на шума се увеличават, когато влизат във взаимодействие с други стресови фактори на околната среда, например замърсяването на въздуха и химикалите. Това особено важи за градските зони, където повечето от тези стресови фактори съществуват едновременно.

Нивото на акустичното натоварване на средата зависи от редица фактори, позначими от които са:

- непрекъснато увеличаващ се транспортен трафик, състоянието и вида на пътните настилки по уличната мрежа (първостепенната улична мрежа, брой ленти и платна за движение, наличие/ отсъствие на разделителна ивица и др.);
- грешки в градоустройственото планиране и продължаващото застрояване на терени, разположени около шумни улици и булеварди;
- строително - ремонтни дейности;
- индустриален шум от промишлени обекти обособени в промишлените зони и/ или в границите на населеното място
- шумът, излъчван от заведенията за обществено хранене, увеселителните заведения, различните сервиси и авторемонтните работилници, разположени в непосредствена близост до жилищните сгради;
- липсата на подходяща шумозащитни пояси и ограждения до пътните артерии и жилищните райони; подходящо озеленяване.

Съгласно изискванията на чл. 12, т.1 от Закона за защита от шума в околната среда (ДВ. бр.74 от 2005 год с посл. изм. и доп.), РИОСВ – Пазарджик организира извършването на измерването, оценката, управлението и контрола на шума, излъчван в околната среда от промишлени дейности.

Съгласно изискванията на чл.18 на ЗЗШОС (ДВ бр. 74/2005г.) Директорът на РИОСВ – Пазарджик или упълномощени от него длъжностни лица осъществяват превантивен, текущ и последващ контрол върху инсталациите и съоръженията от промишлеността, включително за категориите промишлени дейности по приложение № 4 към чл. 117, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда.

Контролните и собствените измервания се извършват от акредитирани лаборатории, като се спазват изискванията на „Методика за определяне на обща звукова мощност, излъчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне нивото на шум в мястото на въздействие”, утвърдена със Заповед на министъра на околната среда и водите № РД 199/19.03.2007г.

Община Пазарджик

Основните източници на шум в границите на град Пазарджик са средствата за транспорт – леки и товарни автомобили, масов градски транспорт, ЖП. Натоварени от движението на превозни средства са по-голямата част от улиците и булевардите в града и входно изходните направления. Въздействие оказват различните дейности на населението – работилници, търговски обекти и др. Големите промишлени източници са разположени в съществуващи индустриални зони.

Община Велинград

Основните източници на шум са свързани с: ЖП, вътрешноградския и транзитно преминаващ автомобилен транспорт. Натоварени от движението на превозни средства са по-голямата част от улиците и булевардите в града и входно изходните направления (Пазарджик, Сърница, Юндола). Въздействие оказват различните дейности на населението – работилници, търговски обекти и др. Големите промишлени източници са разположени в съществуващи индустриални зони.

Община Белово

Основните източници на шум са свързани с транзитно преминаващ автомобилен и ЖП и вътрешно селищния транспорт. Натоварени от движението на превозни средства са преминаващия през територията автомобилен път по направление Пазарджик - София (международен път Е52). Въздействие оказват различните дейности

на населението – работилници, търговски обекти и др. Големите промишлени източници са разположени в съществуващи индустриални зони.

Община Септември

Основните източници на шум са свързани с транзитно преминаващ автомобилен и ЖП и вътрешно селищния транспорт. Натоварени от движението на превозни средства са преминаващия през територията автомобилен път по направление Пазарджик - София (международен път Е52). Въздействие оказват различните дейности на населението – работилници, търговски обекти и др. Големите промишлени източници са разположени в съществуващи индустриални зони.

Община Батак

Основните източници на шум са свързани с транзитно преминаващ автомобилен и вътрешно селищния транспорт. Оказващ въздействие от движението на превозни средства е преминаващия през територията автомобилен път по направление Пазарджик – Ракитово-Велинград. Въздействие оказват различните дейности на населението – работилници, търговски обекти и др.

Община Брацигово

Основните източници на шум са свързани с вътрешно селищния и транзитно преминаващ автомобилен транспорт, както и различните дейности на населението – работилници, търговски обекти и др.

Община Ракитово

Основните източници на шум са свързани с вътрешно селищния и транзитно преминаващ автомобилен транспорт, както и различните дейности на населението – работилници, търговски обекти и др.

Община Пещера

Основните източници на шум са свързани с транзитно преминаващия автомобилен и ЖП транспорт по направления Пазарджик – Батак, Брацигово - Батак и др., както и дейности с промишлен характер, работилници, търговски обекти и др. Основни източници на промишлен шум са: когенерационата централа на „Биовет” АД, основната площадка на „Биовет” АД, площадките на „Гудекс” АД и „Винпром Пещера” АД.

Община Лесичово

Основните източници на шум са свързани с транзитно преминаващия автомобилен транспорт по направления София-Пазарджик– ловдив, както и дейности с промишлен характер, работилници, търговски обекти.

Община Панагюрище

Основните източници на шум са свързани с транзитно преминаващия автомобилен и ЖП транспорт по направления Пазарджик – Стрелча, Панагюрище - Хисар и др., както и дейности с промишлен характер, работилници, търговски обекти и др.

Община Стрелча

Основните източници на шум са свързани с транзитно преминаващ и вътрешно селищния автомобилен и ЖП транспорт. Натоварени от движението на превозни средства са преминаващите през територията пътни участъци по направление Стрелча – Хисар и Стрелча-Панагюрище. Въздействие оказват работилници, търговски обекти и др. Промислени източници са групирани в индустриална зона.

III.3.РАДИАЦИОНЕН КОНТРОЛ

На територията, контролирана от РИОСВ-Пазарджик не се извършва радиационен контрол.

III. 4. ХИМИКАЛИ И КОНТРОЛ НА ОПАСНОСТИТЕ ОТ ГОЛЕМИ АВАРИИ

1. Кратко описание на състоянието в областта на управлението на химикалите

На територията на област Пазарджик извършват дейности промишлени, търговски и др. обекти, които подлежат на контрол по глава седма, раздел I на Закона за опазване на околната среда, Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси, подзаконовите нормативни актове и регламентите, обхванати от закона.

Операторите на тези обекти имат задължения по Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно класифицирането, етикетиранието и опаковането на вещества и смеси (CLP) и по Наредбата за реда и начина за съхранение на опасни химични вещества и смеси, приета с ПМС №152 от 30.05.2011г., а във връзка с контрола на опасностите от големи аварии – по Наредбата за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях.

Няколко обекта попадат в обхвата на Регламент (ЕО) № 648/2004 на Европейския парламент и на Съвета относно детергентите.

По-голям брой са обектите, които подлежат на контрол по спазване изискванията на Регламент (ЕО) №850/2004 на Европейския парламент и на Съвета относно устойчивите органични замърсители.

2. Кратко описание на основните приоритети при извършване на контрола през 2015 г., съгласно различните нормативни актове.

Националната политика по контрола и управлението на химичните вещества и смеси е пряко свързана с общата европейска политика за оценка, разрешаване, регистрация и ограничаване на химикали.

Регламент (ЕО) № 1907/2006 относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH)

Изпълнение на проект REF-3 фаза 2 провериха лица, внасящи вещества относно изпълнение на задълженията за регистрация по Регламент 1907/2006 (REACH). Резултатите от проверките се документираха в съответните въпросници и се изпратиха в МОСВ.

Идентифицираха се и се провериха фирмите, потенциални потребители на вещества с висока степен на безпокойство (SVHC), включени в приложение XIV на Регламент (ЕО) 1907/2006 (REACH), за които е влязла забрана за употреба.

Извършиха се проверки на лица - производители, вносители, потребители, надолу по веригата на химични вещества и смеси за изпълнение на задълженията за регистрация по Регламент 1907/2006 (REACH) и нотифициране в съответствие с Регламент 1272/2008 (CLP).

Извършиха се проверки, придружени с взимане на проби от пластмасови изделия с цел установяване съдържанието на кадмий, предмет на ограничение при производството, пускането на пазара и употребата, включен в приложение XVII на Регламент (ЕО) 1907/2006 (REACH). Пробите са изпратени за изпитване в акредитирана лаборатория.

Регламент (ЕО) № 1272/2008 за класифицирането, етикетиранието и опаковането на вещества и смеси (CLP)

Извършените проверки на обектите обхванаха и изпълнението на изискванията, свързани с класифициране на веществата.

Регламент № 684/2004 относно детергентите

Провериха се формулаторите на детергенти на територията на РИОСВ-Пазарджик за спазване на изискванията за употреба и пускане на пазара на детергенти.

Регламент (ЕО) № 850/2004 относно устойчивите органични замърсители (УОЗ)

Провериха се фирми по отношение на ограниченията по отношение на УОЗ.

Наредба за реда и начина на съхранение на химични вещества и смеси

Всички обекти, които подлежат на контрол в областта на химикалите бяха проверени за спазване изискванията на *Наредбата за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества и смеси*.

Контрол на опасностите от големи аварии

Комисиите по чл. 157а от ЗООС извършиха съвместни проверки на предприятията, класифицирани като предприятия с нисък и висок рисков потенциал.

През 2015г. бяха изменени глава шеста и глава седма на ЗООС, с което се постигна съответствие с *Директива 2012/18/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 год. относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества (Директива Севезо III)*.

С тези законови промени се разшири контрола по отношение на опасностите от големи аварии, в т. ч. превантивния контрол, касаещ разполагането на предприятия/съоръжения, попадащи под обхвата на директивата и/или други дейности и обекти в близост до такива предприятия/съоръжения.

През 2015г. започна съгласуването на инвестиционни предложения, планове и програми по отношение на мерките, свързани с предотвратяването на големи аварии и ограничаване на последствията от тях.

3. Кратко описание на резултатите от контролната дейност –

През 2015г. бяха извършени 50 проверки за контрол по изпълнение на изискванията на нормативната уредба в областта на химикалите и предотвратяването на аварии с опасни вещества. Проверките обхванаха 6 обекта, класифицирани като „предприятия с висок и нисък рисков потенциал” и бяха фокусирани върху прилагане на системите за управление на мерките за безопасност.

Анализ на констатираните несъответствия и нарушения и предприетите коригиращи мерки

При извършения през 2015г. контрол не се установиха нарушения по съхранение на опасни химични вещества и смеси. Установиха се пропуски, свързани с поддържането и актуализацията на документи за дейностите, извършвани с химикали. За отстраняване на несъответствията са дадени предписания, които операторите изпълниха в срок. Не са установени нарушения на изискванията на Глава седма, Раздел I от ЗООС..

Положителни/отрицателни констатации спрямо предходната година

През 2015г. не са установени нарушения на разпоредбите в областта на химикалите. Голяма част от задължените лица предприемат необходимите мерки за постигане на съответствие с изискванията на законодателството.

4. Проведени информационни кампании

Във връзка с Прилагане на Дял VII „Разрешаване” на Регламент (ЕО) № 1907/2006 (REACH), касаещ производството и/или употребата на вещества с висока степен на безпокойство (SVHC), включени в приложение XIV на регламента, бяха информирани всички фирми, потенциални потребители на такива вещества. Във връзка с промените на глава седма,

раздел I на ЗООС бяха информирани операторите на съществуващи предприятия/съоръжения с нисък и висок рисков потенциал и операторите на предприятия, в които има вещества по Приложение 3 на ЗООС.

IV. ПРЕВАНТИВНА ДЕЙНОСТ И КОНТРОЛ

1. ОВОС и Екологична оценка

Направление „Превантивна дейност” в РИОСВ е отговорно за обобщаване на информацията за хода на процедурите по ОВОС и ЕО, включително и от контрола на поставените условия в решенията по ОВОС, на решенията за преценяване необходимостта от извършване на ОВОС, становищата по ЕО и решенията за преценяване необходимостта от извършване на ЕО.

Основни политики на превантивния контрол:

◆ Създаване на благоприятна и здравословна среда на живот за гарантиране на личното и общественото здраве.

◆ Опазване на представителни за Република България и за Европа, типове природни местообитания и местообитания на застрашени, редки и ендемични растителни, животински и гъбни видове в рамките на Националната екологична мрежа.

Инструменти за реализиране на тези политика са:

◆ оценка на въздействие върху околната среда от реализацията на инвестиционни предложения (ОВОС);

◆ екологична оценка на планове и програми (ЕО);

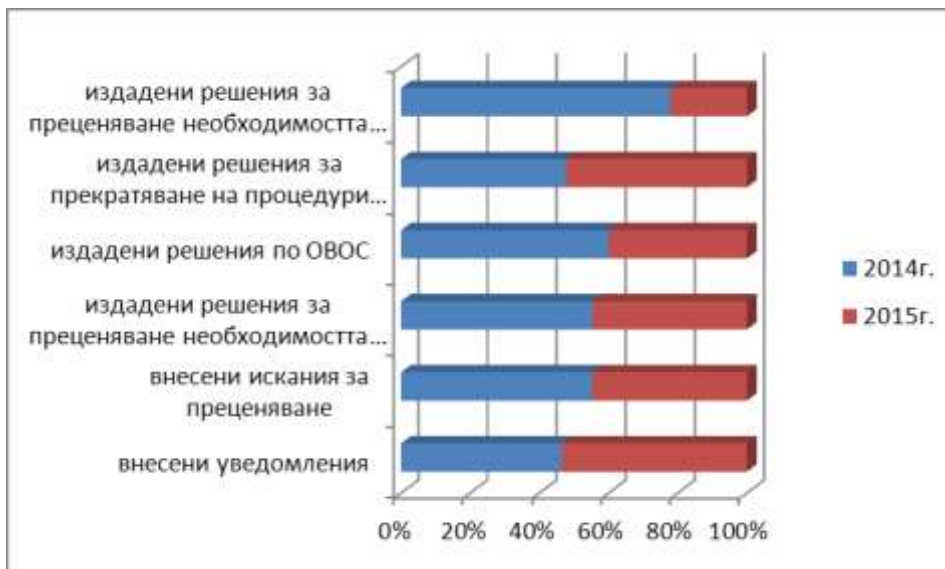
◆ оценка за съвместимост на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, които не са непосредствено свързани или необходими за управлението на защитените зони, но поотделно и във взаимодействие с други планове, програми, проекти и инвестиционни предложения могат да окажат отрицателно въздействие върху защитени зони (ОС).

При провеждането на процедурите по ОВОС за инвестиционни предложения, ЕО на планове и програми и ОС спрямо зоните, РИОСВ-Пазарджик взаимодейства с Регионална здравна инспекция (РЗИ) – Пазарджик, БД Източноромански район, БД Западноромански район и с 12-те общински администрации в териториалния обхват на РИОСВ-Пазарджик.

През 2015год. граждани, фирми и общински администрации подадоха в РИОСВ-Пазарджик 605 уведомления за инвестиционни предложения. Постъпилите искания за преценяване необходимостта от извършване на ОВОС са 47.

Издадени са 46 решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, като всички са със заключение „не подлежи на ОВОС”. За 541 от постъпилите уведомления са издадени становища, че не попадат в Приложение №1 и №2 на ЗООС и не подлежат на процедури по реда на глава шеста от ЗООС.

Процедури по глава шеста и Екологична оценка през 2014 и 2015г. в РИОСВ-Пазарджик

През 2015 год. в РИОСВ-Пазарджик бяха проведени две заседания на Експертния екологичен съвет. Постановени са две решения по ОВОС за одобряване на инвестиционни предложения:

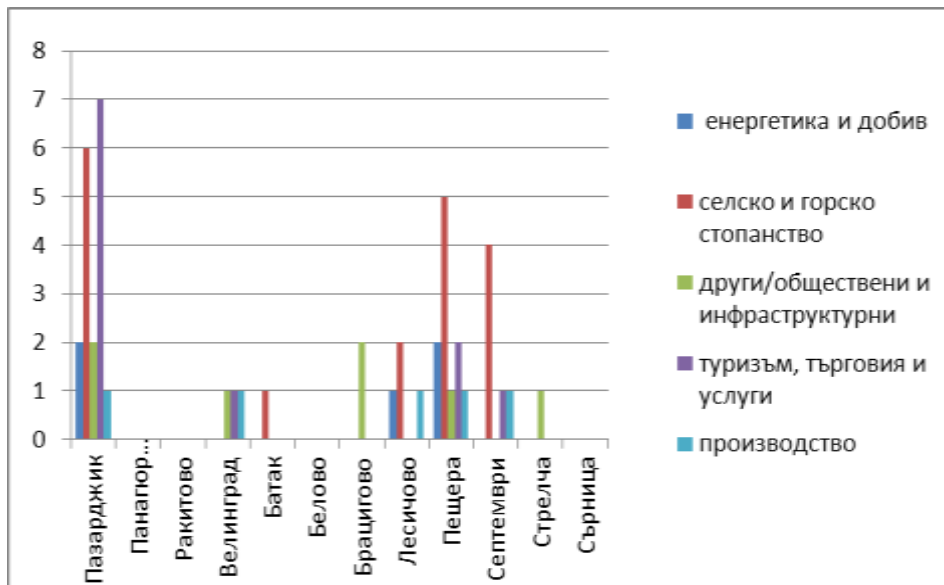
1. „Добив и преработка на пясъци и чакъли от находище „Кайметлий”, землище на с. Величково, общ. Пазарджик, обл. Пазарджик, с възложител: „ТОТ 8” ЕООД;
2. „Изграждане на инсталация за производство на енергия от отпадъци и биомаса” на площадката на когенерираща централа – Биовет в УПИ I-3468, кв. 172 по плана на гр. Пещера, общ. Пещера, обл. Пазарджик, с възложител: „БИОВЕТ” АД.

През 2015г. продължи стартиралата през 2013г. процедура по ОВОС за ИП “Добив и преработване на волфрамсъдържащи руди от находище „Грънчарица център”, находящо се на територията на община Велинград, област Пазарджик, с възложител „РЕСУРС-1” АД. Внесеният доклад по ОВОС е оценен положително през 2014г.

През 2015г. компетентният орган информира възложителя, че ИП трябва да бъде подложено на ОС и възложи да бъде изготвен ДОСВ. В рамките на годината възложителят внесе изготвен ДОСВ със съответните приложения, за които е издадено становище с отрицателна оценка.

Запазва се процентното съотношение на инвестиционните предложения по сектори. Преобладават тези в селското и водно стопанство, туризъм, търговия и услуги, минно дело, в енергийно стопанство и в обекти с обществено предназначение. И през 2015г. преобладават инвестиционни предложения, свързани с добив на подземни води, селско стопанство, предприятия в хранителната промишленост, обслужващата сфера и туризма. Експертите от Дирекция „Превантивна дейност” отчитат, че в отделните общини се наблюдава различен интерес за реализиране на ИП в разглежданите отрасли.

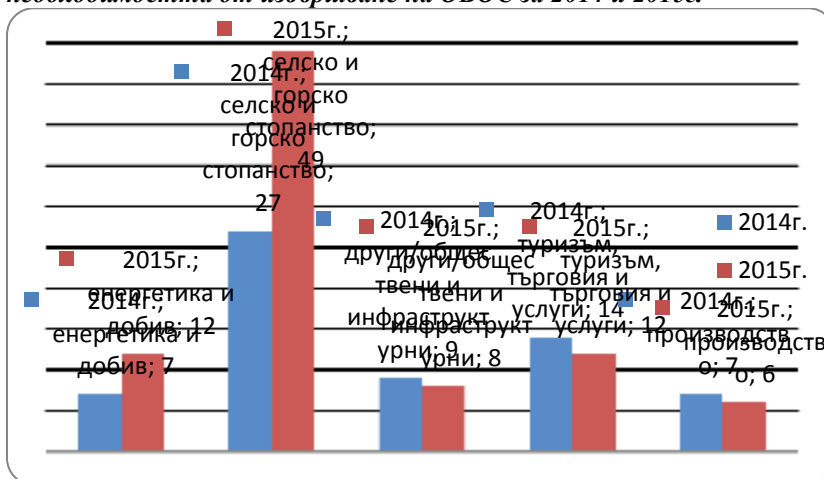
Разпределение на инвестиционни предложения по отрасли и по общини, за които е издадено решение за преценяване необходимостта от извършване на ОВОС през 2015г.

Данните в приложената графика сочат, че няма издадени решения за преценяване необходимостта от ОВОС за четири общини от всички 12 на територията, за която компетентен орган е директора на РИОСВ-Пазарджик.

Спрямо 2014г. се констатира намаление с близо 19 % на издадените решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС.

Разпределение на видовете ИП по отрасли и по брой издадени решения за преценяване необходимостта от извършване на ОВОС за 2014 и 2015г.

Наблюдава се увеличение на инвестиционните предложения в областите: селско и горско стопанство, както и енергетика и добив. При останалите отрасли има минимално намаление.

Запазва се тенденцията за увеличаване броя на инвестиционни предложения, свързани с животновъдство, предприятия в хранителната промишленост, туризъм и отдих.

Решения за прекратяване в направление ОВОС и ЕО

Общият брой издадени решения за прекратяване на процедури по ОВОС и ЕО за 2015г. е 25. От тях 23 са за прекратяване на процедури по ОВОС и 2 за прекратяване на процедури по ЕО. Констатира се минимално увеличение на Решенията за прекратяване на процедури по преценяване на ОВОС и ЕО, в сравнение с 2014 г. (21 решения за прекратяване за 2014г.) Тази редукция е свързана с действието на чл. 2а, ал. 4, т. 1 и ал. 5 от Наредбата за ОВОС, при което се избягва натрупване във времето на процедури по ОВОС, при които възложителят не е изпълнил дадените му указания от компетентния орган. За внесени уведомления за ИП през 2015г., за които е поискана от компетентния орган допълнителна информация и не е представена в нормативно определения срок са издадени 14 решения за прекратяване на процедури по ОВОС, 5 процедури са прекратени по заявено желание от страна на възложителите. Останалите 4 решения за прекратяване са за процедури, по които повече от 12 месеца възложителят не е изпълнил дадените му от компетентния орган указания.

През 2015г. няма прекратени процедури поради недопустимост, съгласно становище на компетентен орган.

Постановени решения за преценяване необходимостта от ЕО за планове и програми

През 2015г. годината в РИОСВ-Пазарджик постъпиха 4 искания за преценяване необходимостта от извършване на ЕО, свързани с устройствени планове за регулация и застрояване. Издадени са четири Решения за преценяване на необходимостта и обхвата за Екологична оценка, като за всички преценката е „да се не се извършва ЕО”, както следва:

- Изменение на ПРЗ за промяна на отреждането на УПИ I-123007, "За търговска дейност и услуги" в УПИ I-123007, "За търговия и услуги и разкомплектоване на ИУМПС" по КВС на гр. Пещера „Регионална програма за управление на отпадъците на регион Пазарджик”;
- ПУП-ПРЗ за поземлен имот № 003162, местност "Каменна поляна", землище на с. Семчиново, общ. Септември, обл. Пазарджик, който се обособява в УПИ III-162 "Автосервиз, автоморга, търговия и услуги";
- Подробен устройствен план - План за регулация и застрояване (ПУП-ПРЗ) за поземлен имот 027344 в местност "Каменлив път", землище на гр. Ветрен;
- Разширяване на площадка за събиране, съхранение и разкомплектоване на излезли от употреба МПС - м. "Сагера", Стопански двор, землище на село Злокучене, община Септември, област Пазарджик „Общински план за развитие на Община Септември за периода 2014-2020 г.”

Контрол по изпълнение на условията, поставени в решения по ОВОС

Съгласно утвърдения план на РИОСВ-Пазарджик за 2015 г. от направление ОВОС и ЕО са извършени 39 планови проверки, в т.ч.:

- контрол на условията и мерките на 8 решения по ОВОС, издадени от Директора на РИОСВ-Пазарджик в т. ч. проверки по чл. 99, ал. 8 от ЗООС.;
- контрол на 31 издадени решения за преценяване на необходимостта от ОВОС на директора на РИОСВ-Пазарджик;

През 2015 г. не са извършени планови или извънредни проверки, свързани с контрол за изпълнение на мерки и условия в решения по преценяване на необходимостта от

извършване на ЕО. Извършени са 10 извънредни проверки, свързани с проверка по обстоятелства по внесени ИП, за замърсявания на общинска и републиканска пътна мрежа, сигнали, жалби и др. Дадени са 3 предписания, изпълнени в указания срок.

Като цяло, поставените условия в решенията по ОВОС и решенията за преценяване на необходимостта от ОВОС, проверени през 2015 г. се изпълняват от възложителите. Запазва се тенденция от 2014г. – отложена реализация на по-голямата част от проверените инвестиционни предложения.

2. Комплексни разрешителни

Комплексното предотвратяване и контрол на замърсяването (КПКЗ) е най-модерният подход за контрол на замърсяването от големи промишлени източници. Разрешителното изисква всяка инсталация да работи съгласно най-добрите налични техники. Целта е да се гарантира, че предприятията, подлежащи на КПКЗ, работят по най-добрата международна практика в техния промишлен отрасъл. За някои от контролираните инсталации, честотата за провеждане на проверките е определена нормативно чрез екологичното законодателство. От друга страна, за определяне честотата на проверките се прилагат и следните критерии:

- вида на отрасъла или вида на обекта/дейността;
- констатирани нарушения на оператора, изпълнение на предписания;
- жалби срещу определен обект/дейност;
- резултати от собствен мониторинг;
- промяна в екологичното законодателство;
- информации за технологични промени получени от оператора.

Промишлените обекти и инсталации с издадени комплексни разрешителни на територията на област Пазарджик са 14. Проверките им са важна част от годишния план за контрол на РИОСВ. Въз основа на извършена системна оценка на риска по чл. 154а, ал. 3 от ЗООС, през 2015 г. са извършени 12 проверки на оператори с издадено КР и е отменено КР№ 81/2005г. на „Огняново К”, с. Огняново с Решение № 81-Н0-И0-А1-О/2015г.

За осем от операторите при проверките е установено, че не спазват условията в издадените комплексни разрешителни. Нарушенията на фирмите най-често са свързани с това, че не извършват собствен мониторинг и не са изпълнили предписания на РИОСВ. С цел привеждане на дейността в съответствие с условията в разрешителните са издадени 29 предписания. За установени административни нарушения са съставени 2 акта.

През 2015 г. не са издавани нови КР за експлоатация на инсталации, попадащи в Приложение №4 на ЗООС. При проверките, за привеждане в съответствие с условията на разрешителните, са издадени 29 предписания, както следва:

- на „Биовет”АД, гр. Пещера – 6 предписания.
- на „Биовет”АД, гр. Пещера, за Когенерираща централа - 2 предписания.
- на „Свиком”АД, гр. Пазарджик - 2 предписания и съставен акт за неизпълнени условия в КР на обекта.
- на „Промислени системи“ООД, гр. Пазарджик – 6 предписания.
- на „ЗХ Белово”, гр. Белово - 5 предписания.
- на „ИЛМА ИЛ”ООД, гр. Пазарджик не са дадени предписания.
- на „Ди Ес Смит България”АД, с. Главиница - 1 предписание.

- на „Панагюрска медна компания”ООД, с. Цар Асен - 2 предписания. Констатирано е неизпълнение на голяма част от условията в КР. На оператора е съставен акт за административно нарушение.

- на „Елхим Искра”АД, гр.Пазарджик – 5 предписания.

- на "Асарел Медет"АД, гр. Панагюрище не са дадени предписания.

Община Панагюрище за „Регионално депо за битови отпадъци ”Панагюрище”, за общините Панагюрище и Стрелча. Инсталацията е въведена в експлоатация през октомври 2015 г. – не са констатирани нарушения.

Резултатите от проверките показват, че все още операторите с издадено КР не прилагат в пълна степен изискванията на разрешителното. През 2015 г. броят на операторите, за които се констатира неспазване на условията в издадените КР се е запазил непроменен, но е намалял броят на наложените актове, в сравнение с 2014г.

Наложени Актове за установяване на административно наказание /АУАН/:

През 2015г. са наложени 2 акта за установени административни нарушения - неспазени условия в издадените комплексни разрешителни.

Принудителни административни мерки

През 2015г. не е издавана Заповед за прилагане на принудителна административна мярка.

3. Екологична отговорност и отстраняване на минали екологични щети

През 2015 год. са извършени 4 проверки с дадени 5 предписания по *Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети (ЗОПОЕЩ)* във връзка с годишния график за контрол. Всички дадени предписания са изпълнени в срок. Извършена са извънредни проверки по прилагане изискванията на ЗОПОЕЩ, в резултат на което се увеличи информираността на операторите по смисъла на Закона.

През 2015 г. не са установени случаи на възникване на непосредствена заплаха или щета върху околната среда. Поради това не са издавани заповеди за прилагане на превантивни/оздравителни мерки.

Анализ на дейностите по достъп до информация, участие на обществеността при вземането на решения, повишаване на екологичното съзнание и култура

Достъпът до информация е регламентиран в Закона за опазване на околната среда и други специализирани закони и подзаконови нормативни актове. Всеки гражданин без оглед на гражданство има право на достъп до информация за състоянието на компонентите на околната среда, данни за факторите, които могат да й окажат въздействие, за обекти на културно-историческо наследство, емисии на вредни вещества и др.

РИОСВ-Пазарджик има разработени Вътрешни правила за работа по ЗДОИ. Формите, използвани за предоставянето ѝ са: публикуване на информацията – оригинал или копие, устна справка, копия на хартиен и технически носител. РИОСВ-Пазарджик приема и обслужва заявления по електронен път. Заплащането на разходите по

предоставяне на информация се извършва по банков път и в брой - на гише в институцията.

Тридесет и шест заявления за достъп до обществена информация обслужиха експертите на РИОСВ-Пазарджик през 2015 г. От правото си на достъп до информация за състоянието на околната среда се възползваха двадесет и пет институции и фирми, седем граждани и четири неправителствени организации. Всички заявители получиха исканата информация или указания, къде може да бъде намерена. Няма издадени решения за отказ. Шестнадесет от заявленията са свързани с процеси на вземане на решения, свързани с опазване на околната среда, пет - с упражняване на законови права и интереси, десет – с резултати от контролната дейност на инспекцията и с копия на документи за проведени процедури, за постъпили в РИОСВ инвестиционни предложения в защитени зони, както и на протоколи от замервания и водни проби. Две от заявленията са свързани с отчетност на институцията, а други две – с изразходване на публични средства. Гражданите най-често се интересуват дали имотите им попадат в защитени зони или територии и от наложените от екологичното законодателство ограничения или забрани при трайното им ползване.

Актуализирането на информацията за потребителите на административния уеб-сайт на РИОСВ-Пазарджик е важна задача с постоянен срок за експертите, към която всички се отнасят отговорно. Регистрирани са 35 805 посещения на интернет страницата на инспекцията в годишен план. В подниво „Последни новини” са публикувани прессъобщения с резултати от контролната дейност, информация за важни природозащитни дати, за дейности и инициативи по информационните кампании, както и Доклад за състоянието на околната среда в област Пазарджик за 2014 г. Интересът на медиите към дейността на РИОСВ-Пазарджик е повлиян от тематиката на прессъобщенията, качени на сайта на инспекцията. За периода те са 59. Периодичното захранване на медиите с информация за многообразните и специфични дейности на РИОСВ е изискване и изградена система на работа от години.

През 2015 г. РИОСВ-Пазарджик организира и реализира успешно дейности и прояви, заложи в програмата за участие в информационните кампании на МОСВ :

◆ По повод Световния ден на влажните зони – 2 февруари, организирани и провеждани на открити уроци с участие на представител на БДЗП-Пловдив - в ОУ „Христо Ботев”, с.Бяга и СОУ „Народни Будители”, гр. Брацигово. Презентации на тема - „Влажните зони в България” и „Природното богатство на Бесепарските ридове” ангажираха вниманието на над 120 ученици и учители. Интерес предизвикаха резултатите от януарското преброяване на водолюбивите птици във влажните зони на област Пазарджик и демонстрацията на представител от БДЗП-Пловдив, как за минути празна пластмасова бутилка може да се превърне в перфектна хранилка за птици.

◆ По повод Световния ден на водата – 22 март бяха организирани и проведени следните инициативи:

- На 20 март РИОСВ-Пазарджик награди ученици за есета и графити за водата и учители по география, химия и физика от СОУ „Васил Левски” - Велинград, за изготвени доклади на тема: „Екологичното състояние и екологичното образование - точки на пресичане”, изнесени на конференция, посветена на Световния ден на водата. С презентации бяха представени екологичното състояние на община Велинград и екологичното образование в начален и прогимназиален етап в

СОУ „Васил Левски”. Учениците споделиха вижданията си за град на бъдещето, в който водата е ценен природен ресурс и се използва рационално.

- Проведен дебат на тема „Екология или икономика – защо не и двете”, на английски език, между отбори на Езикова гимназия „Бертолт Брехт“, гр.Пазарджик, СОУ „Нешо Бончев“, гр.Панагюрище и СОУ „Васил Левски“, гр.Велинград.

- Седмицата на водата в СОУ “Александър Иванов - Чапай” - гр. Белово включваше следните инициативи – обследване състоянието на водата в р. Марица чрез вземане на водни проби, изготвяне на информационен кът, участие в национално състезание.

◆ По повод 22 април - Международен ден на Земята, РИОСВ-Пазарджик участва в организацията и провеждането на следните инициативи:

- „Светът - това невероятно място” – образователна викторина с награди в СОУ „В. Левски” - гр. Велинград;

- „Моето зелено ежедневие” - открит урок и викторина с въпроси в парка с ученици от СОУ „Нешо Бончев”, гр. Панагюрище;

- „Флупи и въздухът” – открит урок с ученици от начален курс на ОУ ”Климент

Охридски”, гр. Пазарджик.

- Рисунка на асфалт на тема: „Приятели на природата” в ОУ „Проф. Марин Дринов”, гр.Панагюрище;

- „Време е да дадем пример” – конкурс между класовете за информационно табло по тематиката на кампанията „Ден на Земята - 2015г.” в СОУ „Д-р Петър Берон”, гр.Пазарджик.

◆ „Да изчистим България заедно” - РИОСВ изигра важна роля в организацията и отчитането на кампанията в област Пазарджик. Екипът на инспекцията почисти от отпадъци района около природна забележителност(ПЗ) пещера „Снежанка” в деня за почистване на защитени територии и природни паркове - 7 юни.

◆ По повод „5 юни - Световен ден на околната среда” и „Зелената седмица” инспекцията участва в организацията и провеждането на следните инициативи:

- „АЗ ОБЕЩАВАМ” - знаменца, изработени от ученици, съдържащи лични обещания за природосъобразно ежедневие и активно включване в дейности, опазващи околната среда и информационната брошура на „Животът на един автомобил – от завода до площадката за

разкомплектоване” бяха разпространени от ученици на СОУ „Ал. Ив. Чапай” в центъра на град Белово, а в парка на гр. Панагюрище от ученици на СОУ „Нешо Бончев”, които участваха и в парад на хвърчила с еко послания, състезание с

велосипеди, конкурс „Най-красива икебана” и рисунка на асфалт на 5 юни в гр. Панагюрище.

- в залесителна кампания в землището на с. Равногор с ученици от ОУ „Любен Каравелов”, гр. Пещера.

♦ Европейска седмица на мобилността – 16-22 септември – Екипът на РИОСВ-Пазарджик се включи в кампанията Европейска седмица на мобилността с инициативата „Предай нататък”. Експерти от РИОСВ-Пазарджик взеха участие във велосъстезание, арт-ателие, открити уроци, включиха се в реденето на електронни пззели, в състезанието „Алтернативна мобилност” на ОУ „Марин Дринов”, гр. Панагюрище и поощриха с много награди активното включване на училището в кампанията. През 2015г.

17

български града се регистрираха на официалната интернет страница на Европейската комисия за участие в Европейска седмица на мобилността.

Сред тях бяха и Пазарджик, Панагюрище,

Пещера и Брацигово. С десетки свои инициативи тези общини се присъединиха към европейската политика за намаляване на замърсяването на градската среда от транспорта и подобряване качеството на живот на гражданите.

♦ Участие в организацията и провеждането на инициативи за включване в Европейската седмица за намаляване на отпадъците – 2015г.

РИОСВ-Пазарджик стана партньор на кампанията „Зелено мислене в действие” на община Пещера за включване в Европейската седмица за намаляване на отпадъците 21-29 ноември 2015г. През тази седмица, граждани, училища и институции в града събраха 25 кг. негодни за употреба батерии. В инициативата най-активно се включиха училищата. Събраното от тях количество стари батерии е почти половината от събраното в кампанията. Трите училища с най-много събрани негодни за употреба батерии - НУ „Михаил Каролиди”, НУ „Михаил Куманов” и ОУ „Св. Патриарх Евтимий” бяха отличени с награди от РИОСВ-Пазарджик.

РИОСВ-Пазарджик предостави последното издание на Червената книга на Р България (2015) на историческия музей в гр. Панагюрище. Печатното издание е експонирано в природонаучната му секция. На територията на

екоинспекцията с комплекти от три тома на български и английски език разполагат още Плиоценски парк - с. Дорково, община Ракитово, Регионалната библиотека и зоологическата градина в Пазарджик.

Публикувана информация на сайта на РИОСВ-Пазарджик:

◆ *база данни*

- Съобщения за първо уведомяване;
- Съобщения на основание чл.39, ал.5 от Наредбата за ОС;
- Съобщения за обсъждания на доклади по ОВОС;
- Издадени Решения по ОВОС;
- Издадени Становища по Екологична оценка;
- Издадени Решения за преценяване необходимостта от извършване на ОВОС;
- Издадени Решения за преценяване на необходимостта и обхвата за Екологична оценка;
- Доклади от приключили комплексни проверки на оператори с издадени Комплексни разрешителни;
- Доклади от приключили комплексни проверки на инвестиционни предложения с издадени Решения по ОВОС;
- Доклади от приключили комплексни проверки извън ОВОС, инвестиционни намерения и Комплексни разрешителни;
- Решения по оценка за съвместимост на планове, програми, проекти и инвестиц. предложения с предмета и целите на защитени зони;
- Одобрени доклади за оценка на въздействие на инвестиционните предложения върху целите и предмета на опазване на защитени зони;
- Издадени решения за прекратяване, спиране и възобновяване – ОВОС, ЕО и УО;
- Издадени разрешения за дейности с отпадъци по чл.37;
- Издадени регистрационни документи по реда на чл.12, ал.4 от ЗУО.

◆ *Публични регистри*

- Регистър на административните структури и на актовете на органите на изпълнителната власт;
- Регистри на процедурите по ОВОС /Публичен регистър, Регистър на процедурите/;
- Регистър на процедурите по Екологична оценка;
- Регистър на постъпилите Заявления по ЗДОИ и движението им;
- Регистър на разрешения за дейности с отпадъци по ЗУО.
- [Публичен регистър за издадените разрешителни по чл. 104](#), ал. 1 и на отказите по чл. 112 б, ал. 1 и 2 от ЗООС и Наредба за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и за ограничаване на последствията от тях.
- Регистър на химичните вещества.
- Регистър на издадените Удостоверения по чл. 30л от Закона за чистотата на атмосферния въздух.

Информация за дейности за повишаване на общественото съзнание и култура в областта на опазване на околната среда и участие на обществеността в процеса на вземане на решения

<p>Проведени форуми, обучителни семинари, кръгли маси, конференции за ученици, учители, бизнеса, НПО, за служители на общинската и държавната администрация и др.</p>	<p>Презентация– „Добри практики при организиране и провеждане на информационни кампании” - изнесена пред учители по международен проект на РИО, по който РИОСВ-Пазарджик беше партнираща институция.</p>
---	--

Редуването на контролната дейност на инспекцията с тенденции, обобщения, поощрени добри практики и резултати от екологични политики и проведени информационни кампании, представят многопластово експертния потенциал и разнообразието от дейности и компетенции на работещите в РИОСВ-Пазарджик.

**Бази данни и регистри , публикувани на сайта на РИОСВ-Пазарджик
Издадени от РИОСВ-Пазарджик - Решения, Разрешения, Одобрени Доклади и др.**

1. Постъпили Уведомления за инвестиционни намерения;
2. Съобщения на основание чл.39, ал.5 от Наредбата за ОС;
3. Обществени обсъждания на доклади по ОВОС;
4. Издадени Решения по ОВОС;
5. Издадени Становища по Екологична оценка;
6. Издадени Решения за преценяване необходимостта от извършване на ОВОС;
7. Издадени Решения за преценяване на необходимостта и обхвата за Екологична Оценка;
8. Доклади от приключили комплексни проверки на оператори с издадени Комплексни разрешителни;
9. Доклади от приключили комплексни проверки на инвестиционни предложения с издадени Решения по ОВОС;
10. Доклади от приключили комплексни проверки извън ОВОС, инвестиционни намерения и Комплексни разрешителни;
11. Решения по оценка за съвместимост на планове, програми, проекти и инвестиц. предложения с предмета и целите на защитени зони;
12. Одобрени доклади за оценка на въздействие на инвест.предложения върху целите и предмета на опазване на защитени зони;
13. Издадени решения за прекратяване, спиране и възобновяване - ОВОС и ОС;
14. Издадени разрешения за дейности с отпадъци по чл.67;
15. Издадени регистрационни документи по реда на чл.35 (3) и (5) от ЗУО;

Публични регистри – РИОСВ-Пазарджик

1. Регистър на административните структури и на актовете на органите на изпълнителната власт;
2. Регистър на процедурите по ОВОС;
3. Регистър на процедурите по Екологична оценка;
4. Регистър на постъпилите Заявления по ЗДОИ и движението им;

6. Административно - наказателна отговорност и принудителни административни мерки

През 2015 г. РИОСВ – Пазарджик наложи санкции за нарушаване на екологичното законодателство в размер на 91 450 лв. Това сочат обобщените данни за дейността на инспекцията. Значителна част от тези средства – 49 944 лв., са постъпили в бюджетите на общините Панагюрище – 41 860 лв., Пещера – 6 021 лв., Пазарджик – 1155 лв. и Белово – 907 лв. и трябва да бъдат изразходвани за екологични дейности.

През 2015г., за констатирани административни нарушения на екологичното законодателство са съставени 42 акта и издадени 40 наказателни постановления(НП). През последните две години се наблюдава постепенно намаляване броя на извършваните нарушения като цяло и осъществяването на такива, предимно в сферата на дейностите с отпадъци. Занижаване броя на извършваните нарушения се дължи, от една страна, на засилената дейност по превенция, осъществявана от експертите на РИОСВ–Пазарджик - даване на предписания и разясняване на ангажиментите и отговорностите на различните субекти във връзка с изискванията на екологичното законодателство и от друга страна, постепенното привеждане на дейността на обектите в съответствие със законовите разпоредби при ясното осъзнаване на личната отговорност на всеки и значимостта на проблемите в сферата на околната среда.

Събраните суми от наложени с НП административни наказания през 2015 г. са общо в размер на 153 271лв. За сравнение през 2014 г. събраните суми са в размер на 225 469лв.

През 2015г. се наблюдава по-висока събираемост на сумите от наложени с НП административни наказания. През изминалата 2015г. са изпратени общо 6 преписки на НАП за образуване на изпълнителни производства за принудително събиране на неизпълнени в срок задължения по НП за обща сума 17 900лв., за 2014 г. тези данни са съответно - 31 преписки, за обща сума 162 500лв.

Обжалвани са 12 от връчените НП (за сравнение - 16 през 2014г.) От тях три НП по Закона за управление на отпадъците (ЗУО), с които е наложено наказание „глоба” са отменени, съответно са отменени две НП, с които е наложена „имуществена санкция” по Закона за водите. Шест от производствата към момента са висящи, като някои чакат окончателното решение на Административния съд, а други - първоинстанционното решение. Едно НП, с което е наложено наказание „имуществена санкция” в размер на 1 400 лв. по ЗУО е потвърдено и влязло в сила.

За периода 01.01. – 31.12.2015 г. е наложена една текуща месечна санкция за замърсяване на води по реда на чл. 69 от ЗООС. Общият размер на получените суми от наложени по реда на чл. 69 от ЗООС санкции е 57 346 лв., за сравнение през 2014 г. получените сума са 83 712лв.

През 2015г. е издадена една заповед за налагане на принудителни административни мерки(ПАМ). (Справка 10.2)

Завишен е броят на постъпилите жалби и сигнали в инспекцията през 2015 г. в сравнение с 2014 г. Извършените проверки по тях са 97, а проверените обекти 93. За 2014г. цифрите са - 85 проверки на 78 обекта. По някои от постъпилите жалби и сигнали са проверявани повече от един обект, с цел изясняване на истинността и обстоятелствата.

И през 2015 г. една от причините за постъпилите сигнали и жалби е устройствения план на населеното място (често съжителстват жилищни сгради и промишлени цехове), създаване на негативно отношение на населението към конкретни обекти с последващи сигнали и жалби за дейността му. Преобладаващите са за замърсяване на реки, липса на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води, нерегламентирани зауствания и сметища, защитени животни в безпомощно състояние и др. На всички жалби и сигнали РИОСВ реагира своевременно.

Практика на РИОСВ-Пазарджик е своевременното извършване на проверки по постъпилите сигнали и жалби. При осъществяването на проверките жалбоподателят се информира и при желание от негова страна присъства на проверката. За резултата от извършваните проверки, жалбоподателят се уведомяват писмено. В зависимост от естеството на жалбата или сигнала, експертите изпращат по компетентност или извършват съвместни проверки с други институции (РЗИ, областна администрация, общини, ПБЗН и др.)

С цел осъществяване на постоянен контрол през почивните и празнични дни, експерти от инспекцията полагат дежурства по график. При констатиране на нарушения, съвместно с експерт от РЛ-Пазарджик се вземат проби за анализ.

На „зеления“ телефон и по електронната поща през 2015г. са приети и обработени своевременно 61 сигнала.

Жалби и сигнали

Вид	Брой	Основателни (брой)	Неоснователни (брой)	Препратени по компетентност (брой)	Брой проверени обекти	Брой извършени проверки	Предприети мерки							
							Дадени предписания		Съставени актове (брой)	НП		Наложени санкции по чл.69		ПАМ
							Брой	Неизпълнени		Брой	Лева	Брой	Лева	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>	<i>14</i>	<i>15</i>
Жалби	22	6	6	10	13	15	9	1	4	2	4 000	0	0	0
Сигнали	37	23	14	2	35	41	19	2	4	4	53 000	0	0	0
Общо	59	29	20	12	48	56	28	3	8	6	57 000	0	0	0

Политики по околна среда на местно ниво

V. ПРОЕКТИ/ОБЕКТИ С ЕКОЛОГИЧНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

През 2015г. РИОСВ–Пазарджик финализира проекта ”Изпълнение на дейности по устойчиво управление на резервати „Купена”, „Мантарица”, „Беглика” и „Дупката”, одобрен за финансиране по приоритетна ос 3 „Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие” на Оперативна програма „Околна среда 2007г. – 2013г.”. Бяха разработени четири плана за осигуряване на устойчиво и дългосрочно управление на резерватите „Купена”, „Мантарица”, „Беглика” и „Дупката”. РИОСВ получи обстойна информация за състава и състоянието на горите, на флората и фауната в резерватите, установи процесите, които се развиват в екосистемите, проучи възможностите за развитие на туризъм с оценка на рисковете. При теренните проучвания в резерват „Мантарица” бяха регистрирани редките видове с ограничено разпространение - трипръст кълвач и пернатонога кукумявка /включена е в Червената книга на Р България с категория „уязвим”/, защитени от Закона за биологичното разнообразие. И двата вида са представители на бореалната фауна, разпространени в България високо в планините, с единични находища. Обитават стари иглолистни гори, предпочитайки смърча. Установяването им е доказателство, че все още се срещат на територията на резерват „Мантарица”, макар и с ниска численост.

Благодарение на реализираните дейности по този проект са благоустроени и обезопасени три пътеки за посетители, което предизвика по-голям интерес към резерватите. Изготвени са информационни материали, популяризиращи защитените територии в Пазарджишка област. Създаден е сайт на проекта <http://rezervati.riewpz.org/>, който разкрива потенциала на екосистемите и биологичните видове на четирите резервата в териториалния обхват на РИОСВ – Пазарджик.

Общинските администрации участват все по-активно в разработване на проекти с екологична насоченост. Изготвени, одобрени и в процес на реализация са проекти по ОП „Околна среда”, ПУДООС, ОП „Регионално развитие”, фонд „Земеделие“ и др. Екологични проекти се финансират и от бюджетите на общините. През 2015г. се отчитат добри резултати и в дейностите за ограничаване на изменението на климата. България реализира своя принос чрез редица последователни действия – например санирането на обществени сгради, могофамилни жилищни сгради, училища, детски градини, болници и др. от Националния доверителен екофонд (НДЕФ), ОПРР, Българска банка за развитие и Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници”, с което са намалени разходите за отопление и отделените въглеродни емисии. От такова финансиране се възползваха и общини от област Пазарджик: Брацигово, Белово, Лесичово, Пещера и Пазарджик, реализирали през 2015г. проекти за енергийна ефективност на обща стойност над 5 мил. лв. В момент на подготовка е проектно предложение на община Пещера за повишаване на енергийната ефективност на публични, държавни и общински сгради в гр. Пещера на обща стойност над 10 млн. лева, с което общината кандидатства по ОП”Региони в растеж 2014г – 2020г”.

Продължава тенденцията за изграждане на нови пречиствателни съоръжения за пречистване на водите и въвеждането им в експлоатация, което води до значително подобрене на качеството им. През юли 2015г. беше пусната в действие новата

пречиствателна станция за отпадъчни води на град Пещера, изградена по Оперативна програма „Околна среда 2007-2013г.“ По проекта са рехабилитирани 18,9 км канализация и 15,3 км водопроводна мрежа. Общата стойност на инвестицията е близо 26 млн. лв. Повече от 90% от тръбите в общината са били етернитови преди реализирането на проекта. Канализационната мрежа е била изградена частично, по-голямата ѝ част е построена преди Втората световна война, а всички отпадни води са се вливали в Стара река. Проектът осигурява пречистване на водата на 100%.

През август 2015г. заработиха обекти от водния цикъл на Панагюрище, изградени със средства по ОП „Околна среда 2007-2013“ на обща стойност 56,6 млн. лв. Средствата са вложени в изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води и подновяване на ВиК мрежата в града. Положена е близо 60 км линейна инфраструктура – 33,1 км канализация и 24,6 км водопровод. Осигурено е екологосъобразно отвеждане, пречистване и заустване на битовите отпадни води в река Панагюрска Луда Яна. Реализацията на водния цикъл на Панагюрище подобри значително инфраструктурата на общината. Преди са отчитани 60% загуби на вода по ВиК мрежата, изградена предимно с етернитови тръби. В недобро състояние е била и канализационната мрежа, изградена през периода 1960 – 1975 година, със запушени тръби и чести аварии. Преди реализацията на проекта проводимостта на канализационната мрежа е била по-малка с 40%, заради корозия и затлаченост, а поради липсата на ПСОВ, отпадъчните води замърсяваха околната среда. С изграждането и модернизацията на подземната инфраструктура се създава възможност за реализирането на други проекти за подобряване на градската среда по интегриран начин. Това е най-мощният проект, реализиран на територията на общината, важна и значима инвестиция, която носи много ползи за подобряване живота на хората и възможностите за привличане на нови инвестиции.

През 2016г. се очаква да започнат строителните дейности по изграждане на язовир Луда Яна – Панагюрище и Пречиствателна станция за отпадни води /ПСОВ/. Проектът е част от по-голям, с четири язовира и финансиране от Световната банка. Изграждането му ще разреши проблема с осигуряване на непрекъснатост на водоснабдяването, ще осигури качествено и надеждно водоснабдяване на гр. Панагюрище и селата Оборище, Поибрене, Попинци, Баня, Бъта, Левски, Елшица и още пет селища от общини Пазарджик и Стрелча. Съществува техническа възможност за водоснабдяване и на община Лесичово.

На територията на община Панагюрище, от средата на м. ноември 2015г. действа съвременна регионална система за управление на отпадъците изградена с помощта на ОП „Околна среда“. Системата гарантира прилагането на интегриран подход за осигуряване на екологосъобразно, икономически ефективно и социално поносимо третиране на битовите отпадъци на общините Панагюрище и Стрелча. Това предполага обхващане на целия поток образувани отпадъци от територията на двете общини и прилагане на комплекс от мерки за екологосъобразното им третиране, изразяващо се в ограничаване негативното въздействие на процеса върху компонентите на околната среда (въздух, води, почви, биоразнообразие) и ограничаване потреблението на ресурси (включително енергия) при следване йерархията за управление на отпадъците, посочена в Директива 2008/98/ЕС, транспонирана в националното законодателство със Закона за управление на отпадъците.

През 2015г. беше извършена реконструкция и рехабилитация на водопроводната мрежа на с. Лесичово на стойност 5 млн. лв. Проектът подобри качеството на живот и сбъдна мечта на цяло поколение, имайки предвид, че последните ремонтни дейности по водопровода в Лесичово са извършвани преди повече от 22 години.

В рамките на национална кампания „За чиста околна среда” през 2015г. бяха класирани и получиха финансиране от ПУДООС 17 проекта на общини, кметства и училища от област Пазарджик. До 10 000 лв. получиха две общини и седем кметства - общините Пещера и Сърница и кметства с. Левски, с. Добровница, с. Исперихово, с. Карабунар, с. Побит камък, с. Семчиново и Виноградец. С финансиране от 5 000 лв. реализираха проектните си идеи ОУ "Проф. Марин Дринов" и ОУ „20-ти април”, гр. Панагюрище, НУ”Отец Паисий”, гр. Пазарджик, СОУ”Св. Св. Кирил и Методий”, гр. Велинград и СОУ”Св. Климент Охридски”, гр. Ракитово и три детски градини - ОДЗ”Здравец”, гр. Пазарджик, ОДЗ”Щурче”, гр. Белово и ЦДГ”Здравец”, с. Радилово. Реализирането на проектите приключи в края на годината. След изтичане на посочените в договорите срокове и изпълнение на проектите са извършени проверки на място и по документи, изготвени са протоколи с предложение за изплащане на сумата по реализирането им.

През 2015-та година 12-те общински администрации в област Пазарджик разработиха, внесоха за одобрение и финансиране и изпълняваха на различни етапи, по различни оперативни програми и фондове за финансиране десетки проекти с екологично значение. **(виж таблица 12)**. Реализирането им води до подобряване състоянието на компонентите и факторите на околната среда в региона, а оттам и на качеството на живот на населението в област Пазарджик.

Справка 12. Информация за изпълнявани проекти с екологично значение				
Наименование на проекта	Кратка характеристика	Източници на финансиране	Стойност на проекта	Етап на изпълнение
1	2	3	4	5
Община Брацигово "Инженеринг във връзка с реализацията на националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради на територията на община Брацигово, по обособени позиции"	Инженеринг - проектиране и строителство на мерки за подобряване енергийната ефективност и обновяване на 2 отделни обекта - тип многофамилни жилищни сгради в гр. Брацигово	Българска банка за развитие	1 938 436 лв.	Реализира се в момента

<p>Община Брацигово „Инсталация за производство на електроенергия до 30 kw върху съществуваща сграда“</p>	<p>Доставка и монтаж на фотоволтаични модули 250 Wp поликристални 60 клетки КПД 15,29 % за добив на електроенергия до 30 kw от слънчева радиация и съпътстващо оборудване. Инсталацията се монтира върху съществуваща сграда „Болница „ и е предназначена за нуждите на „Дневен център за възрастни хора с увреждания“ гр.Брацигово.</p>	<p>Общински бюджет</p>	<p>110 000 лв.</p>	<p>Реализиран</p>
<p>Община Брацигово "Реконструкция на път гр. Брацигово-с.Капитан Димитриево, реконструкция на селищна водопроводна мрежа на с. Равногор и реконструкция на водопровод от подземни каптажи „Замарница „- „Попски извор“, Бойков извор, Розовски вриз и Чобаново до РШ Розово"</p>	<p>Реконструкция на път гр. Брацигово – село Кап. Ди - митриево. Реконструкция на селищна водопроводна мрежа на с. Равногор. Предвидена е подмяна на 100% от водопроводната мрежа Предвидено е и възстановяване на уличната настилка. В проекта е включена и реконструкция на водопроводи от подземни каптажи</p>	<p>Мярка 321 Основни услуги за населението на селските райони от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007-2013г.</p>	<p>5 178 786 лв.</p>	<p>Реализиран</p>
<p>Община Брацигово „Закупуване на нова сметосъбираща и сметоизвозваща техника“</p>	<p>Доставка на техника със следните характеристики:Нова сметосъбирачна техника : Кофи 110 л изцяло поцинкована, без черни части, дебелина 0,8 мм с релефна стена за увеличаване на здравината – 900 броя; Контейнери тип ”Бобър” поциковани, с вместимост 1100 литра – 50 броя;</p>	<p>ПУДООС</p>	<p>280 766.67 лв.</p>	<p>Реализиран</p>

<p>Община Пещера „Модернизация на интегрирания воден цикъл на гр. Пещера – Доизграждане и рехабилитация на съществуваща водоснабдителна и канализационна мрежа и изграждане на ПСОВ-гр.Пещера“</p>	<p>В рамките на проекта е предвидена рехабилитация на 17 км водопроводна мрежа, доизграждане и реконструкция на 21 км канализационна мрежа и изграждане на ПСОВ в гр.Пещера</p>	<p>ОП “Околна среда 2007-2013г.” МОСВ Дирекция “Кохезионна политика за околна среда”</p>	<p>26 211 000.00 лв.</p>	<p>Реализиран</p>
<p>Община Пещера „Реконструкция и рехабилитация на ВиК мрежа в с.Радилово и с. Капитан Димитриево и изграждане на ПСОВ в с. Капитан Димитриево, общ. Пещера, обл. Пазарджик, съгласно 4 обособени позиции“</p>	<p>В рамките на проекта е предвидена рехабилитация на 28 км водопроводна мрежа, доизграждане и реконструкция на 19 км канализационна мрежа и изграждане на ПСОВ в с. Капитан Димитриево</p>	<p>ОП “Развитие на селските райони 2007-2013г.” Мярка 321 МЗХ Държавен фонд “Земеделие</p>	<p>17 546 296.00 лв.</p>	<p>Реализиран</p>
<p>Община Пещера „Повишаване на енергийната ефективност на публични, държавни и общински сгради в гр. Пещера“</p>	<p>Дейностите са : подмяна на дограма; саниране, топлинно изолиране на външните ограждащи елементи; подобряване на достъпа за лица с увреждания и др.</p>	<p>ОП „Региони в растеж 2014-2020г.“</p>	<p>10 707 054.00 лв.</p>	<p>Подготовка на проектно предложение</p>
<p>Община Пещера "Извършване на морфологичен анализ на състава и количеството отпадъци в Община Пещера"</p>	<p>Морфологичен анализ на състава и количеството отпадъци в Община Пещера. Включва дейностите: 1. Събиране и анализ на информация за количествата отпадъци 2. Извършване на морфологичен анализ 3. Отчетност за изпълнение на възложената задача</p>	<p>Общински бюджет</p>	<p>14 000. 00 лв.</p>	<p>До момента са изготвени Встъпителен доклад, Първи и втори междинен отчет</p>
<p>Община Пещера "Парка на хълма"</p>	<p>Създаване на парк на хълма „Света Петка“</p>	<p>ПУДООС</p>	<p>9 554.00 лв</p>	<p>Реализиран</p>

Община Пещера „Почистване на 500 метра от коритото на река Пишманка под микроязовир Капитан Димитриево и частта в регулация“	Почистване на растителност в участъци с намалена проводимост	Междуведомствена комисия за възстановяване и подпомагане към Министерски съвет		В процес на съгласуване
Община Стрелча „Реконструкция и подмяна на външен довеждащ водопровод и реконструкция и доизграждане на Помпена станция за водоснабдяване на с. Свобода“	Реконструкция и подмяна на външен довеждащ водопровод и реконструкция и доизграждане на Помпена станция за водоснабдяване, както и подмяна на вътрешна водопроводна мрежа в с. Свобода	Програма за Развитие на селските Райони (ПРСР)	2 807 862,00 лв	Реализиран
Община Стрелча „Реконструкция и изграждане на съоръжение за гасене на горски пожари в община Стрелча“	Реконструкция на язовирните стени и изграждане на съоръжение за гасене на пожари за язовирите „Калаващица“, „Марков камък“ и „Спасовица“	ПРСР	292 227,52 лв	Реализиран
Община Стрелча „Първоначално залесяване на неземеделски земи на територията на община Стрелча“	Първоначално залесяване на неземеделски земи	ПРСР	1 188 039,26 лв. с ДДС	Изпълнява се
Община Стрелча "Изграждане на туристическа пътека "	Изграждане на туристическа пътека " Местност Ненчовец - м. Пионерски лагер	ПРСР	385 749,60 лв. с ДДС	Реализиран
Община Стрелча "Изграждане на туристическа пътека "	Изграждане на туристическа пътека "Киселицата - Кулата"	ПРСР	408 381,60 лв. с ДДС	Реализиран
Община Стрелча "Изграждане на туристическа пътека "	Изграждане на туристическа пътека - "м. Огледалото – м. Черешата"	ПРСР	382 495,20 лв. с ДДС	Реализиран
Община Стрелча "Изграждане на туристическа пътека "	Изграждане на туристическа пътека "Град Стрелча - „Марков камък“ – язовир „Чирешката“ в община Стрелча, област Пазарджик	ПРСР	439 722,22 лв. с ДДС	Реализиран
Община Стрелча "Изграждане на туристическа пътека "	Изграждане на туристическа пътека "Банчето – Жаба могила – Липите"	ПРСР	388 840,80 с ДДС	Реализиран

<p>Община Лесичово „Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в административна сграда на община Лесичово”</p>	<p>Топлинно изолиране на външни стени, покрив, на подови плочи, ремонт на отоплителна инсталация и подмяна на нафтов котел с такъв на пелети , частична подмяна на дървена дограма с PVC.</p>	<p>Международен фонд „Козлодуй” /МФК/</p>	<p>134 480 лв.</p>	<p>Реализира се в момента</p>
<p>Община Лесичово "Доизграждане и реконструкция на спортни комплекси в село Лесичово, село Калугерово и село Динката"</p>	<p>Доизграждане и реконструкция на спортните комплекси в село Лесичово, село Калугерово и спортно игрище в село Динката.</p>	<p>МЯРКА 321-ПРСР</p>	<p>6 939 413 лв.</p>	<p>Реализиран</p>
<p>Община Лесичово "Реконструкция и рехабилитация на техническата инфраструктура на община Лесичово"</p>	<p>Реконструкция на общински път PAZ 2105 /III-803/ в участъка село Динката – село Памидово, община Лесичово, от км. 0.400 до км. 1+275,92 и рехабилитация на част от водоснабдителната мрежа на село Лесичово – I и II етап, община Лесичово</p>	<p>МЯРКА 321-ПРСР</p>	<p>6 931 147 лв.</p>	<p>Реализиран</p>
<p>Община Лесичово "Реконструкция и рехабилитация на водопроводната мрежа и общинските пътища"</p>	<p>Реконструкция на общински път PAZ 1102 /III/ Калугерово – граница община Лесичово – община Панагюрище/ - Елшица – Левски/ II – 3704 от км. 0+000 до 1+000 община Лесичово и рехабилитация на част от водопроводната мрежа в селата Церово, Боримечково, Лесичово, Калугерово, Динката, Щърково и Памидово, община Лесичово.</p>	<p>МЯРКА 321-ПРСР</p>	<p>7 025 938 лв.</p>	<p>Реализиран</p>
<p>Община Лесичово „Модернизиране на уличното осветление в селата Динката и Щърково”</p>	<p>Подмяна на съществуващите осветителни тела с енергоспестяващи в селата Динката и Щърково.</p>	<p>МИГ „Панагюрище, Стрелча, Лесичово” - ПРСР</p>	<p>50 563 лв.</p>	<p>Реализиран</p>

<p>Община Лесичово „Създаване на зона за краткотраен отдих в село Лесичово, община Лесичово”</p>	<p>Монтиране на беседки, маси за пикник, пейки с цел обновяване на зелен и приятен за посещаване кът в пряк контакт с природата.</p>	<p>МИГ „Панагюрище, Стрелча, Лесичово” - ПРСР</p>	<p>36 000 лв.</p>	<p>Рализиран</p>
<p>Община Лесичово " Намаляване емисиите на парникови газове на територията на община Лесичово"</p>	<p>Намаляване на емисиите на парникови газове на територията на община Лесичово, посредством подобряване на енергийната ефективност на обекти ОУ „Христо Ботев”, с. Церово и ОУ „Христо Ботев” , с. Калугерово.</p>	<p>Национален доверителен екофонд /НДЕФ/</p>	<p>1 699 440 лв.</p>	<p>Изпълнява се</p>
<p>Община Лесичово „Закупуване на контейнери за събиране на битови отпадъци с цел подобряване на системата за управление на отпадъците и околната среда в населените места на община Лесичово”</p>	<p>Закупуване на 100 броя контейнери - тип „Бобър” 1100 л.</p>	<p>ПУДООС</p>	<p>48 588 лв.</p>	<p>Рализиран</p>
<p>Община Лесичово „Първоначално залесяване на неземеделски земи, находящи се в землището на община Лесичово”</p>	<p>Първоначално залесяване на неземеделски земи</p>	<p>МЯРКА 223 - ПРСР</p>	<p>362 860 лв.</p>	<p>Реализиран</p>
<p>Община Лесичово "Основен ремонт на отводнителни канавки на път PAZ 1103/III-803/ село Калугерово – село Карабунар"</p>	<p>Основен ремонт на отводнителни канавки</p>	<p>Национален бюджет</p>	<p>40 000 лв.</p>	<p>Изпълнява се</p>
<p>Община Лесичово "Основен ремонт на отводнителни канавки на път PAZ 1100 Боримечково – Лесичово - Церово"</p>	<p>Основен ремонт на отводнителни канавки</p>	<p>Национален бюджет</p>	<p>52 700 лв.</p>	<p>Реализиран</p>

Община Лесичово "Доизграждане на бетонов пояс, монтаж на ограда и отводнителни тръби на общинското депо в землището на село Лесичово"	Доизграждане на бетонов пояс, монтаж на ограда и отводнителни тръби на общинското депо	Национален бюджет	25 000 лв.	Реализиран
Община Лесичово Изграждане на отводнителна система за дъждовни води в село Церово	Изграждане на отводнителна система за дъждовни води	Национален бюджет	60 000 лв.	Реализиран
Община Белово „Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа – с.Сестримо ”	Реконструкция и подмяна на 10 км вътрешна водопроводна мрежа, намаляване на загубите на вода, опазване на природните ресурси, подобряване качествата на питейната вода.	ДФ „Земеделие”	2 400 000 лв.	Реализиран
Община Белово „Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа – с.Габровица ”	Реконструкция и подмяна на вътрешна водопроводна мрежа, намаляване на загубите на вода, опазване на природните ресурси, подобряване качествата на питейната вода.	ДФ „Земеделие”	2 163 021.88 лв.	Входиран в ДФ „Земеделие”, не е одобрен и е входиран отново в новия програмен период
Община Белово „Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа – гр.Белово ”	Реконструкция и подмяна на вътрешна водопроводна мрежа, намаляване на загубите на вода, опазване на природните ресурси, подобряване качествата на питейната вода	ПУДООС	5 958 354 лв.	Има решение на УС на ПУДООС
Община Белово „Ремонт и обновяване на детски площадки”	Ремонт и обновяване на детски площадки, изграждане на нови, обновяване и създаване на спортни площадки в цялата община.	Общински бюджет	40 000 лв.	Рализиран
Община Белово „Модернизация на общинска образователна инфраструктура чрез прилагане на мерки за енергийна ефективност в СОУ Ал.Иванов-Чапай"	„Ремонт и обновяване на СОУ „Александър Иванов - Чапай” град Белово” - сградата е санирана, подменена е дограмата, ремонтрани са кухненските помещения, закупено оборудване и обзавеждане.	ОПРР	588 673.16 лв.	Реализиран

Община Белово „Прилагане на мерки за енергийна ефективност в сградата на Медицинския център"	Санитаране на сградата, подмяна на дограма, подмяна на отоплителна инсталация от нафта на газ.	Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници"	230 000 лв.	Реализиран
Община Белово „Подобряване на зелената система на територията на Община Белово "	Засаждане на растителност в градската част на площад „Освобождение" и бул. „Освобождение"	Общински бюджет	30 000 лв.	Реализиран
Община Белово "За чиста околна среда"- с. Дъбравите	На територията на село Дъбравите вече има нов парк.	ПУДООС	10 000 лв.	Реализиран
Община Белово „За чиста околна среда" - с. Аканджиево	На територията на село Аканджиево е обновен съществуващ парк.	ПУДООС	10 000 лв.	Реализиран
Община Белово „За чиста околна среда"- с. Мененково	Изграден кът с фитнес и люлки за децата, оранжерия в с. Мененково	ПУДООС	10 000 лв.	Реализиран
Община Белово „За чиста околна среда" - с. Мененково	По проект „Зелено сърце" на ОУ „Отец Паисий" село Мененково е почистено и озеленено дворното пространство, направен е алпинеум.	ПУДООС	5 000 лв.	Реализиран
Община Белово „За чиста околна среда" - с. Габровица	На територията на село Габровица създаден нов кът за отдиш - в края на селото.	ПУДООС	10 000 лв.	Реализиран
Община Сърница „За чиста околна среда" с. Медени поляни	Почистване, благоустрояване, изграждане на детска площадка, места за отдиш и озеленяване в кв.7,УПИ I в с. Медени поляни, община Сърница	ПУДООС	10 000 лв.	Реализиран
Община Сърница „За чиста околна среда" с. Побит камък	Почистване, благоустрояване, изграждане на детска площадка, места за отдиш и озеленяване в кв.1,УПИ I в с. Побит камък, община Сърница.	ПУДООС	9993, 72 лв.	Реализиран

<p>Община Велинград „Строителство, реконструкция и рехабилитация на ВиК мрежи и съоръжения в с. Биркова, с. Враненци и с. Горна Дъбева, община Велинград”</p>	<p>Общата цел на проекта е подобряване на условията за живот на населението чрез осигуряване на достъп до качествена водоснабдителна инфраструктура</p>	<p>ПРСР – 321</p>	<p>3 675 330,00 лв.</p>	<p>Реализиран</p>
<p>Община Велинград "Строителство, реконструкция и рехабилитация на В и К мрежи и съоръжения в с. Грашево"</p>	<p>Строителство, реконструкция и рехабилитация на В и К мрежи и съоръжения в село Грашево</p>	<p>ПРСР – 321</p>	<p>5 348 522,00 лв.</p>	<p>Реализиран</p>
<p>Община Велинград "Зелена и достъпна градска среда в град Велинград"</p>	<p>Създаване на условия и възможности за икономическо и социално развитие на Велинград. Подобряване качеството на живот на населението чрез осигуряване на устойчива, екологична и достъпна градска среда.</p>	<p>ОПРР</p>	<p>5 061 196,07лв.</p>	<p>Реализиран</p>
<p>Община Септември "Подобряване на водния цикъл на град Септември”</p>	<p>Рехабилитирана е водопроводната мрежа, вкл. главни водопроводи, сградни водопроводни отклонения. Новоизградени са - канализационна мрежа (вкл. колектори), сградни канализационни отклонения Изградени са : довеждащ колектор до ПСОВ, канална помпена станция, тласкател, аварийен канал, преливник, дюкер. Изградена е ПСОВ - Пречиствателна станция за отпадъчни води за 10 300 е.ж.</p>	<p>Финансирани от ЕС (Кохезионен фонд) Национално съфинансирани и от Общинския бюджет</p>	<p>8 525 396 лв.</p>	<p>Реализиран</p>
<p>Община Септември "Модулна пречиствателна станция за отпадни води (ПСОВ) с. Карабунар”</p>	<p>Изградена е модулна пречиствателна станция за отпадни води (ПСОВ) за 330 е.ж. в с. Карабунар, община Септември</p>	<p>Европейски съюз и Държавен бюджет на Р България</p>	<p>424 060 лв.</p>	<p>Реализиран</p>

<p>Община Батак „Заустване на ул. Търговска, изграждане на бетонов мост, подпорни стени, бордюри и тротоари, асфалтиране на обслужващ път към гробищен парк - с. Нова махала"</p>	<p>Изграждане на бетонов мост, подпорни стени, бордюри и тротоари, асфалтиране на обслужващ път към гробищен парк - с. Нова махала за подобряване условията на живот и предотвратяване вредното въздействие на водите</p>	<p>Общински бюджет</p>	<p>144 641 лв.</p>	<p>Реализиран</p>
<p>Община Батак "Изграждане на канализация на улици в с. Нова махала"</p>	<p>Изграждане на канализация ул. „Търговска” -отклонение към ул. „Стара планина” в с. Нова махала с цел подобряване на инфраструктурата и условията на живот</p>	<p>Общински бюджет</p>	<p>51 697 лв.</p>	<p>Реализиран</p>
<p>Община Батак ”Рехабилитация на общински път Равногор- Нова махала – Фотиново – Девин- изграждане на водостоци, подпорни стени, бордюри, канавки"</p>	<p>Рехабилитация на общински път PDZ 2044 III 377 Равногор- Нова махала – Фотиново – Девин- изграждане на водостоци, подпорни стени, бордюри, канавки – дължина 6 200 м. за подобряване условията на живот на населението и предотвратяване вредното въздействие на водите</p>	<p>ДФЗ</p>	<p>2 112 666 лв.</p>	<p>Реализиран</p>
<p>Община Пазарджик „Подобряване и реновиране на градската среда на територията на община Пазарджик”</p>	<p>Планиране на градското развитие чрез изработване на Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Пазарджик за устойчиво развитие на града с времеви хоризонт 2014-2020г., за повишаване качеството на живот, екологичните условия и физическата среда в града</p>	<p>МРР - ОП „Регионално развитие”</p>	<p>на база КСС</p>	<p>Реализиран</p>

<p>Община Пазарджик „Регионално депо за неопасни отпадъци от регион Пазарджик, клетка 1 и съпътстваща инфраструктура”</p>	<p>Изграждане на регионално депо за неопасни отпадъци с бенефициенти 9 общини. I етап - изграждане на «Регионално депо за неопасни отпадъци-регион Пазарджик, клетка 1 съпътстваща инфраструктура». II етап - кандидатстване за финансиране по ОП»ОС 2014-2020г» за изграждане на съоръжения за предварително третиране на отпадъците.</p>	<p>ДБ ОП”ОС 2014г - 2020г”</p>	<p>13 324 411,56 без ДДС за СМР</p>	<p>Сключен договор за извършване на строително-монтажни работи; строителен надзор; авторски надзор. Издадено Комплексно разрешително</p>
<p>Община Пазарджик "Ремонт в ЦДГ "Детелина" с. Паталенбица, общ. Пазарджик"</p>	<p>Доставка и монтаж на PVC дограма и др. за ремонт на ЦДГ "Детелина" в село Паталеница, община Пазарджик</p>	<p>Общински бюджет</p>	<p>на база КСС</p>	<p>Реализиран</p>
<p>Община Пазарджик "Текущ ремонт на ЦДГ с. Овчеполци, общ. Пазарджик"</p>	<p>Доставка и монтаж на PVC дограма и др. за ремонт на ЦДГ в с. Овчеполци</p>	<p>Общински бюджет</p>	<p>на база КСС</p>	<p>Реализиран</p>
<p>Община Пазарджик "Ремонт на покрива на читалище в с. Ивайло, община Пазарджик"</p>	<p>Ремонт на покрива на читалището в с. Ивайло, община Пазарджик чрез подмяна на покривната конструкция и изолационно покритие</p>	<p>Общински бюджет</p>	<p>на база КСС</p>	<p>Реализиран</p>
<p>Община Пазарджик "Ремонт и топлоизолация на санитарни възли в училището в село Говедаре, община Пазарджик"</p>	<p>Ремонт на санитарни възли в училището в село Говедаре, община Пазарджик чрез извършена топлоизолация на фасада, доставка и монтаж на PVC дограма</p>	<p>Общински бюджет</p>	<p>на база КСС</p>	<p>Реализиран</p>
<p>Община Пазарджик "Ремонт на сградата на Здравна служба с. Добровница, общ. Пазарджик"</p>	<p>Ремонт на сградата на Здравната служба в село Добровница, община Пазарджик чрез доставка и монтаж на дограма и др.</p>	<p>Общински бюджет</p>	<p>на база КСС</p>	<p>Реализиран</p>
<p>Община Пазарджик "Поддържане и ремонт на светофарни уредби на територията на гр. Пазарджик и с. Звъничево, община Пазарджик"</p>	<p>Поддържане и ремонт на светофарни уредби на територията на гр. Пазарджик и с. Звъничево, община Пазарджик</p>	<p>Общински бюджет</p>	<p>на база единични цени</p>	<p>Реализиран</p>

Община Пазарджик "Текущ ремонт на улици и пътища на територията на община Пазарджик"	Текущ ремонт на улици и пътища на територията на община Пазарджик	Общински бюджет	на база КСС	Договорът е с 3 годишен срок. Част от него е реализиран през 2015г.
Община Панагюрище "Панагюрище – общински център с устойчива и екологична градска среда и високо качество на живот"	Благоустрояване и реконструкция на площад „20 – ти Април”, ремонтни работи на Мемориален комплекс „Априлци”, Рехабилитация на градското обзавеждане в градски парк, озеленяване и благоустрояване на пространството, западно от р. „Луда Яна”, рехабилитация на ул. „д-р Лонг”, ул. „ул. "Макгахан" до площад „20 – ти Април”	ОПРР	4 235 656,48 лв.	Реализиран
Община Панагюрище "Укрепване на коритото на р. Луда Яна в регулационните граници на гр. Панагюрище"	Укрепване на коритото на р. Луда Яна в регулационните граници на гр. Панагюрище" II етап - от мост при ДКЦ I на км 1+680.44 до мост при хотел „Каменград” на км 1+825.41.	Общински бюджет	291 335,41 лв.	Реализиран
Община Панагюрище "Благоустрояване на парк Панагюрище"	"Благоустрояване на парк Панагюрище – северна част УПИ I – Парк, ресторант, туристическа база, кв.6 по плана на гр. Панагюрище", Първи етап: от ос 1 до ос7	Общински бюджет	502 537,44 лв.	Реализиран
Община Панагюрище "Паркоустройство и благоустрояване в жк „Оптикоелектрон”	„Паркоустройство и благоустрояване в жк „Оптикоелектрон” I, квартал 229, град Панагюрище”	Общински бюджет	199 996,74 лв.	Реализиран
Община Панагюрище „Подобряване на достъпа до Лесопарк в с. Баня“	Подобрен е достъпа до лесопарк в с. Баня чрез почистване на лесопарка, оформяне на кътове за отдих, доставка и монтаж на беседка и пейки.	ПРСР	13 637, 95 лв.	Реализиран
Община Панагюрище Реконструкция на тротоари по ул. "Одрин"	Реконструирани са тротоари по ул. „Одрин“ от кръстовището с ул. „П. Славейков“ / от о.т. 592 – км. 0+068,19/ до края на обекта /км. 0+303,66/	ПРСР	21 417, 69 лв.	Реализиран

Община Панагюрище "Възстановяване на паркови пространства в с. Оборище и с. Панагюрски колонии"	Възстановяване на паркови пространства и алеи в с.Панагюрски колонии и при Руски паметник в с.Оборище - доставка и поставяне на бордюри, оформяне на зелени площи и засаждане на цветя, доставка и монтаж на ограда.	ПРСР	38 778,23 лв.	Реализиран
Община Панагюрище „Реконструкция на площад "Пенчо Хаджилуков"	Реконструкция на пл.,„Пенчо Хаджилуков“ с настилка от вибропресовани бетонови плочи 20x20 см. бетонови блокчета, бордюри, доставени и монтирани са: покритие над кът за почивка; 4 паркови пейки; 5 кошчета, оформени и затревени са зелени площи. В резултат от изпълнените дейности е подобрена средата и качеството на живот на жителите и гостите на Панагюрище.	ПРСР	39 505,66 лв.	Реализиран

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Състояние на околната среда - екологични проблеми в региона

И през 2015г. негативно влияние върху качеството на атмосферния въздух на територията, контролирана от РИОСВ-Пазарджик продължават да оказват използването на нискокалорични твърди горива за отопление в битовия сектор, големият брой стари моторни превозни средства и недобрата поддръжка на улици и пътища. През 2015г. са извършени 360 имисионни нализа на качеството на атмосферния въздух в гр. Пазарджик, а през 2014 г. – 361. Контролираните замърсители са - азотен диоксид, серен диоксид и финни прахови частици. През годината са отчетени 69 проби (за 2014 г. – 98 проби) над пределно допустимите концентрации(ПДК) за показател финни прахови частици - PM_{10} , съответно по месеци: януари – 15; февруари – 14; март – 11; ноември – 9 и декември – 19 през 2015г., а за 2014г. съответно: януари - 26, февруари - 23, март - 4, април - 4, октомври – 6, ноември – 19 и декември – 15).

Причините за завишените стойности на праха отново са лошото състояние на пътната мрежа, непочистване и неизмиване на уличните платна, използване на твърдо гориво за отопление в битовия сектор. Превишенията са основно през отоплителния сезон, т.е. основната причина е използването на твърди горива за отопление.

Друг съществен екологичен проблем за региона са закритите площадки за рудодобив "Елшица" и „Медет“. Извършеният оперативен контрол през последната година не установи аварийни ситуации и залпови изпускания. Проблем при осъществяване на дейността им е използването на рекултивирани и нерекултивирани

насапища (окисни отвали), при което се формират дифузни източници на кисели дренажни води извън резервоарите за „богати разтвори”, които индиректно замърсяват съответните повърхностни водни обекти. Съществува потенциален риск от замърсяване в следствие на източници за питейно водоснабдяване. Дружеството, осъществяващо дейността по рекултивация на нарушените терени и управлението на водите за изброените площадки на територията на област Пазарджик е „Еко Медет”ЕООД, гр. Панагюрище с принципал Министерство на икономиката. За площадка „Медет” се изпълнява работен проект за корекция на р. Медетска и отвеждане на дренажните води от рекултивирани насапища до открития котлован на рудник Медет. За площадка „Елшица”, по предписание на РИОСВ е изградена допълнителна система от пиезомерти за мониторинг на стената на хвостохранилище „Елшица”.

РИОСВ контролира 14 инсталации с издадено комплексно разрешително. След като бяха отчетени и взети под внимание индикаторите/факторите за типичен риск на обектите са определени: 4 инсталации с „висок риск“, 3 със „среден риск“ и 5 обекта с „нисък риск“. От обектите с издадено комплексно разрешително, през 2015 г. въздействие върху качеството на водите са оказали : „Елхим Искра“АД, по отношение показател „олово“ и „Биовет“АД, гр. Пещера по показатели : нефтопродукти, НВ и фосфор. Отклоненията са установени при провеждане на емисионен контрол от страна на РИОСВ. На операторите са наложени следните санкции: на “Елхим Искра”АД – акт по Закона за водите /НП в размер на 2000 лв./, а на „Биовет“АД – текуща месечна санкция по чл. 69 от ЗООС в размер на 506лв. и акт по Закона за водите.

На стриктен контрол са подложени и промишлени и стопански обекти, в които има налични химични вещества и смеси. Във всички СЕВЕЗО предприятия има въведени системи за управление на мерките за безопасност (СУМБ) с цел да осигурят безопасната експлоатация на съоръженията и прилагането на адекватни мерки при инциденти или аварии. Местоположението им е друг съществен фактор, който определя тяхната опасност. Пет СЕВЕЗО предприятия са разположени в населени места - 3 складови бази и 2 производствени предприятия. Поради близостта им до други промишлени обекти, такива с обществено предназначение, жилищни райони и транспортни пътища, има вероятност от утежняване на последствията от евентуални аварии. Външни фактори също могат да увеличат риска от възникване на аварии в предприятията. Другите два СЕВЕЗО обекта, които са складова база за препарати за растителна защита и производствено предприятие се намират извън населени места, но в близост до тях минават пътища от републиканската пътна мрежа. Предприятието се намира в близост до защитени зони от Натура 2000 и поради вида на дейностите, рисковият му потенциал се характеризира с висока степен на опасност. Складовата база е със средна степен на опасност.

Проблемът с разделното събиране на масово разпространени отпадъци на общинско ниво все още не е решен навсякъде, тъй като не във всички общини има определени общински площадки за тази цел. Подновените договори с организациите по оползотворяването им в повечето случаи са фиктивни, а ефективността на системата – слаба. Остава нерешен проблема с третирането на стъклените отпадъци (в това число и стъклата от разкомплектоването на ИУМПС), тъй като в региона няма фирми, които да оползотворяват тези отпадъци.

Нерегламентираното разкомплектоване на излезли от употреба моторни превозни средства, най-вече в домовете на лица от ромски произход в малките населени места на област Пазарджик и изхвърлянето на отпадъци от разкомплектоването на автомобили на неразрешени за това места, също създава административни и екологични проблеми.

На територията, контролирана от РИОСВ Пазарджик функционират голям брой инсталации за оползотворяване на дървесни отпадъци чрез пелетезиране и съоръжения за оползотворяване на дървесни отпадъци чрез изгаряне. Контролът на РИОСВ над тези обекти е и ще продължи да бъде фокусиран върху екологосъобразното третиране на отпадъците и намаляване на количествата за депониране.

Както навсякъде в страната, така и в област Пазарджик голяма част от складовете за съхранение на препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност са стари и в лошо състояние, което предполага евентуално замърсяване на почвите в съседните терени. Стартираният проект на МОСВ „Екологосъобразно обезвреждане на негодни за употреба пестициди и други препарати за растителна защита”, финансиран от Българо–Швейцарската програма за сътрудничество, ще даде възможност на общините да решат трайно проблема със залежалите пестициди.

Вредните емисии в атмосферата през последните години намаляват поради реструктуриране на промишленото производство и предприети екологични мерки, като смяна на горивните бази и подмяна на технологичното оборудване в енергийни предприятия, инсталиране на нови или повишаване на ефективността на съществуващи пречиствателни съоръжения и др. Тези дейности доведоха до подобряване качеството на въздуха в населените места, но все още в районите, определени като “горещи” екологични точки, концентрациите на замърсителите на атмосферния въздух периодично превишават възприетите като “безопасни” за човешкото здраве нива. Съществуват и локални проблеми, дължащи се на емисиите на амоняк, въглеродороди, сероводород и фенол. Районите (населените места), в които има превишаване на нормите за вредни вещества в атмосферния въздух, подлежат на оценка и управление на КАВ. Съгласно чл.27 от Закона за чистотата на атмосферния въздух са разработени от кметовете на съответните общини и приети от общинските съвети, Програми за намаляване нивата на замърсителите на атмосферния въздух и за достигане на утвърдените норми по чл.6 от ЗЧАВ. Към настоящия момент се актуализират четири общински програми – на Община Пазарджик, Община Велинград, Община Пещера и Община Панагюрище. Основните мерки за подобряване на КАВ в тези райони са определени в Плана за действие, неразделна част от всяка общинска програма. През 2015г. е актуализирана само програмата на Община Панагюрище, другите три са в процес на актуализация.

През 2015г. в резултат от въвеждането в експлоатация на градските пречиствателни станции /ГПСОВ/ на общините Пещера, Панагюрище и Септември, както и /ПСОВ/ на селата - Козарско /община Брацигово/, Карабунар /община Септември/ и Капитан Димитриево /община Пещера/, в значителна степен беше редуцирано замърсяването на повърхностни водни обекти (тела) от канализационните системи на тези населените места.

За всички общини без ГПСОВ е проведена процедура за издаване на разрешително за заустване на отпадъчни води в повърхностен воден обект на етап проект.

КЛЮЧОВИ ПОСЛАНИЯ

Подобрена е ефективността на контролната дейност с въвеждане на ротационен принцип на работа и денонощен телефон за подаване на сигнали от граждани.

През последните години все повече се налага тенденцията за намаляване замърсяването на земи и почви. Ограниченото използване на пестициди и торове в земеделието, прилагането на програми за био земеделие и животновъдство, контролът, технологичното обновление в производствените процеси и дейности водят до намаляване деградацията на земите и почвите. Няма регистрирани случаи за наличие на тежки метали над ПДК, както и киселиняване на почвите в област Пазарджик през 2014г. Въпреки това все още има екологични проблеми, породени от дейностите по добив и първична преработка на подземни богатства, извършваните геолого-проучвателни работи и от рекултивацията на нарушени терени.

Друг, не по-малко сериозен проблем е унищожаването на големи площи плодородна земя за строителство на автоморги, автокъщи, възобновяеми енергийни източници, МВЕЦ, складове и др.

Голяма част от фирмите се стремят да постигнат добро ниво на съответствие с изискванията на нормативната уредба в областта на химикалите. В сравнение с предишни години значително са намалели несъответствията, свързани с липса или непълноти в документи за произвежданите/употребяваните химични вещества и смеси. При проверките на условията за съхранение на химикали се установи, че операторите не прилагат достатъчно мерки за улавяне и задържане на евентуални разливи от съоръжения за складиране на течни химикали. За отстраняване на тези несъответствия бяха дадени предписания, които фирмите изпълниха в срок.

Извършени са 56 извънредни проверки по постъпили сигнали за защитени видове в безпомощно състояние, жалби, инвестиционни предложения и доклади за оценка, заявления за отсичане на дървета в ЗМ и др. По сигнали от граждани за защитени животински видове в безпомощно състояние са спасени и предадени за лечение в спасителен център 20 защитени животински видове. Констатирани са допуснати нарушения при дейността на физически и юридически лица относно ползването на биологичните ресурси. В резултат на упражнен контрол и съвместни акции са редуцирани нарушенията в резерват „Купена” и отрицателното въздействие върху защитените зони в областта.

 Подобрена е ефективността на контролната дейност с въвеждане на ротационен принцип на работа и денонощен телефон за подаване на сигнали от граждани.

 Подобрено е административното обслужване на гражданите, общинските администрации, на малкия и среден бизнес, при кандидастване за финансиране по оперативните програми.

 Контролът от страна на РИОСВ-Пазарджик на промишлените източници на територията на общините с инсталации с издадени комплексни разрешителни, както и добрите параметри на изпускащите устройства са фактори, които намаляват в значителна степен влиянието на промишлеността върху качеството на атмосферния въздух.

 Анализът на резултатите от проведения имисионен контрол показва, че е постигнато подобрение на състоянието на повърхностните води на територията, контролирана от РИОСВ-Пазарджик.

 Битовото отопление, транспортът и неподдържаната пътна и прилежаща инфраструктура водят до тревожни нива на $ФПЧ_{10}$.

 Проблемът с разделното събиране на масово разпространените отпадъци на общинско ниво все още не е решен навсякъде, тъй като не всички общини са определили общински площадки за тази цел. Договорите на общините с организации по оползотворяването им, както и с фирми, привели дейностите си с тях, съгласно изискванията на ЗУО в повечето случаи са фиктивно сключени, а ефективността на системата - слаба.

 Голяма част от фирмите, занимаващи се със строителство, машиностроене и металообработване, млекопреработка, дървообработване, консервиране, фармация, винопроизводство, леене на метали привелоха дейността си към изискванията на ЗУО и в резултат на това резултатите по отношение на отчетността и достоверността на данните за образуваните и третирани отпадъци са добри.

 Работи се за осигуряване спазването на нормативните изисквания от предприятията, притежаващи комплексни разрешителни. Това се постига чрез извършване на собствени периодични или непрекъснати измервания на отделяните организирани емисии на замърсителите във въздуха, както и от извършвания с определена периодичност собствен мониторинг на емисиите на замърсители в повърхностните, в подземните води и в почвите. Прилагат се мерки за управление на отпадъците, формирани от дейността на съответните инсталации.

 През 2015 г. РИОСВ - Пазарджик продължи изпълнението по прилагане и налагане на законодателството по управление на химикалите и предотвратяване на риска от големи аварии при работа с опасни вещества.

 През 2015г. на територията, контролирана от РИОСВ-Пазарджик не са регистрирани случаи на замърсявания на площи в резултат на употреба на разрешени продукти за растителна защита (ПРЗ).

 Прилагат се превантивни мерки при реализиране на инвестиционните предложения чрез провеждане на процедури по оценка на въздействие върху околната среда, както и процедури по екологична оценка на планове и програми.

 В сравнение с предходните години се наблюдава тенденция към подобряване чистотата в населените места на контролираната от РИОСВ – Пазарджик територия, както и ограничаване замърсяването на компонентите на околната среда с отпадъци.

 РИОСВ-Пазарджик предоставя актуална, компетентна и достоверна информация на медиите и обществеността и намира все повече съмишленици за реализиране целите на информационните кампании на МОСВ и на политиките за опазване на околната среда.